

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal, lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar och vissa lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal. Genom den lag som nu föreslås genomförs direktivet om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner.

Den föreslagna lagen ska gälla betalningar som utgör vederlag för varor eller tjänster när en näringsidkare levererar varan eller tjänsten och en näringsidkare eller ett offentligt samfund eller någon annan upphandlande enhet anskaffar varan eller tjänsten. Lagen ska på motsvarande sätt som direktivet innehålla bestämmelser om bl.a. maximal betalningstid samt om den situation då vissa avtalsvillkor som begränsar skyldigheten att betala dröjsmålsränta och indrivningskostnader är utan verkan.

På grund av direktivet föreslås det dessutom att det till lagen om indrivning av fordringar fogas en bestämmelse om borgenärens rätt att få ersättning till ett fast belopp av 40 euro för indrivningskostnaderna, om näringsidkaren eller den upphandlande enheten är sen med en betalning som grundar sig på anskaffning av varor eller tjänster till näringsidkaren. Det föreslås att räntelagen ändras så att då en betalning av detta slag försenas är dröjsmålsräntan åtta procentenheter högre än referensräntan.

Det föreslås att även andra ändringar än de som grundar sig på direktivet görs i lagen om

indrivning av fordringar. De ändringar som föreslås syftar till att precisera innebörden av god indrivningssed och se till att god indrivningssed iaktas mera effektivt. Maximibeloppen för indrivningskostnaderna för en konsumentfordran ska ändras. Det föreslås att det till lagen fogas en ny bestämmelse om galdenärens rätt att begära att indrivning enligt indrivningslagen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning. I lagen föreslås dessutom en ny bestämmelse enligt vilken medel från indrivning av en konsumentfordran i första hand ska räknas av från den fordran som drivs in och först därefter från indrivningskostnaderna.

I propositionen föreslås dessutom smärre ändringar i lagen om försäkringsavtal, jordlegolagen, lagen om hyra av bostadslägenhet, lagen om hyra av affärslokal, lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare, lagen om verkställighet av skatter och avgifter, lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, lagen om fastighetsförrättningsavgift, lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om pension för företagare och lagen om sjömanspensioner.

Lagarna avses träda i kraft ungefär tre månader efter det att de fastställts, dock senast den 16 mars 2013.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	5
1 DIREKTIVET OM SENA BETALNINGAR OCH DESS FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	5
1.1 Allmänt	5
1.2 Direktivets syfte och tillämpningsområde	5
1.3 Definitioner	5
1.4 Transaktioner mellan företag	6
1.5 Transaktioner mellan företag och offentliga myndigheter	8
1.6 Betalningsplaner	9
1.7 Ersättning för indrivningskostnader	10
1.8 Oskäliga avtalsvillkor och bruk	10
1.9 Insyn och information	11
1.10 Indrivning av obestridda fordringar	12
2 INDRIVNINGSLAGEN	12
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	13
3.1 Målsättning	13
3.2 Genomförande av direktivet om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner	13
Allmänt	13
Bestämmelser om maximal betalningstid	13
Standardersättning för indrivningskostnader	14
Höjning av dröjsmålsräntans belopp	14
Ändring av bestämmelserna om betalningstidpunkten	14
3.3 Omarbetning av bestämmelserna om god indrivningssed	14
Allmänt	14
Felaktig eller vilseledande information	15
Indrivning av en skuld som preskriberats eller som upphört av någon annan orsak	15
Indrivning av en fordran som bestridits	15
Effektivisering av iakttagandet av god indrivningssed	16
3.4 Gälldenärens rätt att begära avbrytande av en indrivning	16
3.5 Indrivningskostnader för konsumentfordran	17
Allmänt	17
Kostnader som får krävas för betalningskrav	18
Beloppet av kostnader när den som bedriver indrivningsverksamhet hör till samma ekonomiska helhet som borgenären	18
Antal betalningskrav som berättigar till kostnadsersättning	19
Kostnader som krävs för förlängning av betalningstiden	19
Kostnader som krävs för en betalningsplan	19
Gälldenärens totalkostnadsansvar	19
3.6 Avräkning av betalningar från de delar som fordran består av	20
3.7 Indrivningskostnader för direkt utsökningsbara fordringar	21
3.8 Användning av tratta	22
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	22
4.1 Ekonomiska konsekvenser	22

	Konsekvenser för hushållen.....	22
	Konsekvenser för företag och upphandlande enheter i egenskap av gäldenär.....	23
	Konsekvenser för företag och offentliga samfund i egenskap av borgenär samt för företag i indrivningsbranschen.....	23
	Konsekvenser för konkurrensen mellan företag och för marknadens funktionsduglighet	23
	Konsekvenser för samhällsekonomin	23
4.2	Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	24
	Tingsrätter.....	24
	Utsökningsmyndigheterna	24
	Konsumentverket och Regionförvaltningsverket i Södra Finland.....	24
	Marknadsdomstolen.....	25
	Ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning	25
4.3	Övriga samhällskonsekvenser	25
	Konsekvenser för medborgarnas ställning i samhället	25
	Sociala och hälsomässiga konsekvenser.....	25
	Konsekvenser för it-samhället	25
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN.....	25
6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	26
	DETALJMOTIVERING	27
1	LAGFÖRSLAG.....	27
1.1	Lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal.....	27
1.2	Lagen om indrivning av fordringar.....	29
1.3	Räntelagen	44
1.4	Lagen om försäkringsavtal	44
1.5	Jordlegolagen.....	45
1.6	Lagen om hyra av bostadslägenhet.....	45
1.7	Lagen om hyra av affärslokal	45
1.8	Lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare	45
1.9	Lagen om verkställighet av skatter och avgifter.....	46
1.10	Lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.....	46
1.11	Lagen om fastighetsförrättningsavgift.....	46
1.12	Lagen om olycksfallsförsäkring	46
1.13	Lagen om pension för arbetstagare.....	46
1.14	Lagen om pension för lantbruksföretagare.....	46
1.15	Lagen om pension för företagare.....	46
1.16	Lagen om sjömanspensioner	46
2	IKRAFTTRÄDANDE.....	46
	LAGFÖRSLAG.....	48
	1. Lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal.....	48
	2. Lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar	50
	3. Lag om ändring av 4 och 12 a § i räntelagen.....	56
	4. Lag om ändring av 44 § i lagen om försäkringsavtal.....	57
	5. Lag om ändring av 8 § i jordlegolagen	57
	6. Lag om ändring av 35 § i lagen om hyra av bostadslägenhet	58
	7. Lag om ändring av 28 § i lagen om hyra av affärslokal.....	59
	8. Lag om ändring av 1 § i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare	60
	9. Lag om ändring av lagen om verkställighet av skatter och avgifter	61

10. Lag om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.....	61
11. Lag om ändring av 12 § i lagen om fastighetsförrättningsavgift	62
12. Lag om ändring av 38 § i lagen om olycksfallsförsäkring.....	63
13. Lag om ändring av 164 § i lagen om pension för arbetstagare.....	63
14. Lag om ändring av 25 § i lagen om pension för lantbruksföretagare	64
15. Lag om ändring av 123 § i lagen om pension för företagare	65
16. Lag om ändring av 146 § i lagen om sjömanspensioner.....	65
BILAGA.....	67
PARALLELTEXT.....	67
2. Lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar.....	67
3. Lag om ändring av 4 och 12 a § i räntelagen.....	80
4. Lag om ändring av 44 § i lagen om försäkringsavtal.....	82
5. Lag om ändring av 8 § i jordlegolagen	83
6. Lag om ändring av 35 § i lagen om hyra av bostadslägenhet.....	85
7. Lag om ändring av 28 § i lagen om hyra av affärslokal.....	87
8. Lag om ändring av 1 § i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare	88
9. Lag om ändring av lagen om verkställighet av skatter och avgifter	89
10. Lag om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.....	90
11. Lag om ändring av 12 § i lagen om fastighetsförrättningsavgift	92
12. Lag om ändring av 38 § i lagen om olycksfallsförsäkring.....	93
13. Lag om ändring av 164 § i lagen om pension för arbetstagare.....	94
14. Lag om ändring av 25 § i lagen om pension för lantbruksföretagare	95
15. Lag om ändring av 123 § i lagen om pension för företagare	96
16. Lag om ändring av 146 § i lagen om sjömanspensioner.....	97

ALLMÄN MOTIVERING

1 Direktivet om sena betalningar och dess förhållande till lagstiftningen i Finland**1.1 Allmänt**

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, nedan *direktivet om sena betalningar* eller *direktivet*, antogs den 16 februari 2011.

Genom direktivet upphävdes Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/35/EG av den 29 juni 2000 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, nedan *ursprungliga direktivet om sena betalningar*. Direktivet genomfördes i Finland genom lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2002 (lagarna 340—347/2002).

Direktivet om sena betalningar är ett minidirektiv. Medlemsstaterna kan hålla i kraft eller sätta ikraft bestämmelser som är mera fördelaktiga för borgenären än vad som är nödvändigt för att uppfylla kraven i direktivet.

Medlemsstaterna ska senast den 16 mars 2013 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att artiklarna 1—8 och 10 i direktivet ska följas. Artikel 9 kräver inga verkställighetsåtgärder eftersom den inte ändrades i samband med det att direktivet omarbetades. Medlemsstaterna kan, då de genomför direktivet i den nationella lagstiftningen, besluta om det ska tillämpas på avtal som har ingåtts före ovan nämnda dag.

1.2 Direktivets syfte och tillämpningsområde

Enligt artikel 1 är syftet med direktivet att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner, för att se till att den inre marknaden fungerar väl och därigenom främja företagens konkurrenskraft.

Direktivet ska gälla alla betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner.

Medlemsstaterna får undanta skulder som är föremål för ett insolvensförfarande mot galdenären, inklusive förfaranden som syftar till omstrukturering av skulder. Direktivet föranleder inga andra behov till ändring av insolvenslagstiftningen i Finland.

1.3 Definitioner

I artikel 2 definieras de centrala termer som används i direktivet.

Med *handelstransaktioner* avses transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning.

Begreppet tjänst har inte definierats närmare i direktivet. Följaktligen är det motiverat att tolka begreppet tjänst lika extensivt som det vanligen tolkas inom EU-rätten.

Med *offentlig myndighet* avses varje upphandlande myndighet enligt definitionen i artikel 2.1 a i direktiv 2004/17/EG och i artikel 1.9 i direktiv 2004/18/EG, oavsett upphandlingens föremål eller värde.

Med *företag* avses i direktivet varje organisation, utom en offentlig myndighet, som handlar inom sin oberoende ekonomiska eller yrkesmässiga verksamhet, även om den verksamheten bedrivs av en ensam person.

Med *sen betalning* avses i direktivet betalning som inte skett inom den avtalsenliga eller lagstadgade tidsfristen för betalning och där de villkor som fastställts i artikel 3.1 eller 4.1 har uppfyllts.

Med *ränta vid sen betalning* (dröjsmålsränta) avses i direktivet lagstadgad ränta vid sen betalning eller ränta till en räntesats som är avtalad mellan företag, om inte annat följer av artikel 7.

Med *lagstadgad ränta vid sen betalning* avses i direktivet enkel ränta vid sen betalning enligt en räntesats som motsvarar summan av referensräntan och minst åtta procentenheter. Detta avviker från den gällande lagstiftningen i Finland, eftersom den lagstadgade räntan enligt 4 § 1 mom. i räntela-

gen (633/1982) är summan av referensräntan jämte sju procentenheter.

Med *referensränta* avses i en sådan medlemsstat som har euron som valuta antingen den räntesats som Europeiska centralbanken använde för sina senaste huvudsakliga refinansieringstransaktioner eller den marginalränta som är resultatet av förfaranden med rörlig refinansieringsränta vid Europeiska centralbankens senaste huvudsakliga refinansieringstransaktioner. 12 § i räntelagen motsvarar definitionen.

1.4 Transaktioner mellan företag

Artikel 3 innehåller bestämmelser om betalningsperioder och om påföljder vid dröjsmål med betalningen i transaktioner mellan företag.

Enligt *punkt 1* i artikeln ska borgenären vara berättigad till ränta utan att det krävs en påminnelse när borgenären har fullgjort sina avtalsenliga och lagstadgade skyldigheter och borgenären inte mottagit det förfallna beloppet i tid, utom om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.

Enligt skäl 17 i ingressen till direktivet bör en gäldenärs betalning anses vara sen med avseende på möjligheten att utkräva dröjsmålsränta när borgenären inte förfogar över det förfallna beloppet på förfalldagen, under förutsättning att borgenären fullgjort sina lagstadgade och avtalsenliga skyldigheter. Detta stämmer överens med Europeiska unionens domstols dom i mål C—306/06.

Lagstiftningen i Finland motsvarar i huvudsak bestämmelserna i direktivet. Enligt bestämmelserna i räntelagen förutsätter skyldigheten att betala dröjsmålsränta inte någon påminnelse. I 10 § i räntelagen finns bestämmelser om befrielsegrunder som gäller sådana situationer där en gäld inte kunnat betalas i tid på grund av en orsak som beror på borgenären eller på grund av ett oöverstigligt hinder. Bestämmelserna motsvarar bestämmelserna i direktivet.

Bestämmelsen i direktivet motsvarar också den princip om att en gäld ska betalas hos borgenären om inte något annat har överenskommit, som ska följas som en huvudregel i den finska rättsordningen. Denna princip

framgår bl.a. av 3 § i lagen om skuldebrev (622/1947) och 48 § i köplagen (355/1987).

I de flesta lagar om särskilda avtalstyper finns det dock bestämmelser som avviker från principen, i fråga om tidpunkten när en betalning som sker genom en bank ska anses vara fullgjord. Om gäldenären betalar betalningen i enlighet med bestämmelserna senast på förfalldagen, anses betalningen vara gjord inom rätt tid. Gäldenären frigörs från dröjsmålspåföljderna även om borgenären inte får medlen i sitt förfogande ännu under förfalldagen.

Ordalydelsen i bestämmelserna avviker lite från varandra. Enligt 8 § 2 mom. i jordlegolagen (258/1966) anses prestationen ha utförts bl.a. den dag då bankgiroordern har lämnats in till penninginrättningen. Enligt 35 § 1 mom. i lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995), 28 § 1 mom. i lagen om hyra av affärslokal (482/1995) och 22 § 1 mom. i lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990) anses prestationen ha skett bl.a. den dag som banken har antecknat som betalningsdag på ett kvitto som den har gett betalaren. Enligt 44 § i lagen om försäkringsavtal (543/1994) anses en premie ha blivit betald bl.a. den dag då den inbetalades till penninginrättningen eller den dag då gireringen debiterades inbetalarens konto. Enligt 5 kap. 24 § 3 mom., 8 kap. 25 § 3 mom. och 9 kap. 25 § 4 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978) ska en betalning som sker genom förmedling av en bank anses ha skett den dag då banken eller posten har godkänt ett betalningsuppdrag som köparen lämnat på ett behörigt sätt.

Undantagen från principen om att en gäld ska betalas hos borgenären om inte något annat har överenskommit står i konflikt med direktivet till de delar som de gäller sådana betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner som avses i direktivet. Avtal som gäller arrende, hyra av bostadslägenhet och hyra av affärslokal liksom också försäkringsavtal är dylika handelstransaktioner om avtalsparterna är företag eller ett företag och en myndighet.

De betalningar som grundar sig på konsumentavtal enligt konsumentskyddslagen lämnas utanför direktivets tillämpningsområde. Inte heller de avgifter som anknyter till

en bostadsrätt enligt lagen om bostadsrättsbostäder hör till direktivets tillämpningsområde.

Bestämmelsen i 82 § i betaltjänstlagen (290/2010) om när en betalning genom kontoöverföring eller direktdebitering ska anses vara gjord i rätt tid avviker också från principen om att en gäld ska betalas hos borgenären om inte något annat har överenskommit. Enligt bestämmelsen anses betalaren ha uppfyllt sin betalningsskyldighet gentemot betalningsmottagaren när betalningen med stöd av 81 § i betaltjänstlagen har blivit giltig gentemot utomstående, om inte något annat föreskrivs eller något annat följer av avtal eller rådande praxis mellan betalaren och betalningsmottagaren eller av handelsbruk eller annan sedvänja som ska anses vara bindande för betalaren och betalningsmottagaren.

Enligt 81 § i betaltjänstlagen är en betalning giltig gentemot utomstående när betalningsmottagarens tjänsteleverantör har fått de uppgifter som behövs för att kreditera betalningsmottagarens betalkonto med betalningstransaktionens belopp och när dessutom antingen betalningstransaktionens belopp har krediterats betalningsmottagarens tjänsteleverantörs konto eller de villkor som betalningsmottagarens tjänsteleverantör har ställt beträffande täckning för betalningstransaktionen annars har uppfyllts. En betalning är dock alltid giltig gentemot utomstående när betalningstransaktionens belopp har krediterats betalningsmottagarens betalkonto.

Av betaltjänstlagen följer alltså att en betalning genom kontoöverföring eller direktdebitering ska under vissa förutsättningar anses vara gjord i rätt tid fastän beloppet inte har antecknats på betalningsmottagarens konto, utan endast på mottagarens banks konto. I praktiken har saken dock ringa betydelse när man beaktar att enligt 49 § i betaltjänstlagen ska betalningsmottagarens tjänsteleverantör betala betalningstransaktionens belopp till betalningsmottagarens betalkonto omedelbart efter det att beloppet har krediterats leverantörens konto. Om betalningsmottagarens bank dröjer med att betala betalningstransaktionens belopp på betalningsmottagarens konto, är det fråga om en i direktivet avsedd situation där gäldenären inte är ansvarig för

dröjsmålet. Detta framgår även av ovan nämnda dom av EU-domstolen.

Med stöd av vad som anförts ovan behöver betaltjänstlagen inte ändras med anledning av artikel 3.1 i direktivet.

Enligt *punkt 2* i artikeln ska referensräntan för det berörda årets första sex månader vara den räntesats som gällde den 1 januari det året och för det berörda årets sista sex månader den räntesats som gällde den 1 juli det året. 12 § i räntelagen motsvarar denna bestämmelse.

Enligt *punkt 3* ska borgenären vara berättigad till dröjsmålsränta när villkoren i punkt 1 är uppfyllda,

a) från dagen efter den förfallodag eller den betalningsperiod som fastställs i avtalet, eller

b) om förfallodagen eller betalningsperioden inte fastställs i avtalet, vid utgången av någon av följande tidsfrister:

i) 30 kalenderdagar efter den dag då gäldenären mottog fakturan eller en likvärdig begäran om betalning,

ii) om det råder osäkerhet om dagen för mottagande av fakturan eller en likvärdig begäran om betalning, 30 kalenderdagar efter dagen för mottagande av varorna eller tjänsterna,

iii) om gäldenären mottar fakturan eller en likvärdig begäran om betalning tidigare än varorna eller tjänsterna, 30 kalenderdagar efter dagen för mottagande av varorna eller tjänsterna,

iv) om ett förfarande för godkännande eller kontroll, genom vilket varornas eller tjänsternas överensstämmelse med avtalet ska beläggas, föreskrivs i lag eller i avtalet och om gäldenären mottar fakturan eller en likvärdig begäran om betalning tidigare eller den dag då godkännandet eller kontrollen sker, 30 kalenderdagar efter den dagen.

Enligt 5 § 1 mom. i räntelagen ska dröjsmålsränta betalas från förfallodagen för en skuld vars förfallodag är bestämd i förväg på ett för gäldenären bindande sätt. Bestämmelsen motsvarar led a.

Enligt 6 § 1 mom. ska dröjsmålsränta för en skuld vars förfallodag inte är bestämd i förväg på ett för gäldenären bindande sätt, betalas från den tidpunkt då 30 dagar förflutit från den dag då borgenären sände en räkning till gäldenären eller på något annat sätt kräv-

de att ett bestämt penningbelopp ska betalas. Bestämmelsen har fått sitt nuvarande innehåll i samband med genomförandet av det ursprungliga direktivet om sena betalningar.

Led b som återgetts ovan har samma innehåll som motsvarande bestämmelse i det ursprungliga direktivet om sena betalningar. I motiven till regeringens proposition RP 232/2001 rd har det konstaterats att 6 § i räntelagen i allmänhet leder till en tidigare begynnelsepunkt för dröjsmålsräntan än bestämmelsen i direktivet. Därför ansågs det inte finnas några hinder för att tidsfristen skulle i Finland fortfarande räknas från avsändandet av räkningen och inte från dess mottagande. Det noterades att tidpunkten för avsändande av en faktura är lättare att konstatera än den tidpunkt när gäldenären mottagit en faktura.

I motiven konstaterades det vidare att det förutsätts att gäldenären mottagit en faktura för att gäldenären ska bli skyldig att betala dröjsmålsränta. Det ansågs att det även utan en uttrycklig bestämmelse är klart att gäldenären i allmänhet inte blir skyldig att betala vare sig kapital eller ränta innan denne fått den nytta för vilken betalning ska erläggas. Borgenären kan kräva förhandsbetalning endast om det avtalats om detta.

Veterligen har det inte uppkommit några problem i fråga om tillämpningen av 6 § 1 mom. i räntelagen. Följaktligen finns det inte något behov för att avvika från det beslut som fattades när det tidigare direktivet genomfördes.

Enligt *punkt 4* ska ett eventuellt förfarande för godkännande eller kontroll inte pågå längre än 30 kalenderdagar från dagen för mottagande av varorna eller tjänsterna, om inte annat uttryckligen fastställs i avtalet och under förutsättning att det inte är grovt oskäligt gentemot borgenären i den mening som avses i artikel 7.

Enligt 31 § 1 mom. köplagen ska köparen, när varan har avlämnats, så snart omständigheterna medger undersöka den i enlighet med god sed. I 2 och 3 mom. finns bestämmelser om köparens rätt att vänta med undersökningen tills en vara som transporteras till en annan ort har kommit fram. Enligt 49 § 2 mom. i köplagen har köparen, innan han eller hon betalar köpesumman, rätt att under-

söka varan på det sätt som följer av sedvänja eller bör medges med hänsyn till omständigheterna, om inte det avtalade sättet för avlämnandet och betalningen är oförenligt med en sådan undersökning. Enligt 3 § i köplagen tillämpas bestämmelserna i köplagen inte om något annat följer av avtalet, av praxis som har utbildats mellan parterna eller av handelsbruk eller annan sedvänja som måste anses bindande för parterna. Bestämmelserna i köplagen begränsar inte förfarandet för godkännande eller kontroll till 30 dagar på det sätt som förutsätts i direktivet.

Allmänna bestämmelser om jämkning av oskäliga avtalsvillkor finns i 36 § i lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929, nedan *rättshandlingslagen*). Med stöd av bestämmelsen kan också ett avtalsvillkor om tiden för ett förfarande för godkännande eller kontroll jämkas.

Enligt *punkt 5* ska medlemsstaterna se till att den betalningsperiod som fastställs i avtalet inte överstiger 60 kalenderdagar, om inte annat uttryckligen fastställs i avtalet och under förutsättning att det inte är grovt oskäligt gentemot borgenären i den mening som avses i artikel 7.

I Finland har inte den betalningsperiod som fastställs i avtalet reglerats i lag. Även avtalsvillkor som gäller betalningsperioden kan jämkas med stöd av 36 § i rättshandlingslagen.

1.5 Transaktioner mellan företag och offentliga myndigheter

Artikel 4 i direktivet innehåller bestämmelser om betalningsperioder och påföljder vid sen betalning vid handelstransaktioner där gäldenären är en offentlig myndighet.

Enligt *punkt 1* ska borgenären vid utgången av den period som anges i punkterna 3, 4 eller 6 vara berättigad till lagstadgad ränta vid sen betalning utan att det krävs en påminnelse när borgenären har fullgjort sina avtalsenliga och lagstadgade skyldigheter och borgenären inte mottagit det förfallna beloppet i tid, utom om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.

Eftersom borgenären enligt bestämmelsen ska ha rätt till lagstadgad dröjsmålsränta, kan man inte på ett bindande sätt avtala om en

lägre dröjsmålsränta än den lagstadgade dröjsmålsräntan när borgenären är en offentlig myndighet. Detta avviker från den nu gällande lagstiftningen i Finland, eftersom det är möjligt att ingå ett sådant avtal enligt 2 § 1 mom. i räntelagen.

Bestämmelsens förhållande till lagstiftningen i Finland är annars likadant som vad som ovan framhållits i fråga om artikel 3.1.

Punkt 2 i artikeln motsvarar artikel 3.2.

Enligt *led a i punkt 3 i artikeln* får betalningsperioden inte överskrida någon av följande tidsfrister:

i) 30 kalenderdagar efter den dag då gäldenären mottog fakturan eller en likvärdig begäran om betalning,

ii) om det råder osäkerhet om dagen för mottagande av fakturan eller en likvärdig begäran om betalning, 30 kalenderdagar efter mottagandet av varorna eller tjänsterna,

iii) om gäldenären mottar fakturan eller en likvärdig begäran om betalning tidigare än varorna eller tjänsterna, 30 kalenderdagar efter dagen för mottagande av varorna eller tjänsterna,

iv) om ett förfarande för godkännande eller kontroll, genom vilket varornas eller tjänsternas överensstämmelse med avtalet ska konstateras, föreskrivs i lag eller i avtalet och om gäldenären mottar fakturan eller en likvärdig begäran om betalning tidigare eller den dag då godkännandet eller kontrollen sker, 30 kalenderdagar efter den dagen.

Dessutom föreskrivs det i *led b* till punkt 3 att dagen för mottagande av fakturan inte kan bli föremål för något avtalsvillkor mellan gäldenär och borgenär.

Led a i punkten motsvarar i fråga om bestämmande av tidsfrister artikel 3.3 led b, som ovan inte har ansetts kräva genomförandeåtgärder. Bestämmelserna har dock delvis olika betydelse i artiklarna 3 och 4. Av led a tillsammans med punkt 6 i samma artikel följer nämligen att det — till skillnad från artikel 3 — är fråga om dels när skyldigheten att betala dröjsmålsränta börjar om det inte har avtalats om förfalldagen och dels hur lång betalningsperiod det som mest är möjligt att avtala om.

För tillfället begränsas inte längden hos den betalningsperiod som fastställs i avtalet i lag i Finland. Av det som framförts ovan följer

att i fråga om genomförandet av den aktuella bestämmelsen kan bestämmelserna i 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom. i räntelagen inte anses vara tillräckliga.

Enligt punkt 4 i artikeln får medlemsstaterna förlänga de tidsgränser som avses i punkt 3 a så att de uppgår till högst 60 kalenderdagar för antingen offentliga myndigheter som bedriver ekonomisk verksamhet av industriell eller kommersiell natur genom att erbjuda varor eller tjänster på marknaden och som, i egenskap av offentligt företag, omfattas av de insynskrav som fastställs i kommissionens direktiv 2006/111/EG, eller för offentliga organ som tillhandahåller hälso- och sjukvård och som är vederbörligen godkända för det ändamålet. Bestämmelsen förutsätter inte åtgärder för genomförande om den förlängning av tidsgränser som den möjliggör inte vill utnyttjas nationellt.

Punkt 5 i artikeln motsvarar i sak artikel 3.4.

Enligt *punkt 6* ska medlemsstaterna säkerställa att den betalningsperiod som fastställs i avtalet inte överstiger de tidgränser som anges i punkt 3 i, om inte annat uttryckligen överenskommit i avtalet och under förutsättning att det objektivt sett är motiverat mot bakgrund av avtalets särskilda karaktär eller inslag. Dessutom får betalningsperioden under inga omständigheter överstiga 60 kalenderdagar. De begränsningar som förutsätts i bestämmelsen ingår inte i den nu gällande lagstiftningen i Finland.

1.6 Betalningsplaner

Enligt artikel 5 ska direktivet inte påverka parternas möjligheter att, i enlighet med de relevanta bestämmelserna i tillämplig nationell rätt, avtala om betalningsplaner för avbetalningar. Om någon av avbetalningarna inte görs senast det överenskomna datumet, ska ränta och ersättning som föreskrivs i detta direktiv beräknas endast de belopp som förfallit.

I Finland kan man i enlighet med principen om avtalsfrihet avtala om att betalningarna ska ske genom avbetalning. Dröjsmålsräntan och eventuella andra dröjsmålspåföljder beräknas då endast på de betalningsposter som har försenats.

1.7 Ersättning för indrivningskostnader

I *artikel 6.1* föreskrivs det att borgenären har rätt till minst ett fast belopp om 40 EUR av gäldenären om ränta vid sen betalning ska utgå vid handelstransaktioner i enlighet med artikel 3 eller 4. Beloppet är, enligt *punkt 2* i artikeln, betalbart utan att det krävs en påminnelse och som ersättning för borgenärens egna indrivningskostnader.

Borgenären ska enligt *punkt 3* ha rätt att utöver det fasta beloppet få skälig ersättning från gäldenären för alla indrivningskostnader som överskrider detta fasta belopp och som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning. Detta kan omfatta bland annat kostnader som uppkommit på grund av att en jurist eller en indrivningsbyrå anlitas.

Enligt 10 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar (513/1999), nedan *indrivningslagen*, ska gäldenären ersätta de skäliga kostnader som orsakas borgenären av indrivningen oberoende av om fordran drivs in av borgenären själv eller av en uppdragstagare för borgenärens räkning. När skäligheten bedöms ska fordrans storlek, mängden utfört arbete, ändamålsenligheten i indrivningen och övriga omständigheter beaktas.

Bestämmelser om rättegångskostnader i tvistemål finns i 21 kap. i rättegångsbalken. Huvudregeln är den att den part som förlorat målet är skyldig att ersätta motpartens alla skäliga rättegångskostnader som föranletts av nödvändiga åtgärder. De flesta fordringsärenden är ostridiga och behandlas endast i skriftligt förfarande. När domstolen avgör målet genom tredskodom ska den enligt 21 kap. 8 c § i rättegångsbalken å tjänstens vägnar pröva beloppet av de rättegångskostnader som ska dömas att ersättas. Vid bedömningen ska beaktas den arbetsmängd som krävts för uppsättande av stämningssökan, fordringsbeloppet och de nödvändiga kostnaderna.

Justitieministeriet har befogenhet att utfärda närmare bestämmelser om grunderna för beloppen av de rättegångskostnader som döms ut i ostridiga mål. I justitieministeriets förordning om rättegångskostnader som motparten skall dömas att ersätta i mål som avses i 21 kap. 8 c § rättegångsbalken (1311/2001) finns bestämmelser om maximitaxorna för

kostnaderna beroende på fordrans belopp och det hur krävande målet är. Särskilda kostnader som uppstår i enskilda fall döms ut på enligt separat faktura. Dessutom kan rättegångskostnaderna dömas ut till ett högre belopp än maximitaxorna om det finns något synnerligen vägande skäl till detta.

I lagstiftningen i Finland finns inte någon bestämmelse om skyldighet att betala en fast ersättning om minst 40 euro för indrivningskostnader. I övrigt uppfyller den gällande lagstiftningen kraven i artikel 6.

1.8 Oskäliga avtalsvillkor och bruk

Enligt *artikel 7.1* ska medlemsstaterna se till att ett avtalsvillkor eller ett bruk om tidpunkt eller period för betalning, räntesats för ränta vid sen betalning eller ersättning för indrivningskostnader antingen inte är verkställbart eller ger upphov till skadeståndskrav om det är grovt oskäligt mot borgenären.

När det fastställs om ett avtalsvillkor eller ett bruk är grovt oskäligt mot borgenären ska alla omständigheter i fallet beaktas, inklusive:

a) varje kraftig avvikelse från gott handelsbruk som strider mot god tro och god sed,
b) produktens eller tjänsternas beskaffenhet, samt

c) om gäldenären har något objektivt skäl för att avvika från den lagstadgade räntesatsen för ränta vid sen betalning, från den betalningsperiod som anges i artikel 3.5, artikel 4.3 a, 4.4 och 4.6 eller från det fasta belopp som avses i artikel 6.1.

Bestämmelser om jämkning av oskäliga avtalsvillkor finns i 36 § i rättshandlingslagen. Är ett villkor i en rättshandling oskäligt eller skulle dess tillämpning leda till oskälighet, kan villkoret antingen jämkas eller lämnas utan avseende. Vid prövning av oskäligheten ska beaktas rättshandlingens hela innehåll, parternas ställning, förhållandena då rättshandlingen företogs och därefter samt övriga omständigheter. Den jämkning som avses i paragrafen kan också gälla avtalsvillkor som avser betalningsdag eller betalningsperiod, dröjsmålsränta eller ersättning av indrivningskostnader.

Bestämmelsen i artikel 7.1 i direktivet avviker inte väsentligt från motsvarande be-

stämmelse i artikel 3.3 i det ursprungliga direktivet om sena betalningar. I samband med genomförandet av det ursprungliga direktivet om sena betalningar ansågs det att bestämmelsen i fråga inte krävde särskilda genomförandeåtgärder, eftersom möjligheten att jämka ett oskäligt avtalsvillkor i enlighet med 36 § i rättshandlingslagen räcker till för att uppfylla kraven i direktivet. Det finns inte skäl att bedöma saken annorlunda nu.

36 § i rättshandlingslagen gäller enligt ordalydelsen endast oskäliga avtalsvillkor, medan bestämmelsen i det nya direktivet gäller utöver dem även oskälig avtalspraxis ("unfair practices"). För att undvika missförstånd är det skäl att uttryckligen bestämma i lag om att 36 § i rättshandlingslagen tillämpas även på oskälig avtalspraxis som avses i direktivet.

Enligt *punkt 2* ska vid tillämpning av punkt 1 ett avtalsvillkor eller ett bruk om att ränta vid sen betalning inte får tas ut anses som grovt oskäligt. Den nuvarande lagstiftningen i Finland uppfyller inte detta krav.

Enligt *punkt 3* ska vid tillämpning av punkt 1 ett avtalsvillkor eller ett bruk om att ersättning för indrivningskostnader i enlighet med artikel 6 inte får tas ut presumeras vara grovt oskäligt. Den nuvarande lagstiftningen i Finland uppfyller inte detta krav.

Enligt *punkt 4* ska medlemsstaterna säkerställa att det i borgenärs och konkurrenters intresse finns lämpliga och effektiva medel för att förhindra fortsatt tillämpning av avtalsvillkor och bruk som är grovt oskäliga i den mening som avses i punkt 1. Dessa medel omfattar enligt *punkt 5* bestämmelser med vars hjälp organisationer som officiellt erkänts som företrädare för företaget, eller organisationer som har ett legitimt intresse i att företräda företaget, kan vidta rättsliga åtgärder i enlighet med den tillämpliga nationella lagstiftningen vid domstolar eller vid behöriga administrativa myndigheter på grundval av att avtalsvillkor eller bruk är grovt oskäliga i den mening som avses i punkt 1, så att de kan vidta lämpliga och effektiva åtgärder för att förhindra fortsatt tillämpning av sådana villkor.

Enligt 1 § i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/1993) får i avtal mellan näringsidkare inte användas

villkor som för de näringsidkare som är den andra parten i avtalen är oskäliga med beaktande av det behov av skydd som sistnämnda näringsidkare har till följd av sin svagare ställning samt övriga omständigheter som inverkar på saken. En näringsidkare kan förbjudas att använda ett oskäligt villkor eller att på nytt använda ett sådant eller därmed jämförbara villkor. Förbudet skall förenas med vite, om det inte är obehövt av särskilda skäl. Om det finns särskilda skäl, kan förbudet meddelas att gälla även en person som är anställd hos en näringsidkare eller hos någon annan som handlar för dennes räkning. I samband med genomförandet av det ursprungliga direktivet om sena betalningar fogades till paragrafen ett nytt 4 mom., enligt vilket som näringsidkare betraktas också ett offentligt samfund när det upphandlar varor eller tjänster genom kommersiella åtgärder.

Enligt 2 § i lagen meddelas ett förbud som avses i 1 § av marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen kan även meddela temporärt förbud som gäller tills saken är slutligt avgjord.

Enligt 3 § 1 mom. 4 punkten i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001) anhängiggörs vid marknadsdomstolen ett ärende som behandlas med stöd av lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare på ansökan av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen eller på ansökan av den näringsidkare på vilken avtalsvillkoret tillämpas.

De bestämmelser som beskrivits ovan räcker huvudsakligen till för att uppfylla de krav som följer av artikel 7.4 och 7.5. För att försäkra att bestämmelserna är tillräckligt omfattande ska det dock sörjas för att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden kan tillämpas även i sådana situationer där det inte uttryckligen är fråga om ett oskäligt avtalsvillkor utan om att ett avtalsbruk är orättvist på det sätt som avses i 7 artikeln.

1.9 Insyn och information

Enligt *artikel 8.1* ska medlemsstaterna säkerställa insyn avseende de rättigheter och skyldigheter som följer av direktivet, bl. a. genom att offentliggöra den gällande ränte-

satsen för den lagstadgade räntan vid sen betalning.

Enligt 12 a § i räntelagen ska Finlands Bank i Finlands författningssamling utan dröjsmål publicera ett meddelande om den referensränta som avses i 12 § och om dess giltighetstid. I meddelandet ska också nämnas storleken av den dröjsmålsränta som avses i 4 § 1 mom. Eftersom en högre dröjsmålsränta än den som bestäms i 4 § 1 mom. i räntelagen ska i fortsättningen tillämpas på betalningar som hör till direktivets tillämpningsområde, ska det säkerställas att storleken på även denna referensränta publiceras på motsvarande sätt.

Enligt *punkt 2* ska kommissionen på internet offentliggöra uppgifter om de aktuella lagstadgade räntesatser som gäller i alla medlemsstater vid sen betalning vid handelstransaktioner.

Enligt *punkt 3* ska medlemsstaterna vid behov använda sig av facktidningar, informationskampanjer eller andra lämpliga metoder för att höja medvetenheten om påföljder vid sen betalning bland företag.

Enligt *punkt 4* får medlemsstaterna uppmuntra upprättandet av uppförandekoder för snabba betalningar eller andra åtgärder för att ta itu med sena betalningar och bidra till en kultur med snabba betalningar.

Artiklarna 2—4 kräver inga lagstiftningsåtgärder.

1.10 Indrivning av obestridda fordringar

Enligt *artikel 10.1* ska medlemsstaterna säkerställa att en exekutionstitel, inbegripet genom ett påskyndat förfarande och oavsett skuldens storlek, normalt kan erhållas inom 90 kalenderdagar från den dag då borgenären väckte talan eller gav in en ansökan vid domstol eller annan behörig myndighet, under förutsättning att gäldenären inte bestrider skulden eller invänder mot delar av förfarandet. Medlemsstaterna ska fullgöra denna skyldighet i enlighet med sina respektive nationella lagar och andra författningar.

Enligt *punkt 2* ska enligt nationella lagar och andra författningar samma villkor gälla för alla borgenärer som är etablerade i unionen.

I *punkt 3* föreskrivs det att det vid beräkning av den tidsfrist som avses i punkt 1 inte ska beaktas varken tidsfristerna för delgivning av handlingar eller eventuella förseningar som orsakas av borgenären, t.ex. den tid som ägnas åt att korrigera ansökningar.

I *punkt 4* konstateras det att artikeln inte ska påverka bestämmelserna i förordning (EG) nr 1896/2006.

Genomförandet av artikeln förutsätter inte nationell lagstiftning. Medlemsstaterna ska dock t.ex. genom tillräckliga resurser och metoder sträva efter att myndigheterna i regel ska kunna behandla ostridiga fordringsärenden inom tre månader, om det inte finns särskilda omständigheter som fördröjer behandlingen av ärendet i fråga.

I fråga om behandlingen av ostridiga fordringsärenden har det getts specialbestämmelser som förenklar och försnabbar förfarandet. Den genomsnittliga behandlingstiden för ostridiga ärenden vid tingsrätterna år 2011 var 2,4 månader. Målsättningen för år 2012 är en genomsnittlig behandlingstid på 2,6 månader. Behandlingstiden börjar löpa från det att stämningsansökan lämnades in och den slutar när en tredskodom meddelas i målet. Behandlingstiderna kan bli längre än genomsnittet t.ex. i sådana fall där stämningsansökan varit bristfällig eller där det är svårt att nå motparten och där det därför tar lång tid att komplettera handlingarna eller att delge målet. Den tid som går åt till dessa åtgärder beaktas inte ens när tidsfristen uträknas. Det är inte heller fråga om sådan långsamhet hos myndigheterna som kunde påverkas genom lagstiftning eller genom att öka domstolsresurserna.

Borgenärens nationalitet eller etableringsort påverkar inte i Finland behandlingen av ett fordringsärende.

Med stöd av vad som anförts ovan förutsätter genomförandet av artikel 10 inga särskilda åtgärder i Finland.

2 Indrivningslagen

I indrivningslagen finns bestämmelser om indrivning av fordringar som förfallit till betalning samt om övriga omständigheter som har samband med indrivningen och som på-

verkar parternas ställning i ett skuldförhållande.

Med indrivning avses i indrivningslagen åtgärder vilkas syfte är att förmå gäldenären att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning.

Indrivningslagen är en allmän lag som inte tillämpas om annat bestäms någon annanstans i lag. Indrivningslagen gäller inte utökningsmyndigheternas verksamhet.

Indrivningslagen trädde i kraft den 1 september 1999. Den har omarbetats i stor utsträckning genom en lag som trädde i kraft den 1 maj 2005. Vid omarbetningen lades bl.a. till mera detaljerade bestämmelser än tidigare om gäldenärens ansvar för kostnader i samband med indrivning av en konsumentfordran.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att sätta i kraft de nationella bestämmelser som föranleds av direktivet om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner.

Avsikten är dessutom att se över indrivningslagen så att bestämmelserna i lagen på ett effektivare sätt säkerställer att god indrivningssed iakttas och hindrar att oskäligt höga indrivningskostnader drivs in hos gäldenären.

Ett mål vid omarbetningen av indrivningslagen är att i enlighet med regeringsprogrammet ingripa i ohederlig och vilseledande verksamhet inom näringslivet.

3.2 Genomförande av direktivet om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner

Allmänt

Genomförandet av direktivet om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner kräver helt nya bestämmelser om betalningstvillkoren vid sådana kommersiella avtal som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet. Dessutom kräver det att de nuvarande bestämmelserna om påföljderna vid betalningsdröjsmål ändras till vissa delar.

De begränsningar av avtalsfrihet i kommersiella avtal som föranleds av direktivet och rätten enligt direktivet att direkt på basis av sena betalningar få ersättning till ett fast belopp för indrivningskostnaderna är lösningar som avviker från grundprinciperna i lagstiftningen om obligationsrätt i Finland. Det är inte motiverat att utsträcka dessa bestämmelser till att nationellt gälla utöver tillämpningsområdet för direktivet. När det gäller genomförandet av direktivet är principen i propositionen därför att det inte görs några ändringar i gällande lagstiftning som är mer omfattande än det som genomförandet av direktivet nödvändigtvis förutsätter.

Med beaktande av denna princip föreslås att de bestämmelser som genomförandet av direktivet förutsätter och som gäller den maximala betalningstiden, betalningen i poster, godkännande- eller undersökningsförfarandets maximala längd samt ineffektiva avtalsvillkor och avtalsrutiner som begränsar betalningsskyldigheten i fråga om vissa dröjsmålsräntor och indrivningskostnader tas in i den nya lagen om betalningstvillkor i kommersiella avtal. Avsikten är att lagens tillämpningsområde motsvarar direktivets tillämpningsområde.

Bestämmelser om maximal betalningstid

Avsikten är att på motsvarande sätt som i artikel 4 i direktivet i den föreslagna lagen begränsa hur lång betalningstid man högst kan komma överens om i sådana avtal som gäller leverans av varor eller tjänster från näringsidkare till ett offentligt samfund eller en annan upphandlingsenhet. Enligt huvudregeln får betalningstiden vara högst 30 dagar från den dag då gäldenären mottagit fakturan eller en motsvarande betalningsuppmärksamhet. Betalningstiden kan dock när det uttryckligen fastställs i avtalet förlängas till högst 60 dagar, om det är objektivt motiverat mot bakgrund av avtalets särskilda karaktär eller art. Enligt artikel 5 i direktivet ska ovannämnda bestämmelser dock inte påverka parternas möjligheter att också framöver avtala om en betalningstidsplan enligt vilken betalningen fullgörs i poster.

Enligt artikel 4.4 i direktivet får medlemsstaterna förlänga betalningstiden på maximalt

30 dagar så att den är högst 60 kalenderdagar för varje offentlig myndighet som bedriver ekonomisk verksamhet av industriell eller kommersiell natur genom att erbjuda varor eller tjänster på marknaden och som, i sin egenskap av offentligt företag, omfattas av de insynskrav som fastställs i direktiv 2006/111/EG. På samma sätt får betalningstiden förlängas för offentliga organ som tillhandahåller hälso- och sjukvård och som är vederbörligen godkända för det ändamålet.

De nationella bestämmelser som motsvarar direktiv 2006/111/EG ingår i lagen om skyldighet att medge insyn i och lämna uppgifter om vissa företags ekonomiska verksamhet (19/2003).

Det föreslås att Finland inte ska utnyttja den möjlighet som anges i artikel 4.4 i direktivet att förlänga den maximala betalningstiden.

Standardsättning för indrivningskostnader

För att genomföra artikel 6 i direktivet föreslås det att en ny bestämmelse om standardsättning för indrivningskostnader tas in i indrivningslagen. Om en betalning som avses i direktivet försenas så att det för borgenären uppstår rätt till dröjsmålsränta, har borgenären i fortsättningen rätt att av gäldenären få 40 euro i standardsättning för indrivningskostnaderna. Om borgenären har rätt till standardsättning, har han eller hon rätt att få ersättning för de faktiska indrivningskostnaderna endast till den del kostnaderna överstiger standardsättningens belopp.

Höjning av dröjsmålsräntans belopp

Det föreslås att räntelagen ändras så att dröjsmålsräntans belopp är åtta procentenheter högre än referensräntan i fråga om betalningar som hör till tillämpningsområdet för direktivet. Enligt artikel 2.6 i direktivet ska den lagstadgade dröjsmålsräntan uppgå till minst detta belopp. Om dröjsmålet gäller en annan betalning än sådan som avses i direktivet, kommer dröjsmålsräntan enligt förslaget att vara sju procentenheter högre än referensräntan såsom nu.

Förslaget gör regleringen av dröjsmålsräntan mera invecklad eftersom den lagstadgade dröjsmålsräntan i fortsättningen kommer att ha två skilda räntesatser. Detta kan åtminstone i början orsaka praktiska problem. Trots det har man inte ansett det motiverat att föreslå att dröjsmålsräntans belopp i Finland allmänt skulle höjas till den nivå som förutsätts i direktivet. Det har inte ansetts att det finns något behov av en sådan allmän förhöjning. Också det faktumet att en förhöjning skulle leda till att ställningen för sådana gäldenärer som har betalningssvårigheter försvåras talar emot en allmän förhöjning.

När följderna av de svårigheter som två räntesatser för dröjsmålsräntan bedöms är det skäl att även beakta att lagändringen inte tvingar borgenärerna att övergå till indrivning av två skilda dröjsmålsräntor. Borgenären kan naturligtvis fortsätta att driva in även sådana försenade betalningar som hör till tillämpningsområdet för direktivet till en dröjsmålsränta som uppgår till det nuvarande beloppet, om borgenären anser det vara för besvärligt att börja använda två skilda dröjsmålsräntor beroende på de försenade betalningarnas karaktär.

Ändring av bestämmelserna om betalningstidpunkten

De bestämmelser i lagen om försäkringsavtal, i jordlegolagen, i lagen om hyra av bostadslägenhet och i lagen om hyra av affärslokal som gäller när en premiebetalning genom bank anses ha blivit betald står i strid med direktivet till den del bestämmelserna gäller betalningar som hör till tillämpningsområdet för direktivet. Av den anledningen föreslås i propositionen att dessa bestämmelser ändras.

3.3 Omarbetning av bestämmelserna om god indrivningssed

Allmänt

Enligt 4 § 1 mom. i indrivningslagen får det vid indrivning inte användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären. Paragrafens 2 mom. innehåller en förteck-

ning med tre punkter som anger förfaranden som är förbjudna vid indrivning. Enligt momentet får vid indrivningen inte ges felaktig eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning, oskäliga eller onödiga kostnader eller onödig olägenhet orsakas gäldenären eller gäldenärens integritetsskydd äventyras.

Till paragrafen föreslås en bestämmelse bli fogad enligt vilken förhållningssättet till betalningsarrangemang ska vara ansvarsfullt vid indrivningen. En motsvarande men till sitt tillämpningsområde mera begränsad bestämmelse finns redan i konsumentskyddslagen.

På grund av de problem som uppstått i praktiken föreslås dessutom att den reglering som gäller god indrivningssed preciseras på det sätt som framgår nedan.

Felaktig eller vilseledande information

Enligt 4 § 2 mom.1 punkten i indrivningslagen är det förbjudet att ge felaktig eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning. I lagen anges inte uttryckligen att det är förbjudet att ge felaktig eller vilseledande information om andra faktorer än om påföljderna av en underlåten betalning. Det är dock klart att det bör anses strida mot god indrivningssed att ge felaktig eller vilseledande information vid indrivningen och att det ska vara förbjudet oberoende av om det gäller påföljderna av en underlåten betalning eller av andra faktorer som är av betydelse för gäldenären.

I praktiken har det t.ex. förekommit situationer där borgenären efter det att fordran har förfallit till betalning i sin kontakt med gäldenären har börjat använda en bifirma som hänvisar till indrivningsverksamhet. I det fallet har gäldenären felaktigt kunnat få den uppfattningen att fordran har överlämnats till en indrivningsbyrå för indrivning. Ett sådant förfarande bidrar till att ge gäldenären en vilseledande bild av vilken instans som driver in fordran och i vilket skede indrivningen är. Om det är fråga om indrivning av konsumentfordran kan förfarandet ge en vilseledande bild även av de grunder på vilka indrivningskostnaderna ska bedömas.

Av ovannämnda skäl föreslås det att bestämmelsen ändras så att vid indrivningen inte får ges osann eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning eller om andra omständigheter av betydelse för gäldenären.

Indrivning av en skuld som preskriberats eller som upphört av någon annan orsak

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till en reform av lagstiftningen om preskription av skulder och offentlig stämning (RP 187/2002 rd) har konstaterats att indrivning av en preskriberad skuld inte kan anses stämma överens med god indrivningssed. Likaså konstateras i riksdagens lagutskotts betänkande LaUB 26/2006 rd att en preskriberad skuld inte kan drivas in genom utsökning eller privat.

I praktiken har det dock förekommit situationer där indrivningen av en skuld har fortsatt trots att skulden preskriberats. Ur gäldenärens synvinkel är ett sådant förfarande vilseledande. Det kan leda till att en preskriberad skuld betalas bara för säkerhets skull eller endast för att en indrivning som gäldenären upplever som påtryckning ska upphöra.

Det föreslås att bestämmelsen om god indrivningssed preciseras genom ett uttryckligt förbud att driva in en preskriberad skuld eller en skuld som upphört av annan orsak — t.ex. på grund av skuldsanering för privatpersoner.

Indrivning av en fordran som bestridits

I 4 § i indrivningslagen har indrivning av en fordran som bestridits inte uttryckligen förbjudits. I motiveringen till paragrafen konstateras dock att indrivningen inte heller får fortsättas, om gäldenären har uppgett sannolika skäl för att fordran saknar grund (RP 199/1996 rd).

I praktiken har det förekommit oklarheter i fråga om när en fordran har bestridits på ett sådant sätt att indrivning som syftar till att få gäldenären att frivilligt betala inte bör fortsättas, utan ärendet bör föras till domstol. Därför föreslås det att till indrivningslagen fogas en ny paragraf enligt vilken det är förbjudet att fortsätta indrivningen, om gäldenären har bestridit sin betalningsskyldighet.

Däremot vore det problematiskt om ärendet alltid måste föras till domstol för behandling när gäldenären motsätter sig indrivningen utan att kunna ange sådana grunder som skulle inverka på gäldenärens betalningsskyldighet. Med beaktande av de kostnader som föranleds av en domstolsbehandling skulle detta även strida mot gäldenärens eget intresse. Därför föreslås det att indrivning får fortsättas trots bestridande, om gäldenären inte anger någon grund för bestridandet eller åberopar endast en sådan grund som uppenbart inte har någon inverkan på gäldenärens betalningsskyldighet.

Effektivisering av iakttagandet av god indrivningssed

Enligt 12 § i indrivningslagen övervakar konsumentombudsmannen att bestämmelserna om god indrivningssed iakttas när indrivningen gäller en konsumentfordran.

Det föreslås att konsumentombudsmannens möjligheter att snabbt och effektivt ingripa i förfaranden som strider mot god indrivningssed förbättras. Enligt lagförslaget kan konsumentombudsmannen förbjuda näringsidkare att fortsätta ett förfarande som strider mot god indrivningssed vid indrivningen av en konsumentfordran, om ärendet inte har avsevärd betydelse med tanke på tillämpningen av lagen eller i övrigt. Till skillnad från 6 § 2 mom. i lagen om Konsumentverket (1056/1998) kommer ett förbud som konsumentombudsmannen meddelat med stöd av indrivningslagen inte att förfalla av den orsaken att en näringsidkare anmäler att han eller hon motsätter sig meddelandet av förbudet. En näringsidkare som förbudet gäller får föra konsumentombudsmannens beslut till marknadsdomstolen för behandling, om han eller hon så önskar.

Det föreslås dessutom att iakttagandet av bestämmelserna i indrivningslagen effektiviseras genom att bestämmelserna om skadeståndsansvar ändras. Enligt förslaget ska den skyldighet som anges i 15 § i indrivningslagen och som gäller ersättning av sådan skada som ett förfarande som strider mot lagen eller annars är felaktigt har orsakat i fortsättningen gälla både borgenärer och uppdragstagare. För att gäldenärens ersätt-

ningsskydd inte ska försvagas genom utlokalisering av indrivningen är borgenären skyldig att även ersätta skada som uppdragstagaren har orsakat genom felaktigt förfarande.

3.4 Gäldenärens rätt att begära avbrytande av en indrivning

För tillfället förfogar gäldenären inte över något effektivt sätt att avbryta en indrivning som gäller honom eller henne trots att det är uppenbart att indrivningen är onödigt och resultatlös och att indrivningen endast obefogat ökar de indrivningskostnader som gäldenären ska betala. Gäldenären kan t.ex. redan ha fordringar som drivs in genom utsökning och anteckningar om betalningsstörningar i kreditupplysningsregistret. Särskilt i sådana situationer är det oändamålsenligt att det, när en ny fordran förfaller till betalning, ska vara möjligt att starta en ny indrivningsprocess som består av flera faser i syfte att få gäldenären att frivilligt betala fordran, vilket innebär att indrivningskostnaderna ökar gäldenärens skuldbelopp. Tvärtom kan det vara till fördel för gäldenären att alla fordringar drivs in centralt genom utsökningen.

Den rättsliga indrivningen föranleder naturligtvis också kostnader för gäldenären. Det totala kostnadsbeloppet blir dock mindre om gäldenären genom egna åtgärder kan begränsa att nya indrivningskostnader som baserar sig på indrivningslagen uppstår i en situation där fordran sannolikt slutligen ändå överlämnas till rättslig indrivning.

Av ovannämnda orsaker föreslås det att till indrivningslagen fogas en ny paragraf om gäldenärens rätt att begära att indrivningen avbryts och fordran överlämnas till rättslig indrivning. Om gäldenären lägger fram en sådan begäran får indrivning som syftar till gäldenärens frivilliga betalning enligt indrivningslagen fortsättas endast om ersättning för de kostnader som föranleds av detta inte krävs av gäldenären.

När gäldenären har lagt fram begäran om att indrivningen ska avbrytas kan borgenären anhängiggöra fordringsärendet i domstolen eller ansöka om utsökning av en direkt utsökningsskyddad fordran. Gäldenärens begäran om avbrytande av indrivningen innebär dock inte att borgenären blir skyldig att driva in

fordran i domstol eller att ansöka om utsökning.

Syftet med förslaget är att öka gäldenärens möjlighet att inverka på indrivningsförfarandet. Detta är principiellt sett viktigt med tanke på att gäldenären i sista hand är ansvarig för de kostnader som föranleds av indrivningen.

Den föreslagna regleringen kan inte anses oskälig ur borgenärens synvinkel. Borgenären kommer fortfarande att ha rätt att driva in sin fordran i domstolen och genom utsökning. Begäran om avbrytande hindrar inte heller helt frivillig indrivning, om borgenären vill fortsätta indrivningen på egen bekostnad. Regleringen kan ses som en precisering av förbudet att orsaka onödiga kostnader som ingår i den gällande lagen. Enligt grundlagsutskottets praxis hindrar inte borgenärens egendomsskydd att man föreskriver om nödvändiga begränsningar av ersättningsskyldigheten när det gäller indrivningskostnaderna (GrUU 27/2004 rd).

Avsikten är att den föreslagna bestämmelsen ska gälla endast indrivning av konsumentfordringar. När indrivningen gäller en fordran som förfaller i flera poster får avbrytande av indrivningen dock begäras endast om fordran har förfallit till betalning i sin helhet.

För att konsumenterna ska vara medvetna om sin rätt att kunna avbryta en indrivning bör gäldenären i betalningskrav som gäller en konsumentfordran i fortsättningen informeras om denna rätt. För gäldenären ska även förklaras hur man begär avbrytande av indrivning och de rättsliga följderna av begäran om avbrytande.

3.5 Indrivningskostnader för konsumentfordran

Allmänt

I sitt betänkande (LaUB 14/2004) med anledning av den regeringsproposition som ledde till en ändring av indrivningslagen som trädde i kraft vid ingången av maj 2005 konstaterade riksdagens lagutskott att utvecklingen av indrivningskostnaderna måste följas upp regelbundet. Utskottet ansåg att för de aktörer som bedriver inkassoverksamhet i

yrkesmässigt syfte är det viktigt att se till att de lagstadgade högsta beloppen stämmer överens med kostnadsutvecklingen inom branschen och att de därmed står i samklang med de skäliga kostnader som aktörerna har för att sköta indrivningen på behörigt sätt.

De lagstadgade indrivningskostnadernas maximibelopp har inte ändrats efter 2005. Det föreslås att de nu ändras. Vid övervägande av nya maximibelopp har särskilt följande synpunkter beaktats:

Enligt Statistikcentralens konsumentprisindex var inflationen från år 2005 till april 2012 ca 18 procent.

Enligt producentprisindexet var prisutvecklingen för de tjänster som företagen producerar för andra företag och för den offentliga sektorn från år 2005 till det första kvartalet år 2012 ca 19 procent.

Utvecklingen av inkomstnivån i kredituppgifts- och indrivningsbranschen från oktober 2005 till oktober 2011 var enligt de uppgifter som erhållits ca 22 procent. Uppgifternas tillförlitlighet försämras dock av de strukturella förändringar som har skett i de uppgifter som utgör grund för statistiken.

I själva verket har praxis när det gäller indrivning av fordringar utvecklats i förhållande till den situation som rådde när den föregående lagändringen bereddes. Fakturerings- och indrivningsprocesserna har utvecklats och blivit mera automatiska och kostnadseffektiva. T.ex. indrivningsbrev skrivs automatiskt ut från datasystemen. Indrivningsbyråerna använder ofta nättjänster i sin kontakt med konsumentgäldenärerna, vilket minskar arbetsinsatsen och kostnaderna för indrivningsbyråerna. Av dessa orsaker är det möjligt att ordna indrivningen av i synnerhet små fordringar och sådana fordringar som drivs in rutinmässigt på ett mycket effektivt sätt och till små kostnader. Det är rättvist att även gäldenären har nytta av de kostnadsbesparingar som föranleds av att indrivningsprocesserna har automatiserats.

Oskäligt höga indrivningskostnader förvärrar de problem som föranleds av skuldsättningen och gör det svårare att hantera dem. Därför är det motiverat att i indrivningskostnadernas maximibelopp i fortsättningen bättre beakta principen om att indrivningskost-

nadernas belopp ska stå i skäligt förhållande till fordrans belopp.

Kostnader som får krävas för betalningskrav

För betalningskrav som avses i 5 § i indrivningslagen får högst 12 euro krävas om fordran är direkt utsökningsbar och annars högst 21 eller 45 euro. Under vissa förutsättningar får maximibeloppen överskridas.

Maximibeloppen av sådana kostnader som drivs in till följd av betalningskrav som gäller privaträttslig fordran, 21 eller 45 euro, beror numera på om kapitalet av fordran är högst 250 euro eller över 250 euro. I motiven till den regeringsproposition RP 21/2004 rd som ledde till lagändringen år 2005 konstaterades att meningen inte är att man vid indrivningen av en sedvanlig och ostridig konsumentfordran utan vidare ska kunna kräva det högre maximibeloppet. Också i dessa fall bör man enligt motiven beakta den mängd arbete som faktiskt utförts och de kostnader som de facto orsakats. Den här principen som angetts i motiven verkar inte ha genomförts i praktiken på det sätt som avsetts. För betalningskrav debiteras i allmänhet enligt den högsta nivån.

Enligt en helhetsbedömning av de faktorer som nämnts i föregående avsnitt föreslås det i fråga om de kostnader som tas ut till följd av betalningskrav att privaträttsliga fordringar som till sitt kapital är högst 100 euro i fortsättningen jämföras med direkt utsökningsbara fordringar. Detta är motiverat eftersom det är fråga om mycket liknande fordringar som drivs in rutinmässigt. Det föreslås att den maximala kostnadsdebiteringen för betalningskrav som gäller vardera fordringen är 14 euro.

För betalningskrav som gäller en privaträttslig fordran som till kapitalet är över 100 euro får i fortsättningen debiteras högst 24 euro och för ett betalningskrav som gäller en fordran på över 1 000 euro högst 50 euro.

Genom den föreslagna skalan med tre steg strävar man efter att effektivare än för närvarande uppnå det mål som framgår av motiven till den tidigare lagändringen, nämligen att oskäligt stora kostnader inte får tas ut för betalningskrav som gäller sedvanliga och tydliga konsumentfordringar.

Om flera betalningskrav gäller samma fordran är kostnaderna för senare betalningskrav på grund av att de i allmänhet föranleder mindre arbete lägre än första gången, eftersom största delen av det arbete som utförts på grund av ärendet hänförs till mottagandet av indrivningsuppdraget. Därför föreslås det att det föreskrivs att om det är fråga om ett nytt betalningskrav som gäller samma fordran får de kostnader som debiteras uppgå till högst hälften av maximibeloppet av kostnaderna för det första betalningskravet.

De föreslagna ändringarna har ingen inverkan på principen för den reglering som gäller indrivningskostnaderna för konsumentfordringar, enligt vilken gäldenären är skyldig att ersätta endast de faktiska skäliga kostnader som orsakas borgenären av indrivningen. Avsikten är alltså att de i lag stadgade eurobelopp som gäller kostnaderna för indrivning av konsumentfordringar inte ska utgöra standardsättningar utan endast maximibelopp.

Beloppet av kostnader när den som bedriver indrivningsverksamhet hör till samma ekonomiska helhet som borgenären

Vissa borgenärer använder sådana utövare av indrivningsverksamhet för indrivning av sina fordringar som hör till samma ekonomiska helhet som borgenären. Sådana utövare av indrivningsverksamhet är enligt lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (517/1999) befriade från skyldigheten att ansöka om koncession. Trots att indrivningen utförs av en ovannämnd utövare av indrivningsverksamhet krävs av konsumentgäldenärer i praktiken ersättning för indrivningskostnaderna som om det gällde indrivning som utförs av en uppdragstagare som agerar självständigt med tanke på både verksamheten och ekonomin. På detta sätt kringgår man de bestämmelser i indrivningslagen enligt vilka beloppet av de maximikostnader som kan krävas för borgenärens egen betalningsuppmaning är lägre än beloppet av de maximikostnader som kan krävas för en betalningsuppmaning som lämnats av uppdragstägaren.

Av nämnda orsaker föreslås det att i lagen tas in en bestämmelse enligt vilken den som

bedriver indrivningsverksamhet och som hör till samma koncern som borgenären inte får kräva större kostnader för betalningskravet av gäldenären än vad borgenären själv skulle få kräva för en skriftlig betalningspåminnelse, dvs. 5 euro. Avsikten är att bestämmelsen ska gälla även en sådan situation där borgenären och den som bedriver indrivningsverksamhet står under samma fysiska persons bestämmande inflytande.

Antal betalningskrav som berättigar till kostnadsersättning

I praktiken har konstaterats att antalet betalningspåminnelser och betalningskrav inverkar mest på det totala beloppet av indrivningskostnader. I Rättspolitiska forskningsinstitutets undersökning om indrivningskostnaderna (Rättspolitiska forskningsinstitutets forskningsrapporter 98, 2009) har konstaterats att man ofta överskrider den rekommendation om högst två betalningskrav, inklusive betalningspåminnelsen, som hör till god indrivningssed.

För att förhindra att det totala beloppet av indrivningskostnaderna ökar oskäligt genom flera betalningskrav föreslås att i lagen tas in en bestämmelse enligt vilken kostnader i regel kan krävas av gäldenären för högst två betalningskrav.

Kostnader som krävs för förlängning av betalningstiden

I praktiken har man noterat att konsumentgäldenärer ofta krävs på oproportionellt stora kostnader för förlängning av betalningstiden. För att förhindra oskäliga kostnadsdebiteringar föreslås att i lagen tas in en bestämmelse enligt vilken för förlängning av betalningstiden på gäldenärens begäran får krävas högst 5 euro i kostnader av konsumentgäldenären.

Dessutom föreslås det att det är tillåtet att kräva kostnader för förlängning av betalningstiden endast om betalningstiden förlängs med minst 14 dagar. Avsikten är att förhindra att gäldenärens kostnadsansvar onödigt ökas genom att upprepade gånger

kräva kostnader för mycket korta förlängningar av betalningstiden.

Kostnader som krävs för en betalningsplan

Enligt 10 a § i indrivningslagen får för en skriftlig betalningsplan som omfattar hela den återstående fordran och som utarbetats tillsammans med gäldenären krävas högst 30 euro.

Det föreslås ändringar i maximibeloppet för indrivningskostnader som får krävas för uppgörande av en betalningsplan. Syftet är att kostnadsdebiteringarna ska stå i ett sakligare förhållande till fordringarnas storlek och till den arbetsinsats som betalningsplanen kräver. Därför föreslås att maximibeloppet av kostnadsdebiteringen i regel är 20 euro. När det gäller en privaträttslig fordran på över 100 euro och betalningsplanen omfattar flera än fyra betalningsposter, är maximibeloppet av kostnadsdebiteringen beroende på fordrans storlek antingen 30 eller 50 euro. För att sporra parterna att förhandla om längre, och med tanke på gäldenärens betalningsförmåga, mera realistiska betalningsplaner föreslås det att antalet betalningsposter beaktas i maximibeloppet av kostnadsdebiteringen.

Dessutom föreslås det att i lagen tas in en begränsning enligt vilken av gäldenären i regel får krävas kostnader för högst en betalningsplan. Syftet med ändringen är att säkerställa att man tillräckligt noggrant sätter sig in i gäldenärens övergripande situation redan när den första betalningsplanen görs upp och att planen blir realistisk i förhållande till gäldenärens betalningsförmåga. Då kan man undvika att indrivningskostnaderna stiger onödigt mycket genom återkommande betalningsplaner.

Gäldenärens totalkostnadsansvar

Enligt 10 c § i indrivningslagen får för indrivningen av en och samma konsumentfordran hos gäldenären som indrivningskostnader krävas sammanlagt högst 190 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 250 euro, och högst 220 euro om fordrans kapital överstiger 250 euro.

Av den regeringsproposition som ledde till att paragrafen stiftades framgår att graderingen och maximibeloppen har motsvarat den då gällande graderingen och maximibeloppen för grundtaxan för rättegångskostnaderna för ostridiga indrivningsmål.

Ett viktigt mål med denna proposition är att förhindra att indrivningskostnaderna blir oskäligt höga och att betalningsskyldigheten när det gäller dem ytterligare försvårar gäldenärens betalningssvårigheter. Ur denna synvinkel är det motiverat att man i fortsättningen som utgångspunkt för gäldenärens totalkostnadsansvar tar det belopp av skäliga kostnader som orsakas av indrivningsåtgärder som ingår i en saklig indrivningsprocess. Av dessa orsaker föreslås det att gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av en konsumentfordran minskas. Enligt förslaget är kostnadsansvaret högst 60 euro om fordrans kapital uppgår till högst 100 euro, högst 90 euro om fordrans kapital uppgår till högst 1 000 euro och för större fordringar högst 160 euro.

De föreslagna maximibeloppen motsvarar det sammanlagda beloppet av maximikostnaderna för två betalningspåminnelser, två betalningskrav och en betalningsplan höjt med 15 procent och avrundat till närmaste tio euro. Avsikten med den föreslagna marginalen på 15 procent är att täcka skäliga kostnader för eventuella andra nödvändiga indrivningsåtgärder. En sådan annan indrivningsåtgärd kan vara t.ex. förlängning av betalningstiden på gäldenärens begäran. Det som konstaterats i detta stycke gäller bara sättet på vilket man har kommit fram till maximibeloppen för totalkostnadsansvaret vid beredning av förslaget. I praktiken kan det naturligtvis förekomma variationer när det gäller vilken typ av kostnader för indrivningsåtgärder som det totala beloppet av indrivningskostnaderna i varje enskilt fall består av.

Enligt förslaget får de föreslagna maximibeloppen i undantagsfall överskridas.

Det föreslås att maximibeloppet för det totalkostnadsansvar som ska iakttas vid indrivning av direkt utsökningbara konsumentfordringar sänks från nuvarande 59 euro till 51 euro. Det motsvarar det sammanlagda beloppet av maximikostnaderna för två betal-

ningspåminnelser, två betalningskrav och en betalningsplan.

3.6 Avräkning av betalningar från de delar som fordran består av

Enligt 6 kap. 4 § i utsökningsbalken (705/2007) ska utmätningssmannen avräkna de influtna medlen i första hand från räntan på varje fordran, därefter från kapitalet och sist från kostnaderna. Samma avräkningsordning har sedan gammalt iakttagits med stöd av 9 kap. 5 § i handelsbalken när det gäller ränta och kapital inom även andra förhållanden än utsökning.

Utöver utsökning finns inte i lag några bestämmelser om i vilken ordning gäldenärens betalning ska räknas av från å ena sidan den egentliga fordran och å andra sidan indrivningskostnaderna. I praktiken räknas betalningen i första hand från kostnaderna och först efter det från den egentliga fordran.

Det föreslås att det i indrivningslagen tas in en ny bestämmelse om hur de medel som influtit vid indrivningen räknas av från de delar som fordran består av. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sak den bestämmelse i utsökningsbalken som nämnts ovan. Gäldenärens betalningar ska alltså i första hand räknas av från egentliga fordringar och när dessa betalats från kostnaderna. Avsikten är att bestämmelsen tillämpas endast på indrivning av konsumentfordringar.

Vid utsökning av lön och näringsinkomst kan avvikelser från avräkningsordningen enligt 6 kap. 4 § i utsökningsbalken göras genom ett betalningsavtal som parterna ingår enligt 4 kap. 60 § i utsökningsbalken. Den bestämmelse om avräkning som föreslås i indrivningslagen hindrar inte borgenären att räkna av de medel som gäldenären betalar på ett för gäldenären fördelaktigare sätt, dvs. i första hand från kapitalet och i andra hand från räntan. Enligt förslaget kan man inte genom avtal avvika från prioriteringen mellan egentliga fordringar och indrivningskostnaderna när det gäller avräkningsordningen.

Genom förslaget förenhetligas avräkningsordningen för betalningar vid frivillig indrivning och utsökning. På detta sätt undviker man problem som olika avräkningsordningar föranleder t.ex. i sådana situationer där ford-

ringar drivs in ibland genom utsökning och ibland genom frivillig indrivning.

Syftet med förslaget är också att öka insynen i indrivningskostnaderna och på det sättet trygga att inte oskäligen indrivningskostnader krävs av gäldenären. Den avräkningsordning som för närvarande iakttas leder till att om gäldenären gör avbetalningar på sin fordran räknas dessa i första hand av från indrivningskostnaderna, vilkas belopp borgenären ensidigt bestämmer. Konsumentgäldenären har inte någon realistisk möjlighet att i olika skeden av indrivningen övervaka att hans eller hennes avbetalningar räknas av endast från indrivningskostnader som till sin grund och sitt belopp är sakliga, eller att bestrida varje enskild kostnadsfordran som han eller hon anser ogrundad eller oskäligen.

På grund av den avräkningsordning som iakttagits är det ofta omöjligt för en domstol som behandlar indrivningsmål att få en helhetsbild av vilket belopp av indrivningskostnader som redan tidigare har drivits in hos gäldenären utöver det som kanske ännu krävs i talan. Av den anledningen är det i praktiken omöjligt att bedöma t.ex. om bestämmelserna om maximibeloppet av konsumentgäldenärens totalkostnadsansvar har iakttagits i kravet på indrivningskostnader.

3.7 Indrivningskostnader för direkt utsökningsbara fordringar

Enligt 10 § 3 mom. i indrivningslagen är indrivningskostnaderna för direkt utsökningsbara konsumentfordringar direkt utsökningsbara. Enligt bestämmelsen gäller det kostnader som orsakats oberoende av om fordran drivs in av borgenären själv eller av en uppdragstagare för borgenärens räkning.

Bestämmelsen har i praktiken tolkats så att det för en indrivningsbyrå eller annan uppdragstagare som driver in direkt utsökningsbara fordringar uppstår rätt att i sitt eget namn kräva ersättning för indrivningskostnaderna av gäldenären, och att uppdragstagaren som sökande kan kräva dessa av gäldenären även genom utsökning. När bestämmelsen har förståtts på detta sätt har den lett till att en indrivningsbyrå kan fortsätta att driva in indrivningskostnaderna genom utsökning ännu efter det att den egentliga fordran —

t.ex. en fordran som gäller kommunens kundavgifter — har returnerats till borgenären efter ett resultatlöst indrivningsförsök och man har upphört med indrivningen. Det faktum att den egentliga fordran och indrivningskostnaderna är skilda fordringar vid utsökningen strider dessutom mot bestämmelsen om avräkning i 6 kap. 4 § i utsökningsbalken.

Den tillämpade praxisen har även ökat kostnaderna för gäldenären särskilt i sådana fall där den ursprungliga fordran drivs in separat genom utsökning, eftersom gäldenären då har varit tvungen att betala tabellavgiften för utsökning för vardera.

Genom den rådande tolkningen av 10 § 3 mom. i indrivningslagen har mellan indrivningsbyrån och gäldenären skapats ett slags direkt skuldförhållande, trots att det mellan indrivningsbyrån och gäldenären egentligen inte finns något avtalsförhållande eller något annat därmed jämförbart förhållande enligt vilket gäldenären är betalningsskyldig i förhållande till indrivningsbyrån. Indrivningsbyrån har ett avtalsförhållande som gäller skötseln av indrivningsuppdraget med borgenären, och den kan ha fordringar på basis av skötseln av indrivningsuppdraget endast i förhållande till avtalsparten, dvs. borgenären.

I fortsättningen är det motiverat att som utgångspunkt för regleringen välja att en indrivningsbyrå på basis av ett uppdragsavtal med borgenären kan ha fordran endast på borgenären och att den inte kan driva in indrivningskostnader i form av en egen fordran på gäldenären. Gäldenären är å sin sida ansvarig gentemot borgenären både för sådana indrivningskostnader som har berott på borgenärens egna indrivningsåtgärder och för sådana kostnader som föranleds av att borgenären ska betala ersättning till indrivningsbyrån för skötseln av indrivningsuppdraget.

Det föreslås att bestämmelserna om ersättning av indrivningskostnader ändras i enlighet med vad som konstaterats ovan. Genom den föreslagna ändringen understryks att borgenären vid indrivning av direkt utsökningsbara fordringar är ansvarig även för att de indrivningskostnader som drivs in hos gäldenären är riktiga. Dessutom förhindras på detta sätt att den egentliga fordran och indrivningskostnaderna skiljs från varandra vid

utsökning. På det sättet tryggas att bestämmelsen om avräkning vid utsökning iakttas även i dessa ärenden och förhindras att onödiga tabellavgifter drivs in hos gäldenären.

Bestämmelsen i 10 § 3 mom. i indrivningslagen om direkt utsökningsbara indrivningskostnader gäller numera endast direkt utsökningsbara konsumentfordringar. Nu föreslås en bestämmelse om att indrivningskostnaderna är direkt utsökningsbara även när det gäller sådana direkt utsökningsbara fordringar som inte är konsumentfordringar. Avsikten är att indrivningskostnaderna ska vara direkt utsökningsbara endast till den del kostnadernas belopp vid indrivning av avgifter som hör till tillämpningsområdet för direktivet (t.ex. försäkringspremier) inte överstiger beloppet av den standardsättning för indrivningskostnader som baserar sig på direktivet. Om det gäller någon annan fordran än sådan som hör till tillämpningsområdet för direktivet (såsom ett offentligt samfunds fordran), är kostnaderna direkt utsökningsbara till den del beloppet inte överstiger det maximibelopp som föreskrivits för direkt utsökningsbara indrivningskostnader för konsumentfordringar.

Begränsningarna i euro angår alltså vid indrivning av direkt utsökningsbara företagsfordringar endast frågan till vilken del kostnadsfordran är direkt utsökningsbar. De hindrar inte att företagsgäldenärer krävs på indrivningskostnader som överstiger de eurobelopp som nämns i lagen, men till denna del kan en kostnadsfordran inte drivas in genom utsökning utan avgörande i domstol.

3.8 Användning av tratta

Enligt 7 § i indrivningslagen får en tratta inte användas för att driva in en konsumentfordran. Det finns inga bestämmelser i lag om användning av tratta för att driva in en företagsfordran. Detta kan anses som ett missförhållande med beaktande särskilt av att osaklig indrivning av fordran med tratta kan förorsaka företaget betydande skada. Den oreglerade situationen har lett till okunskap om förutsättningarna för användning av tratta i företagen i egenskap av både borgenär och gäldenär. Dessutom har det gett instanser som bedriver svikligt förfarande ett sätt att

genom påtryckning få ett företag att betala ogrundade räkningar.

Det föreslås att i indrivningslagen tas in nya bestämmelser om användningen av tratta vid indrivning av fordran. Genom bestämmelserna blir företagsgäldenärens situation klarare och bättre när de förutsättningar och rutiner som numera ska iakttas vid saklig indrivning genom tratta skrivs in i lagen.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för hushållen

De föreslagna bestämmelserna om indrivningskostnader för konsumentfordran tryggar effektivare än tidigare att indrivningskostnader inte kan tjänas in som självändamål och att kostnadsbeloppet inte stiger oskäligt i förhållande till fordrans belopp. Detta har i allmänhet en positiv inverkan på hushåll som har betalningssvårigheter.

Men det är också möjligt att borgenärerna reagerar på bestämmelserna som begränsar indrivningskostnadernas belopp så att man allt snabbare börjar överlämna konsumentfordringar till rättslig indrivning. Om så skedde skulle för allt fler gäldenärer uppstå kostnader för rättslig indrivning samt anteckning om betalningsstörning. Det är dock inte motiverat att anse det vara sannolikt att någon större förändring sker i borgenärernas förfarande när det gäller indrivning av konsumentfordringar. Det är sannolikt viktigare för borgenärerna att indrivningen är resultatrik än hur stor ersättning för indrivningskostnaderna borgenären har rätt att kräva av gäldenären. Det är därför inte sannolikt att borgenärerna till följd av att bestämmelserna om indrivningskostnader ändras skulle låta bli att vidta resultatrika indrivningsåtgärder.

En del av de obetalda fordringarna överlämnas slutligen i alla fall till rättslig indrivning och leder till anteckning om betalningsstörning. I sådana situationer kan det t.o.m. vara till gäldenärens fördel att indrivningen inte drar ut på tiden. På detta sätt avbryts skuldsättningsutvecklingen snabbare. Samtidigt blir det sammanlagda beloppet av kost-

naderna för frivillig indrivning och rättslig indrivning mindre.

Den föreslagna bestämmelse enligt vilken gäldenären kan begära att indrivningen avbryts och ärendet överlämnas till rättslig indrivning har särskilt betydelse för de hushåll som befinner sig i den sämsta ekonomiska situationen. Då kan t.ex. en sådan gäldenär som redan tidigare har fordringar som drivs in genom utsökning helt undvika det kostnadsansvar som hänför sig till frivillig indrivning.

Konsekvenser för företag och upphandlande enheter i egenskap av gäldenär

Den bestämmelse enligt direktivet som gäller borgenärens rätt att få 40 euro i fast ersättning så snart en betalning är ens lite försenad sporrar företag och upphandlande enheter att utveckla sin ekonomiförvaltning så att fakturor och andra prestationer betalas senast på förfallodagen och att oavsiktliga dröjsmål med betalningar undviks effektivare än för närvarande. Om företagen och de upphandlande enheterna lyckas med detta kommer bestämmelsen inte att orsaka dem merkostnader.

Skyldigheten att betala en fast ersättning för försenade betalningar kan dock bidra till att försämra t.ex. de ekonomiska svårigheter som småföretag som lider av tillfälliga finansieringsproblem har.

När det gäller den maximala betalningstiden har bestämmelserna som baserar sig på direktivet knappt någon betydelse alls med tanke på upphandlande enheter. I de allmänna avtalsvillkor som för närvarande i regel används vid offentlig upphandling är betalningstiderna inte längre än vad som nu föreslås.

Konsekvenser för företag och offentliga samfund i egenskap av borgenär samt för företag i indrivningsbranschen

Bestämmelsen om en fast ersättning på 40 euro som baserar sig på direktivet minskar enligt vad som konstaterats ovan sannolikt oavsiktliga dröjsmål med betalningar. Detta har positiva konsekvenser för företag som befinner sig i borgenärsställning när de allt

oftare kan få betalning för en fordran på förfallodagen. Om ett företag i fortsättningen vill utnyttja sin rätt att ta ut en fast ersättning för indrivningskostnaderna kan det i början föranleda vissa administrativa kostnader t.ex. på grund av ändring av it-system.

Det är svårt att bedöma konsekvenserna av de ändringar som föreslås i bestämmelserna om indrivningskostnader för företag och offentliga samfund i borgenärsställning samt företag i indrivningsbranschen, eftersom konsekvenserna till stor del beror på dessas egna affärsbeslut och t.ex. på hur företag i indrivningsbranschen i fortsättningen prissätter sin service.

Den föreslagna bestämmelsen om att medel som influtit när konsumentfordringar drivs in får avräknas från indrivningskostnaderna först när den egentliga fordran har betalats kräver ändringar i it-systemen hos företag och myndigheter som driver in konsumentfordringar. Ändringarna i it-systemen föranleder sannolikt avsevärda kostnader. Enligt förslaget ska den nya bestämmelsen om avräkning dock börja tillämpas först om ca ett år efter det att lagen blivit stadfäst. På det sättet ser man till att ändringarna av it-systemen inte behöver genomföras i brådsakande ordning och stävjar därigenom de kostnader som föranleds av ändringarna.

Borgenären och företag i indrivningsbranschen föranleds också i någon mån administrativa merkostnader t.ex. på grund av den föreslagna skyldigheten att i betalningskravet uppge borgenärens ursprungliga namn.

Konsekvenser för konkurrensen mellan företag och för marknadens funktionsduglighet

Preciseringen av bestämmelserna om god indrivningssed och indrivningskostnaderna för konsumentfordringar förbättrar marknadernas funktionsduglighet. Genom exaktare reglering och effektivare myndighetstillsyn förhindras att företag som bedriver osaklig verksamhet får konkurrensfördel i förhållande till företag som iakttar god indrivningssed.

Konsekvenser för samhällsekonomin

Bestämmelsen om den fasta ersättningen på 40 euro som baserar sig på direktivet kan på

det sätt som redogjorts för ovan bidra till att företag och upphandlande enheter allt effektivare försöker undvika oavsiktliga dröjsmål med betalningar. Det förbättrar möjligheterna för företag i borgenärsställning att förutse de inkomster som kommer in och stärker deras betalningsberedskap. Detta har positiva konsekvenser för samhällsekonomin.

Likaså har omarbetningen av indrivningslagen positiva konsekvenser för samhällsekonomin. Sänkningen av indrivningskostnaderna för konsumentfordringar bidrar till att förhindra att skuldsättningsproblemen blir värre och underlätta skötseln av dem. På det sättet kan gäldenärer oftare kvarstå som aktiva samhällsmedlemmar och använda de pengar som sparats in från indrivningskostnaderna till skötseln av egentliga skulder och till annan konsumtion.

De föreslagna ändringarna av indrivningskostnaderna ökar sannolikt intresset hos företag och offentliga samfund i borgenärsställning för vilka indrivningsåtgärder som är resultatrikast i förhållande till de kostnader som indrivningen föranleder. Det bidrar till att både borgenärerna själva och indrivningsbyråerna utvecklar sin indrivningsverksamhet så att den blir mera kostnadseffektiv.

Trots att det föreslås att maximibeloppen för indrivningskostnaderna för konsumentfordringar sänks kommer indrivningskostnaderna även efter sänkningen att vara kännbara för konsumentgäldenären. Enligt detta kan man bedöma att förslagen inte har någon negativ inverkan på konsumentgäldenärernas betalningsmoral.

4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Tingsrätter

Det är svårt att bedöma vilka konsekvenser ändringarna i indrivningslagen har för behandlingen av indrivningsmål i tingsrätten. Konsekvenserna kan också delvis gå i olika riktningar.

Å ena sidan är det möjligt att indrivningsmålen ökar i någon mån om borgenärerna på grund av ändringen av bestämmelserna om kostnaderna snabbare överlämnar fordringarna till rättslig indrivning. Såsom ovan kon-

staterats kan det dock inte anses sannolikt att det sker någon betydande ändring i förhållande till den rådande situationen.

Å andra sidan kan de föreslagna ändringarna bidra till att hejda sådan kreditgivning där verksamhetens lönsamhet har baserat sig på indrivning av oskäligt höga indrivningskostnader och andra kostnader hos gäldenärerna. Detta kan på lång sikt minska antalet indrivningsmål avsevärt i synnerhet om även rättegångskostnaderna för ostridiga indrivningsmål begränsas.

De föreslagna preciseringarna i bestämmelserna om indrivningskostnader för konsumentfordringar bidrar till att underlätta avgörandena i praktiken och den interna arbetsgången i ostridiga indrivningsmål i tingsrätterna. Man kan anta att omarbetningen leder till att en allt mindre del av nämnda ärenden måste överföras från kanslipersonalen till tingsnotarien för avgörande på grund av att de indrivningskostnader som krävs verkar klart ogrundade eller oskäliga.

Som helhet kan man bedöma att genomförandet av förslagen inte kräver att tingsrätternas resurser ökas.

Utsökningsmyndigheterna

De konsekvenser som omarbetningen har för utsökningsmyndigheternas uppgifter ligger delvis i linje med de konsekvenser som konstaterats i fråga om tingsrätterna. Dessutom skulle antalet utsökningsärenden minska särskilt på grund av att indrivningen av indrivningskostnader som en från den huvudsakliga fordran separat fordran betydligt minskar. Som helhet bedömt kommer genomförandet av förslagen inte att förutsätta att utsökningsmyndigheternas resurser ökas.

En höjning av dröjsmålsräntans belopp till den del den betalningen hör till tillämpningsområdet för direktivet orsakar ändringar i it-systemet för utsökningen. Detta torde dock inte föranleda några höga kostnader.

Konsumentverket och Regionförvaltningsverket i Södra Finland

Omarbetningen av indrivningslagen inverkar på de uppgifter som Konsumentverket och Regionförvaltningsverket i Södra Fin-

land i egenskap av tillsynsmyndigheter har närmast direkt efter det att lagen trätt i kraft. På grund av omarbetningen måste Konsumentverket t.ex. se över sina anvisningar om god indrivningssed vid konsumentindrivning. På lång sikt kan en mera exakt reglering leda till att begäran om åtgärd inte lika ofta lämnas till tillsynsmyndigheterna. I det stora hela har förslagen inte någon betydande inverkan på tillsynsmyndigheternas verksamhet eller behovet av resurser.

Marknadsdomstolen

Marknadsdomstolen får endast sporadiskt ärenden som gäller tillämpning av indrivningslagen och lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare. Omarbetningen beräknas inte ha någon betydande inverkan på antalet ärenden som förs till marknadsdomstolen för behandling.

Ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning

Förslagen beräknas inte ha någon betydande inverkan på efterfrågan på ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

4.3 Övriga samhällskonsekvenser

Konsekvenser för medborgarnas ställning i samhället

Den föreslagna bestämmelsen om att medel som influtit när en konsumentfordran drivs in får räknas av från indrivningskostnaderna först när den egentliga fordran har betalats kommer att stärka konsumentgäldenärens ställning betydligt. Genom den föreslagna bestämmelsen om avräkning kommer gäldenärer att ha klart bättre möjligheter att kontrollera hur stora indrivningskostnader som krävs av honom eller henne och vid behov bestrida indrivningskostnadernas belopp.

Konsumentgäldenärernas ställning och möjligheter att påverka stärks ytterligare av den föreslagna bestämmelse enligt vilken en gäldenär har rätt att begära att en indrivning enligt indrivningslagen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning.

De föreslagna bestämmelser enligt vilka det förbjuds att driva in en preskriberad ford-

ran eller en fordran som av annat skäl upphört och förtydligas förfarandet vid indrivning av en fordran som bestridits tryggar särskilt konsumenternas och småföretagarnas ställning. Rättsskyddet för småföretagare förbättras även genom de föreslagna bestämmelserna, enligt vilka förutsättningarna för indrivning med tratta och de förfaranden som ska iaktas vid sådan indrivning förtydligas.

Sociala och hälsomässiga konsekvenser

De föreslagna ändringarna av maximibeloppet av indrivningskostnader för konsumentfordringar minskar indrivningskostnadernas belopp i fråga om sedvanliga konsumentfordringar. På det sättet kan man i viss mån förhindra att den betalningsskyldighet som gäller indrivningskostnader försvårar situationen för privatpersoner som har betalningssvårigheter. Ett lägre belopp av indrivningskostnader underlättar också skötseln av skuldproblem som redan uppstått. I samma riktning inverkar i vissa situationer konsumentgäldenärens rätt att begära att indrivning enligt indrivningslagen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning.

Genom de föreslagna bestämmelserna kan man även minska allvarliga sociala och hälsomässiga olägenheter som ofta hänför sig till överskuldssättning.

Konsekvenser för it-samhället

Enligt förslaget kan betalningskrav och betalningsplaner i fortsättningen i vissa situationer göras inte bara i skriftlig form utan också på något annat varaktigt sätt. Detta främjar elektronisk kommunikation.

5 Beredningen av propositionen

Förslaget till regeringsproposition har beretts i en arbetsgrupp som tillsatts av justitieministeriet. Arbetsgruppens betänkande färdigställdes i december 2011 (Justitieministeriet. Betänkanden och utlåtanden 54/2011).

Betänkandet har varit ute på en omfattande remiss. Utlåtandena har publicerats i sam-

mandrag (Justitieministeriet. Betänkanden och utlåtanden 21/2012).

Regeringens proposition motsvarar till största delen arbetsgruppens förslag. Nedan nämns de viktigaste ändringar som under den fortsatta behandlingen gjorts i den lagstiftning som arbetsgruppen föreslagit:

- 4 c § i indrivningslagen har begränsats till att gälla endast indrivning av fordringar som i sin helhet förfallit till betalning. Paragrafen har dessutom ändrats så att indrivning enligt indrivningslagen får fortsätta trots begäran om avbrytande, om ersättning för de kostnader som uppstår vid indrivningen inte krävs av gäldenären.

- 11 a § 2 mom. i indrivningslagen har begränsats till att gälla endast indrivning av konsumentfordringar.

- 15 § i indrivningslagen har ändrats så att borgenären är ansvarig även för ersättning för den skada som föranletts av en uppdrags-tagares felaktiga förfarande.

6 Samband med andra propositioner

I propositionen föreslås det att 3 § 2 mom. i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden ändras. Bestämmelsen föreslås bli ändrad även i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om värdepappersmarknaden (RP 32/2012 rd). Ändringsförslagen ska samordnas i samband med riksdagsbehandlingen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal**

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om hurdana betalningar som den föreslagna lagen ska tillämpas på. Paragrafen motsvarar i sak artiklarna 1.2 och 2.1 i direktivet om bekämpande av sena betalningar.

Lagen gäller endast betalningar som utgör vederlag för varor eller tjänster. De föreslagna bestämmelserna gäller således inte t.ex. en sådan penningprestation som en säljare ska betala till en köpare som prisavdrag för ett fel i varan.

Lagen tillämpas endast när den som levererar en vara eller en tjänst är näringsidkare och den som anskaffar en vara eller en tjänst är antingen näringsidkare eller en sådan upphandlande enhet som definieras i 2 §. Med näringsidkare avses i lagen detsamma som med begreppet företag i direktivet. Med näringsidkare avses således i enlighet med artikel 2.3 i direktivet någon annan verksamhetsutövare än en upphandlande enhet som handlar inom sin oberoende ekonomiska eller yrkesmässiga verksamhet, även om denna verksamhet bedrivs av en ensam person.

Såsom det konstateras i skäl 8 i direktivets ingress står alla konsumentavtal utanför direktivets och följaktligen också lagens tillämpningsområde. Lagen gäller inte heller betalningar som görs med stöd av t.ex. checklagen (244/1932) eller växellagen (242/1932) och inte heller betalningar som utgör skadestånd eller försäkringsersättningar.

Den betalning som avses i paragrafen kan grunda sig såväl på ett avtal om köp av en vara som på t.ex. ett hyres- eller leasingavtal.

De tjänster som avses i paragrafen är t.ex. juridiska tjänster och skatterådgivningstjänster, arkitekts-, ingenjör-, bokförings- och forskningstjänster, fastighetskötsel, konsulttjänster för affärsledningen, förmedling av fastigheter och hyresbostäder, arrangerande av evenemang och utställningar, indrivnings-

verksamhet, reklam- och rekryteringstjänster, turismtjänster, inbegripet resebyråer, byggtjänster, installation och service av utrustning, nyhetsbyråtjänster, förlagsverksamhet, it-programmering, inkvarterings- och kosthållstjänster, utbildningstjänster, besiktning av fordon, certifierings- och testningstjänster samt städtjänster. Denna förteckning är inte avsedd att vara uttömmande.

Andra tjänster som avses i paragrafen är också t.ex. försäkringar. Sådan verksamhet som i EU-rättsligt avseende omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelserna om fri rörlighet för kapital anses däremot inte vara sådan verksamhet som avses i lagen. Lagen tillämpas därför inte t.ex. på betalningar som grundar sig på ett kreditavtal.

I enlighet med vad som framgår av skäl 11 i direktivets ingress omfattar tillämpningsområdet för de föreslagna bestämmelserna bl.a. betalningar som utgör vederlag för konstruktion och byggande av offentliga byggtreprenader samt bygg- och anläggningsarbeten.

I artikel 7 i direktivet regleras förutom oskäligen avtalsvillkor även oskäligt bruk (på engelska "unfair contractual terms and practices"). Det är motiverat att uttrycket "unfair practices", med beaktande av sammanhanget, i artikeln uppfattas avse en sådan praxis eller ett sådant handelsbruk eller annat bruk som avtalsparterna tillägnat sig och som kan bli en del av avtalet och därigenom komplettera de avtalsvillkor som uttryckligen tas in i avtalet. Det föreslås därför att en bestämmelse tas in i 2 mom. med stöd av vilken bestämmelserna om avtalsvillkor i denna lag också tillämpas på sådan avtalspraxis.

2 §. Upphandlande enhet. Paragrafen svarar mot artikel 2.2 i direktivet. I paragrafen definieras upphandlande enhet på samma sätt som i 6 § 1 mom. 1—4 punkten i lagen om offentlig upphandling (348/2007).

Bestämmelserna om en upphandlande enhet i den föreslagna lagen ska tillämpas oberoende av vilken vara eller tjänst upphandlingsavtalet gäller och vilket värde upphandlingen uppgår till.

De offentlighetsrättsliga organ som avses i paragrafen är t.ex. Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen och kommunernas hyreshusbolag.

3 §. Bestämmelsernas tvingande natur. Av paragrafen framgår att bestämmelserna i lagen är tvingande till förmån för borgenären. Till exempel är ett villkor som tagits in i ett avtal mellan en näringsidkare och en upphandlande enhet och genom vilket i strid med 4 § 2 mom. överenskommit om en betalningstid som överskrider 60 dagar således utan verkan, om det inte är fråga om en betalningsplan enligt 7 §.

Bestämmelserna i lagen är tvingande endast till förmån för borgenären. Det föreligger således inget hinder för att avtala om en kortare betalningstid eller om en maximal tid för förfarandet för godkännande eller undersökning än vad som föreskrivs i denna lag.

4 §. Maximal betalningstid när gäldenären är en upphandlande enhet. Genom 1 mom. genomförs artikel 4.3 i direktivet. I momentet bestäms det om den maximala betalningstid som en näringsidkare och en upphandlande enhet får komma överens om i ett avtal.

Med dagen för mottagande av fakturan eller motsvarande betalningskrav avses i momentet den dag då gäldenären de facto tar emot fakturan eller motsvarande betalningskrav. Dagen för mottagande kan således inte avtalas parterna emellan. Det som har sagts här motsvarar artikel 4.3 b i direktivet.

Genom 2 mom. genomförs artikel 4.6 i direktivet. Av momentet följer att den maximala betalningstid som bestäms i 1 mom. kan förlängas från 30 dagar till högst 60 dagar genom ett uttryckligt avtal, om det objektivt sett är motiverat på grund av avtalets särskilda karaktär eller särdrag.

5 §. Maximal betalningstid när gäldenären är näringsidkare. Genom paragrafen genomförs artikel 3.5 i direktivet. Momentet gäller den maximala betalningstiden i avtal mellan näringsidkare. Av det följer att parterna uttryckligen ska avtala om en betalningstid som är längre än 60 dagar. Gäldenären kan således inte effektivt åberopa att t.ex. betalningstiden i avtalsförhållandet i fråga enligt den praxis som borgenären tyst samtyckt till har varit tre månader.

Parterna får inte avtala om en betalningstid som ur borgenärens synvinkel är oskäligt lång. På jämkning av oskäliga avtalsvillkor tillämpas i enlighet med 9 § rättshandlingslagens 36 §.

6 §. Godkännande- eller undersökningsförfarandets längd. Genom paragrafen genomförs artiklarna 3.4 och 4.5 i direktivet. Av det följer att parterna uttryckligen ska avtala om ett godkännande- eller undersökningsförfarande som överskrider 30 dagar, om avsikten är att gäldenären ska få skjuta upp fullgörandet av en betalning, tills godkännande- eller undersökningsförfarandet har slutförts.

Paragrafen tillämpas oavsett om gäldenären är näringsidkare eller en upphandlande enhet.

Parterna får inte avtala om en ur borgenärens synvinkel oskäligt lång tid för förfarandet för godkännande eller undersökning. På jämkning av oskäliga avtalsvillkor tillämpas i enlighet med 9 § rättshandlingslagens 36 §.

Till den del som ingenting annat följer av den föreslagna paragrafen tillämpas på undersökning av varor i fråga om avtal som omfattas av köplagens tillämpningsområde, köplagens 31 § och 49 § 2 mom.

7 §. Betalning i poster. Paragrafen svarar mot artikel 5 i direktivet. Också utan en uttrycklig bestämmelse är det klart att dröjsmålsränta och andra påföljder för dröjsmål med betalningen, t.ex. standardersättning för indrivningskostnader enligt 10 e § i indrivningslagen, fastställs separat för varje försenad post.

8 §. Avtalsvillkor om dröjsmålsränta och indrivningskostnader som är utan verkan. Genom 1 mom. genomförs artikel 7.2 i direktivet. Bestämmelsen gäller endast sådana avtalsvillkor enligt vilka dröjsmålsränta inte alls kan drivas in. Om näringsidkarna sinsemellan har avtalat om en lägre dröjsmålsränta än den lagstadgade dröjsmålsräntan, bedöms skäligheten av avtalsvillkoret med stöd av 36 § i rättshandlingslagen i enlighet med 9 §. Om gäldenären är en upphandlande enhet, tillämpas 2 mom. i denna paragraf.

Paragrafens 2 mom. grundar sig på artiklarna 4.1 och 2.6 i direktivet.

Genom 3 mom. genomförs artikel 7.3 i direktivet. Sådana avtalsvillkor enligt vilka borgenären inte har rätt till ersättning för indrivningskostnaderna anses enligt bestäm-

melsen i regel vara utan verkan. Detta antagande kan dock kullkastas genom påvisande av att det finns en grundad anledning till att tillämpa ett sådant avtalsvillkor. En sådan grundad anledning kan i ett enskilt fall vara t.ex. att man i avtalet har kommit överens om något annat slags påföljd för dröjsmål med betalningar. Den som åberopar sådana avtalsvillkor som avses i bestämmelsen har bevisbördan för att det finns en grundad anledning.

9 §. Oskäliga avtalsvillkor. Genom paragrafen genomförs tillsammans med 36 § i rättshandlingslagen, som det hänvisas till i den, artikel 7.1 i direktivet. Enligt 1 § 2 mom. i lagen gäller paragrafen även avtalspraxis. Om avtalsvillkor eller avtalspraxis med stöd av 36 § i rättshandlingslagen lämnas obeaktade, ska i stället bestämmelsen om detta i denna lag eller i någon annan lag, närmast rättelagen eller indrivningslagen, tillämpas.

10 §. Förbud. Genom paragrafen genomförs artiklarna 7.4 och 7.5 i direktivet.

11 §. Ikraftträdande. Enligt 2 mom. tillämpas den föreslagna lagen endast på avtal som ingåtts efter det att lagen har trätt i kraft. Artikel 12.4 i direktivet möjliggör en reglering enligt vilken de bestämmelser som utfärdas för genomförande av direktivet inte tillämpas retroaktivt.

1.2 Lagen om indrivning av fordringar

3 §. Konsumentfordran. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras till följd av de nya bestämmelser om indrivningen av konsumentfordringar som föreslås i indrivningslagen. Eftersom avsikten är att alla bestämmelser om indrivning av konsumentfordringar i indrivningslagen ska iaktas i tillämpliga delar också vid indrivningen av fordringar enligt 2 mom., tas någon detaljerad förteckning över dessa bestämmelser inte längre in i momentet.

3 a §. Definitioner. Paragrafen är ny.

I 1 punkten definieras vad som i indrivningslagen avses med en direkt utsökningsbar fordran. Definitionen motsvarar bestämmelserna i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

I 2 punkten definieras vad som i indrivningslagen avses med uttrycket på ett varaktigt sätt. En definition med motsvarande sak-innehåll har använts i t.ex. betaltjänstlagen (8 § 20 punkten).

Syftet med att använda ett varaktigt sätt är att trygga att mottagaren får det meddelande som ska levereras till honom eller henne i en sådan form som går att bevara och som vid behov kan åberopas.

Om informationen lämnas elektroniskt är det viktigt att mottagaren får den personligen och har en reell möjlighet att bevara och återge den. Upplysningen kan sändas mottagaren t.ex. per e-post. När det sätt på vilket upplysningen lämnas väljs är det dock viktigt att beakta att de meddelanden som sänds till gäldenären kan innehålla sekretessbelagd information. Kraven på informationssäkerhet kan även innebära ytterligare begränsningar av hur upplysningen kan lämnas.

4 §. God indrivningssed. Paragrafens 1 mom. innehåller en allmän klausul om indrivningsförfarandet, enligt vilken ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären inte får användas. En omfattande redogörelse för betydelsen av denna allmänna klausul ingår i den regeringsproposition (RP 199/1996 rd) som ledde till att indrivningslagen stiftades.

Till momentet föreslås en bestämmelse bli fogad enligt vilken förhållningssättet till betalningsarrangemang ska vara ansvarsfullt vid indrivningen. En motsvarande förpliktelse föreskrivs numera i 7 kap. 13 § 2 mom. 4 punkten i konsumentskyddslagen, som dock tillämpas endast på konsumentkrediter. Det är motiverat att en till sitt innehåll motsvarande, men till sitt tillämpningsområde allmän bestämmelse fogas till indrivningslagen.

De betalningsarrangemang som avses i bestämmelsen är bl.a. att på gäldenärens begäran förlänga betalningstiden och göra upp en betalningsplan.

I enlighet med vad som konstateras i motiveringen till 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen (RP 24/2010 rd) är borgenären inte skyldig att samtycka till de föreslagna betalningsarrangemangen. Det kan emellertid inte heller anses tillbörligt med tanke på gäldenä-

ren att systematiskt neka till olika frivilliga arrangemang. Borgenären ska alltid från fall till fall bedöma om ett betalningsarrangemang kan anses rimligt med tanke på omständigheterna och så långt möjligt sträva efter en försonlig lösning. Det är särskilt viktigt att kreditgivaren har en välvillig inställning till olika betalningsarrangemang när det är fråga om en kredit där gäldenärens bostad står som säkerhet.

Kravet på ett ansvarsfullt förhållningssätt inbegriper också att de betalningsplaner som görs upp med gäldenären ska vara realistiska i förhållande till gäldenärens förutsägbara betalningsförmåga. I synnerhet när gäldenären är en konsument ska uppmärksamhet fästas vid att utifrån tillräcklig information bedöma hur realistisk betalningsplanen är. Det är då möjligt att i grova drag beakta vad som föreskrivs om kreditgivares skyldighet att bedöma en konsuments kreditvärdighet i 7 kap. 14 § i konsumentskyddslagen. Enligt 19 § 2 mom. 3 punkten i kreditupplysningslagen (527/2007) får personkreditupplysningar lämnas ut och användas för planering av indrivning.

Skyldigheten att förhålla sig ansvarsfullt till betalningsarrangemang gäller både borgenärer och uppdragstagare.

Skyldigheten att förhålla sig ansvarsfullt till betalningsarrangemang gäller indrivning av både konsumentfordringar och företagsfordringar. Bestämmelsen hindrar dock inte att borgenären vid behov förhåller sig stramare till betalningsarrangemang vid indrivningen av företagsfordringar än vid indrivningen av konsumentfordringar.

Det föreslås dessutom att momentet kompletteras med en informativ hänvisning till 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen, där det bl.a. föreskrivs om kreditgivares skyldigheter gentemot konsumenten i händelse av försenad betalning. Enligt 2 mom. 4 punkten i den paragrafen ska kreditgivaren i händelse av försenad betalning ge konsumenten information och råd för att förhindra att betalningssvårigheter uppstår eller förvärras och informera om hur situationer med betalningsoförmåga kan skötas samt förhålla sig ansvarsfullt till betalningsarrangemang.

Genom hänvisningen till 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen ändras inte sakinhållet

i bestämmelserna om god indrivningssed. Genom hänvisningen klarläggs i informativt syfte att nämnda paragraf i konsumentskyddslagen och 4 § i indrivningslagen tillämpas parallellt när det är fråga om ett förfarande som gäller konsumenter. Genom hänvisningsbestämmelsen ändras inte vare sig indrivningslagens tillämpningsområde eller konsumentombudsmannens befogenheter.

Det föreslås att 2 mom. 1 punkten kompletteras så att förbudet att lämna osann eller vilseledande information vid indrivningen förutom påföljderna av en underlåten betalning även ska gälla andra omständigheter av betydelse för gäldenären. Som ett exempel på förbjuden vilseledande information kan nämnas att borgenären efter det att fordran förfallit till betalning i sin kontakt till gäldenären börjar använda en sådan bifirma som kan få gäldenären att tro att fordran har överlämnats till en uppdragstagare för indrivning.

Att t.ex. hota en gäldenär med en anteckning om betalningsstörning om det inte finns grunder för en sådan anteckning, strider också mot bestämmelsen.

Som en följd av den föreslagna ändringen utvidgas omfattningen av vad som enligt 17 § är straffbart förfarande på motsvarande sätt.

Sådana oskäligen eller onödigen kostnader som avses i 2 punkten och som orsakats gäldenären är t.ex. kostnader som uppkommer till följd av att upprepade betalningspåminnelser sänts gäldenären med korta intervall. Bestämmelser om de tidsgränser som ska iakttas vid indrivningen av en konsumentfordran finns i 10 b §. Betalningspåminnelser vid indrivningen av företagsfordringar kan i och för sig sändas i snabbare takt än när det gäller indrivningen av konsumentfordringar. Också när företagsfordringar drivs in ska gäldenären emellertid ha en realistisk möjlighet att betala fordran innan nästa påminnelse sänds.

Orsakande av onödigen kostnader kan också vara att t.ex. kostnaderna för uppgörandet av en betalningsplan drivs in hos en konsumentgäldenär, om betalningsplanen görs upp utan att utifrån tillräcklig information säkerställa att gäldenären sannolikt är i stånd att betala fordran i enlighet med betalningsplanen.

Till paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. bli fogat enligt vilket en preskriberad fordran eller en fordran som av andra skäl har upphört inte får drivas in. Förbudet grundar sig på det faktum att gäldenärens skyldighet att betala sin skuld upphör, när skulden preskriberas.

I enlighet med vad som framgår av avsnitt 3.3 i den allmänna motiveringen är syftet med bestämmelsen inte att ändra det rådande rättsläget, utan att uttryckligen skriva in det i lagen.

Preskribering av en fordran kan grunda sig på bestämmelser i lagen om preskription av skulder (728/2003, nedan *preskriptionslagen*), på 2 kap. 27 § i utsökningsbalken, på 20 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter eller på andra särskilda preskriptionsbestämmelser någon annanstans i lag.

Förbudet att driva in en preskriberad skuld påverkar inte rättsverkningarna enligt preskriptionslagen. Enligt 14 § 2 mom. i preskriptionslagen har en gäldenär i regel inte rätt att av borgenären återfå en betalning på en preskriberad skuld. En konsument har dock rätt att av en näringsidkare återfå en betalning som konsumenten fullgjort på en preskriberad skuld utan att veta att skulden var preskriberad. Detsamma gäller en betalning som en enskild borgensman och en enskild pantsättare av misstag har fullgjort.

En borgenär får trots indrivningsförbud fortfarande på vissa villkor använda en preskriberad fordran för kvittning och ta betalning för sin fordran ur värdet på den realsäkerhet som ställts i enlighet med vad som föreskrivs i 15 och 16 § i preskriptionslagen. I den regeringsproposition (RP 199/1996 rd) som ledde till att indrivningslagen stiftades konstaterades det också att användningen av realsäkerhetsrätt och kvittning av skulden inte är sådan indrivning som avses i lag, eftersom det då inte är fråga om att kräva en frivillig betalning.

Att en fordran upphör av någon annan orsak än preskription är det t.ex. fråga om i ett fall där gäldenärens skyldighet att betala en skuld som omfattas av skuldsanering som en följd av det betalningsprogram som fastställts i samband med skuldsaneringen helt eller delvis upphör. Enligt 40 § 3 mom. i lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) kan en gäldenär, efter det att betalningspro-

grammet slutförts, frivilligt betala skulder som omfattas av skuldsaneringen. Trots den föreslagna bestämmelsen får gäldenären fortfarande fullgöra sådana betalningar. Däremot hindrar den föreslagna bestämmelsen en borgenär från att inleda några som helst åtgärder som syftar till att få gäldenären att betala en skuld som upphört vid skuldsaneringen.

Om en så gammal fordran överförs till en uppdragstagare för indrivning att den enligt den tillämpliga preskriptionsbestämmelsen skulle ha preskriberats om inte preskriptionen har avbrutits, ska uppdragstagaren innan indrivningsåtgärderna inleds säkerställa att preskriptionen har avbrutits.

Om borgenären anser att fordran inte är preskriberad, men gäldenären bestrider sin betalningsskyldighet på grund av preskription, tillämpas 4 b §.

4 b §. Bestridande av betalningsskyldighet. Paragrafen är ny. Den tillämpas vid indrivning av både konsumentfordringar och andra fordringar. Paragrafen tillämpas oavsett om det är borgenären eller en uppdragstagare som driver in fordran.

Paragrafen tillämpas inte på indrivning genom tratta, eftersom tratta enligt den särskilda bestämmelsen i 7 § 1 mom. i lagförslaget får användas endast för indrivning av en klar och ostridig fordran.

I 1 mom. förbjuds indrivning av en fordran som bestrids. Indrivningen får enligt bestämmelsen inte fortsättas, om gäldenären har bestridit sin betalningsskyldighet.

Förbudet enligt detta moment gäller givetvis endast sådan indrivning som avses i indrivningslagen och som har som syfte att få gäldenären att frivilligt betala fordran. Om borgenären vill fortsätta att kräva att gäldenären betalar en fordran som har bestridits, ska borgenären föra saken till domstol eller överlämna en direkt utsökningsbar fordran för indrivning genom utsökning.

Enligt 2 mom. hindrar bestridande emellertid inte fortsatt indrivning, om gäldenären inte har anfört någon grund för bestridandet eller har åberopat endast en sådan grund som uppenbart inte har någon inverkan på betalningsskyldigheten.

I 5 kap. 13 § 1 mom. i rättegångsbalken bestäms det på motsvarande sätt att ett tvistemål, där förlikning är tillåten, avgörs i dom-

stol utan att förberedelsen fortsätter bl.a. om svaranden i sitt svaromål inte har anfört på vilken grund han eller hon motsätter sig käromålet eller enbart åberopat en grund som uppenbart saknar betydelse för målets avgörande.

Särskilt höga krav får inte ställas på vilka grunder som gäldenären ska anföra för bestridandet. Detta gäller särskilt sådana frågor där borgenären har bevisbördan. Detta är fallet t.ex. när gäldenären hävdar att det avtal eller den förbindelse som en fordran ska drivas in påstås grunda sig på inte har kommit till stånd. Som ett exempel kan en situation nämnas där en påstådd gäldenär sänds antingen en skenfaktura som inte grundar sig på något avtal eller någon annan skenfaktura. Gäldenären kan dessutom bestrida en fordran, om dess belopp eller den produkt eller den tjänst som fordran gäller inte motsvarar det som överenskommits med borgenären. Sådana situationer kan förekomma t.ex. i fråga om avtal som grundar sig på telefonförsäljning, när de omständigheter som parterna muntligen kommit överens om avviker från orderbekräftelsen, som sänds skriftligen senare, eller från övriga avtalsvillkor.

Om gäldenären bestrider sin betalningsskyldighet utan att anföra någon grund för bestridandet, hör det till god indrivningssed att gäldenären tillfrågas om sin grund för bestridandet.

Om gäldenären anför en grund för bestridandet på ett så oklart sätt eller i så stora drag att det utifrån den är omöjligt att bedöma om bestridandet är befogat, hör det till god indrivningssed att gäldenären ombes precisera grunden för bestridandet. Om gäldenären t.ex. bestrider en fordran avseende en köpesumma genom att enbart meddela att föremålet för köpet var felaktigt, kan borgenären för att förtydliga situationen och vidta lämpliga fortsatta åtgärder uppmana gäldenären att specificera vad slags fel det är fråga om.

Om gäldenären åberopar enbart en sådan grund som uppenbart saknar betydelse för gäldenärens betalningsskyldighet, hör det till god indrivningssed att gäldenären i samband med den fortsatta indrivningen informeras om varför den grund han eller hon anförde inte har någon inverkan på själva saken.

Enligt rådande praxis ska indrivningen alltid avbrytas, om ärendet på grund av bestridande har blivit anhängigt vid domstol eller vid något annat tvistlösningsorgan. Trots denna bestämmelse kan borgenären eller dennes ombud emellertid uppmana gäldenären att betala skulden trots att ett fordringsmål som gäller en ostridig fordran redan har inletts i domstol i syfte att skaffa en grund för utsökning. Gäldenären är dock inte skyldig att ersätta kostnaderna för sådana indrivningsåtgärder som vidtas när behandlingen av målet redan har inletts i domstol och som syftar till att gäldenären frivilligt ska fullgöra en betalning.

Det händer även att gäldenären bestrider sin betalningsskyldighet endast delvis. En sådan situation råder t.ex. när gäldenären godkänner att fordran till sina grunder är korrekt, men bestrider beloppet av fordran. Indrivningen kan då fortsättas till den del som fordran inte är stridig. Som exempel kan dessutom nämnas en situation där gäldenären inte framför några anmärkningar mot fordrans kapital, men bestrider tidpunkten för när dröjsmålsräntan ska börja löpa och framför relevanta grunder som stöd för bestridandet. Bestämmelsen hindrar då inte fortsatt indrivning, om borgenären i samband med senare indrivningsåtgärder inte kräver dröjsmålsränta av gäldenären till den del som till följd av gäldenärens bestridande har blivit stridig.

Om det är fråga om en direkt utsökningssed fordran som har bestridits av gäldenären, kan borgenären inte föra ärendet till domstol för prövning av riktigheten. Därför föreslås det i 3 mom. att indrivning av en direkt utsökningssed fordran får fortsättas trots bestridande, om inte gäldenären har anfört grundbesvär eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

Det hör till god indrivningssed att en gäldenär som bestrider sin betalningsskyldighet i fråga om en direkt utsökningssed fordran rekommenderas anföra grundbesvär eller utnyttja något annat motsvarande rättsmedel, om en sådan möjlighet kan utnyttjas för fordran i fråga.

Om gäldenären anför grundbesvär eller utnyttjar något annat därmed jämförbart rättsmedel, ska indrivningen alltid avbrytas. Borgenären eller uppdragstagaren kan således

inte fortsätta en indrivning enligt denna lag, även om de skulle betrakta grundbesvären som uppenbart ogrundade. Med tanke på gäldenärens rättsskydd är det motiverat att en direkt utsökningsbar fordran överförs för indrivning genom utsökning, om borgenären vill fortsätta indrivningen av fordran när behandlingen av grundbesvären har inletts.

4 c §. Gäldenärens rätt att begära avbrytande av indrivningen av en konsumentfordran. Paragrafen är ny. Den tillämpas enbart vid indrivningen av konsumentfordringar. Paragrafen tillämpas oavsett om det är borgenären eller en uppdragstagare som driver in fordran.

Enligt *1 mom.* har gäldenären rätt att begära att indrivningen enligt indrivningslagen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning.

Den begäran om avbrytande som avses i paragrafen kan enligt förslaget gälla endast en fordran som förfallit till betalning i sin helhet. Om det t.ex. är fråga om en försummelse att betala hyra, får avbrytande av indrivningen således begäras först efter det att hyresförhållandet har upphört. Om det gäller en kredit som t.ex. ska återbetalas i flera poster, får avbrytande av indrivningen begäras först efter det att den sista betalningsposten har förfallit till betalning. I stället för den förfalldag som överenskommits kan en fordran förfalla till betalning på grund av att gäldenären försummat betalningar och borgenären därför kräver att även sådana poster ska betalas som annars inte har förfallit till betalning. Fordran anses då ha förfallit till betalning i sin helhet när tidigareläggandet av förfalldagen har trätt i kraft.

Om det är fråga om en kontokredit anses det inte att krediten förfallit till betalning i sin helhet på det sätt som avses i bestämmelsen, om konsumenten fortfarande har rätt att använda krediten inom den kreditram som fastställts i kreditavtalet.

För undvikande av oklarheter föreslås det att gäldenären skriftligen eller på något annat varaktigt sätt ska framföra begäran om avbrytande enligt paragrafen. Uttrycket ett varaktigt sätt definieras i 3 a § 2 punkten.

Gäldenärens begäran om avbrytande kan i praktiken ofta leda till att borgenären överlämnar ärendet till rättslig indrivning. Av be-

stämmelsen följer dock inte att borgenären blir skyldig att se till att fordringsmål inleds i domstol eller att framställa en ansökan om utsökning.

Om gäldenären meddelar att han eller hon ber att indrivningen ska avbrytas och ärendet överlämnas till rättslig indrivning, kan borgenären i allmänhet utgå ifrån att ärendet inte är stridigt. Fordringsmål kan då inledas vid tingsrätten genom en stämningsansökan enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Begäran om avbrytande är emellertid en viljeyttring som gäller bara indrivningsförfarandet. Det innebär i sig ännu inte att gäldenären har erkänt fordrans riktighet. Begäran om avbrytande hindrar således inte en gäldenär från att senare bestrida sin betalnings-skyldighet.

Paragrafen gäller också s.k. efterindrivning, dvs. t.ex. en situation där man utan resultat har försökt driva in en direkt utsökningsbar fordran genom utsökningsåtgärder och borgenären efter det vill fortsätta indrivningen enligt indrivningslagen.

Paragrafen gäller endast indrivningsförfarandet. Den inverkar t.ex. inte på huruvida en borgenär har rätt att utifrån gäldenärens dröjsmål med betalningen kräva betalning av en post som annars inte har förfallit till betalning, avhålla sig från att fullgöra sin egen prestation, häva avtalet eller göra någon annan särskild påföljd gällande.

Framställandet av en begäran om avbrytande har inte heller någon inverkan på i vilken ordning borgenären får räkna av gäldenärens betalningsprestationer från poster som förfaller till betalning vid olika tidpunkter eller annars från de olika delar som fordran består av. I 11 a § finns det bestämmelser om avräkningsordningen.

I *2 mom.* föreskrivs det om rättsverkningarna av en begäran om avbrytande. Efter det att borgenären eller den som för borgenärens räkning sköter indrivningen har mottagit en begäran om avbrytande, får indrivning enligt indrivningslagen fortsättas endast om ersättning för indrivningskostnaderna inte krävs av gäldenären.

Om borgenären i strid med bestämmelsen kräver ersättning för de kostnader som orsakats av indrivningsåtgärder efter begäran om

avbrytande, är gäldenären enligt 10 § 3 mom. inte skyldig att ersätta dem.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 3 mom. får trots begäran om avbrytande sådana uppmaningar och meddelanden lämnas till gäldenären som enligt lag krävs av borgenären för att anmäla uppgifter om en betalningsstörning, för att avbryta preskription eller annars för att bevara sin rätt.

Även om gäldenären har framställt den begäran som avses i paragrafen får således en betalningsuppmaning enligt 14 § i kreditupplysningslagen sändas till gäldenären och ersättning för kostnaderna för sändandet av uppmaningen får krävas av gäldenären. I den paragrafen föreskrivs det att en förutsättning för att uppgifter om betalningsstörning får anmälas till den registeransvarige och föras in i ett kreditupplysningsregister bl.a. är att borgenären minst 21 dagar före anmälan har sänt gäldenären en skriftlig betalningsuppmaning med en påminnelse om att betalningsstörningar anmäls och antecknas i kreditupplysningsregistret samt om förutsättningarna för registrering av uppgifter om betalningsstörningar.

Gäldenärens begäran om avbrytande hindrar inte heller borgenären från att påminna gäldenären om en skuld som hotar att bli preskriberad, om inte preskriptionen avbryts. Ersättning för påminnelsekostnaderna får då krävas av gäldenären.

Enligt 4 § 2 mom. i lagen om borgen och tredjemanspant (361/1999) ska borgenären underrätta borgensmannen om gäldenärens dröjsmål med betalning inom en månad från det att dröjsmålet började. Enligt 41 § i den lagen ska motsvarande anmälan göras till tredjemanspantstättaren. Om en sådan anmälan inte innehåller en uppmaning till borgensmannen eller tredjemanspantstättaren att betala skulden, är det inte fråga om indrivning enligt indrivningslagen. Redan på denna grund är det klart att en begäran om avbrytande i den föreslagna paragrafen inte hindrar borgenären från att underrätta borgensmannen eller tredjemanspantstättaren om gäldenärens dröjsmål med betalningen.

5 §. Betalningskrav när en konsumentfordran drivs in. Paragrafens 1 mom. motsvarar huvudsakligen det inledande stycket i det gällande 1 mom. Ordalydelsen föreslås emel-

lertid bli preciserad. Syftet med ändringen är att klargöra att paragrafen ska iakttas endast när den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet ska driva in en konsumentfordran för någon annans räkning eller en konsumentfordran som någon annan näringsidkare enbart i indrivningssyfte överfört till den personen.

I fråga om fordringar som överförts i indrivningssyfte föreslås det att den rättsnorm som framgår av Högsta domstolens avgörande HD 2009:12 skrivs in i lagen. Avgörandet gällde ett fall där ett inkassobolag hos en konsument drev in fordringar som bolaget hade köpt av en annan näringsidkare. Enligt Högsta domstolen tillämpades på indrivningen av dessa fordringar vad som i 5 § i lagen om indrivning av fordringar föreskrivs om skyldigheten att sända betalningskrav och vad som i 10 a § 1 mom. 2 punkten föreskrivs om maximibelopp för indrivningskostnader.

Paragrafen tillämpas endast vid indrivning av konsumentfordringar.

Paragrafen gäller enbart skötseln av yrkesmässiga indrivningsuppdrag. Indrivningsverksamheten kan betraktas som yrkesmässig, om verksamheten inte är av tillfällig natur och om den bedrivs för att förvärva inkomster eller syftar till annan ekonomisk vinning.

Paragrafen tillämpas inte när den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet som borgenär driver in egna fordringar hos en gäldenär. Nuvarande 5 § har inte heller gällt en sådan situation. Det är således inte nödvändigt att använda det betalningskrav som avses i paragrafen t.ex. när ett kreditinstitut hos en gäldenär driver in kredit som det beviljat eller när en advokat hos en klient driver in arvodesfordringar som baserar sig på utförandet av ett advokatuppdrag.

Med en fordran som överförts enbart i indrivningssyfte avses i detta sammanhang det samma som i lagen om tillståndspflicht för indrivningsverksamheten. I den regeringsproposition (RP 178/1998 rd) som ledde till att nämnda lag stiftades konstateras i detaljmotiveringen till 1 § i lagförslaget att det i allmänhet är fråga om fordringar som mottagits enbart i indrivningssyfte, när fordringarna har överförts efter det att de förföll till betal-

ning. När det gäller en fordran som ännu inte har förfallit till betalning men som överförs till en ny borgenär är det av avgörande betydelse om det har funnits någon annan grundad anledning till att fordran överfördes än att den kan drivas in av en ny borgenär. När en fordran som ännu inte förfallit till betalning överförs från köparen till säljaren som betalning vid handel med lös egendom eller när fakturafordringar överförs från en borgenär till en finansiär i factoring-verksamhet är det inte fråga om överföring av fordringar enbart i indrivningssyfte. Syftet med överföringen är i fråga om handel att betala köpesumman och i fråga om factoring-verksamhet i allmänhet att ordna säkerhet.

Enligt den gällande paragrafen ska ett betalningskrav alltid vara skriftligt. Detta är huvudregeln också enligt det föreslagna 2 mom. Det föreslås dock dessutom att betalningskravet även på något annat varaktigt sätt ska få lämnas till gäldenären, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Enbart ett villkor i det ursprungliga avtalet mellan gäldenären och borgenären enligt vilket ett varaktigt sätt får användas vid lämnanget av meddelanden som hänger samman med avtalsförhållandet berättigar således inte till att sända betalningskravet i elektronisk form, utan gäldenären ska efter det att fordran förfallit till betalning ha godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Vad som avses med ett varaktigt sätt definieras i 3 a § 2 punkten.

Gäldenären ska genom en uttrycklig viljeyttring ha samtyckt till att något annat varaktigt sätt används. Enbart ett s.k. tyst samtycke från gäldenärens sida räcker såldes inte.

Gäldenären kan, om han eller hon så önskar, återta sitt samtycke till användning av något annat varaktigt sätt. Efter återtagandet ska betalningskravet sändas skriftligen.

Om ett betalningskrav som sänts per post returneras till avsändaren på grund av felaktiga adressuppgifter, hör det till god indrivningssed att borgenären så långt det är möjligt försöker utreda gäldenärens korrekta adress och sända betalningskravet till den eller använda något annat sätt för att säkerställa att betalningskravet verkligen kommer till

gäldenärens kännedom. Detsamma gäller en situation där ett betalningskrav som sänts en gäldenär per e-post inte kommer fram t.ex. på grund av att e-postadressen har tagits ur bruk.

I sista hand ska det dock från fall till fall bedömas hur långt gående åtgärder som rimligen kan krävas av borgenären för att säkerställa att betalningskravet har nått mottagaren. Om det på grund av omständigheterna t.ex. är uppenbart att en gäldenär avsiktligt undviker indrivning, kan det inte anses nödvändigt att borgenären sänder betalningskravet till gäldenären i form av t.ex. stämningssedelgivning. Det bör observeras att krav på betalning av en konsumentfordran enligt 6 § får framställas i domstol trots att ett betalningskrav inte har sänts till gäldenären, om senareläggande av domstolsbehandlingen kan leda till en rättsförlust för borgenären eller om det finns något annat vägande skäl att omedelbart inleda behandlingen.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att ett betalningskrav inte får ges eller sändas till en gäldenär förrän gäldenären har påmint om fordran efter det att den har förfallit till betalning. Det ska dessutom ha gått minst 14 dagar sedan betalningspåminnelsen lades fram eller sändes.

Bestämmelsen ger uttryck för en princip enligt vilken man ska sträva efter att driva in en fordran med hjälp av lindrigare och billigare åtgärder innan man vidtar kraftfullare och kostsammare indrivningsåtgärder.

Något formellt krav på hur gäldenären ska påminnas föreslås inte bli föreskrivet. Det kan således ske såväl skriftligen som muntligen. Det kan också ske t.ex. genom ett textmeddelande eller e-post till det telefonnummer eller den e-postadress som gäldenären meddelat borgenären, om gäldenären och borgenären sinsemellan har avtalat om att meddelanden i anslutning till avtalsförhållandet i fråga lämnas på detta sätt.

Närmare bestämmelser om innehållet i betalningskravet föreslås inte. Vilket meddelande som helst betraktas dock inte som en sådan betalningspåminnelse som avses i bestämmelsen, när borgenären kontaktar gäldenären. För att ett meddelande över huvud taget ska kunna betraktas som en betalningspåminnelse, ska gäldenären ges tillräcklig in-

formation om fordran så att han eller hon utifrån den kan identifiera den fordran som drivs in och antingen betala den eller vid behov framställa anmärkningar mot dess belopp eller grunder.

I motiven till 2 mom. beskrivs ett förfarande enligt god indrivningssed i en situation där ett betalningskrav som sänts till gäldenären inte kommit fram på grund av felaktiga adressuppgifter. Samma synpunkter gäller också vid problem när en betalningspåminnelse inte kommer fram till adressaten.

5 a §. Innehållet i ett betalningskrav. Denna paragraf stämmer huvudsakligen överens med 5 § i den gällande lagen. Paragrafen tillämpas endast i sådana situationer som avses i 5 § 1 mom.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska ett betalningskrav innehålla uppgifter om grunden för fordran. Informationen ska ges i en sådan form att gäldenären utifrån den kan identifiera fordran. När t.ex. en hälsocentralavgift drivs in ska det av betalningskravet framgå tidpunkten för den vård som är grund för avgiften.

Paragrafens 2 mom. är nytt. Enligt det ska gäldenären i betalningskravet upplysas om rätten enligt 4 c § att begära att indrivningen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning. Om indrivningen gäller en fordran som förfaller i flera poster, ska gäldenären dock underrättas om rätten att begära att indrivningen avbryts endast om fordran har förfallit till betalning i sin helhet.

Av betalningskravet ska också framgå att begäran om avbrytande ska lämnas skriftligen eller på något annat varaktigt sätt.

I betalningskravet ska gäldenären dessutom underrättas om rättsverkningarna av en sådan begäran. Av ett betalningskrav ska således framgå att begäran om avbrytande av indrivningen inte hindrar indrivning av fordran i domstol eller genom utsökning. Betalningskravet ska dessutom innehålla en redogörelse för innehållet i 4 c § 2 och 3 mom. Informationen ska lämnas i en form som är tydlig och lätt att förstå.

Om man i betalningskravet inte på ett korrekt sätt har informerat gäldenären om rätten att begära att indrivningen avbryts, är gäldenären med stöd av 10 § 3 mom. i regel inte skyldig att ersätta indrivningskostnaderna.

I 3 mom. föreslås det att nya bestämmelser tas in genom vilka skyldigheten enligt 1 mom. 1 punkten att i betalningskravet meddela borgenärens namn kompletteras.

För det första föreslås det bli föreskrivet att om det namn som i indrivningsfasen används för borgenären är ett annat än namnet i det avtal eller någon annan åtgärd som ligger till grund för fordran, ska också det namn som ursprungligen användes för borgenären uppges i betalningskravet. Bestämmelsen omfattar t.ex. de situationer där det bolags firma som är borgenär har ändrats efter det att avtalet ingicks eller där namnet på en kommun som är borgenär vid indrivningen av en serviceavgiftsfordran har ändrats till följd av kommunsammanslagning. Bestämmelsen gäller också t.ex. en sådan situation där ett bolag som är borgenär har ingått avtalet i sin bifirmas namn, men i indrivningsfasen används borgenärens huvudfirma. I sådana situationer ska det av betalningskravet alltså framgå både det namn borgenären nu använder och det namn som ursprungligen användes om borgenären.

Dessutom föreslås det att en bestämmelse fogas till momentet enligt vilken också den ursprungliga borgenärens namn ska anges i betalningskravet när en överförd fordran drivs in.

De uppgifter som förutsätts i momentet är ofta nödvändiga för gäldenären för att han eller hon utan svårigheter ska kunna identifiera den fordran som avses i betalningskravet. Med hjälp av denna bestämmelse kan sådana situationer minimeras där gäldenären behöver kontakta uppdragstagaren för att få klarhet i om fordran är riktig eller där gäldenären obefogat bestrider fordran.

Det föreslagna 4 mom. motsvarar gällande 5 § 2 mom.

6 §. Sådant krav på betalning av en konsumentfordran som framställs i domstol. Det föreslås att paragrafen preciseras på motsvarande sätt som den föreslagna 5 §. Syftet med ändringen är att också i fråga om konsumentfordringar som drivs in i domstol klargöra att paragrafen ska iaktas endast när den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet ska driva in en konsumentfordran för någon annans räkning eller en konsumentfordran som någon annan näringsidkare enbart i in-

drivningssyfte överfört till den som bedriver indrivningsverksamhet.

På grund av de nya 4 b och 4 c § föreslås det att paragrafen ändras också så att det inte krävs något betalningskrav, om gäldenären på det sätt som avses i 4 b § har bestridit sin betalningsskyldighet eller i enlighet med 4 c § begärt att indrivningen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning.

7 §. Användning av tratta. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs det om grunderna för användningen av tratta. Bestämmelsen motsvarar i sak huvudsakligen 24 § 1 mom. 7 punkten i kreditupplysningslagen. Det är emellertid nödvändigt att skriva in villkoren för användning av tratta också i indrivningslagen, eftersom kreditupplysningslagen endast tillämpas på hanteringen av kreditupplysningar. Till följd av den föreslagna bestämmelsen är det klart att villkoren för användningen av tratta också gäller borgenärer och uppdragstagare. En skada som föranleds av att tratta används i strid med lagen ska då ersättas med stöd av 15 § i denna lag.

Enligt förslaget får tratta användas för indrivning av endast entydiga och ostridiga fordringar som har förfallit till betalning. En tratta får således inte ens sändas till en gäldenär, om borgenären eller uppdragstagaren vet att det råder oklarhet eller meningsskiljaktigheter om fordrans riktighet.

En fordran kan inte anses vara ostridig, om gäldenären har bestridit sin betalningsskyldighet. Däremot innebär t.ex. gäldenärens meddelande om oförmåga att betala fordran eller begäran om förlängning av betalningstiden inte att fordran har blivit stridig.

Om gäldenären har bestridit sin betalningsskyldighet utan att anföra en grund för bestridandet, kan borgenären uppmana gäldenären att specificera den grund på vilken betalningsskyldigheten bestrids. Gäldenären behöver information om grunden för bestridandet bl.a. för att kunna göra upp en korrekt stämningsansökan för tingsrätten.

Av de skäl som framgår av motiveringarna till 4 b § 3 mom. föreslås det bli föreskrivet att en direkt utsökningsbar fordran ska betraktas som ostridig när 7 § tillämpas, om gäldenären inte har anfört grundbesvär eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

I 2 mom. bestäms det i analogi med 2 mom. i den gällande paragrafen att tratta inte någonsin får användas för indrivning av en konsumentfordran.

I 3 mom. föreskrivs det enligt förslaget som villkor för användningen av tratta att en betalningspåminnelse tidigare ska ha getts eller sänts till gäldenären. En betalningspåminnelse krävs framför allt för att man därigenom ska kunna säkerställa att fordran är ostridig.

I en betalningspåminnelse ska en tidsfrist på minst sju dagar alltid uppställas för betalning av fordran eller framställning av anmärkningar om den. Tratta får sändas först när tidsfristen gått ut.

I 4 mom. bestäms det om hur en tratta och en betalningspåminnelse enligt 3 mom. ska lämnas till gäldenären. När bestämmelsen tillämpas kan det som har sagts i motiven till 5 § 2 mom. beaktas.

Paragrafens 5 mom. gäller förutsättningarna för offentliggörande av en tratta eller anmälan för anteckning i kreditupplysningsregistret. I analogi med bestämmelsen i kreditupplysningslagen föreslås det att en tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast tio dagar efter det att den har sänts.

Av villkoren för användningen av tratta i det föreslagna 1 mom. följer att en tratta inte får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret, om gäldenären först i detta skede bestrider sin betalningsskyldighet.

Paragrafens 6 mom. motsvarar i sak 1 mom. i den gällande paragrafen. Språkdräkten har emellertid ändrats för att klargöra att syftet med bestämmelsen är att hindra att notarius publicus upptar protest, vilket var brukligt innan indrivningslagen stiftades.

10 §. Ersättning för indrivningskostnader. Paragrafens 1 mom. motsvarar i sak den första meningen i det gällande momentet.

Ordalydelsen i bestämmelsen föreslås dock bli preciserad av de orsaker som nämns i avsnitt 3.7 i den allmänna motiveringen. Genom den nya ordalydelsen klarläggs att gäldenären endast är skyldig att ersätta den borgenär som innehar huvudfordran för indrivningskostnaderna. En indrivningsbyrå eller någon annan uppdragstagare har alltså inte rätt att i eget namn kräva ersättning för in-

drivningskostnaderna av gäldenären. Detta är fallet oavsett om fordran är direkt utsökingsbar eller inte.

Som kostnader för indrivning som sköts av en uppdragstagare får högst det belopp krävas av gäldenären som borgenären enligt sitt avtal med uppdragstagaren har betalat eller är skyldig att betala uppdragstagaren. Ett sådant förfarande är således inte lagligt där en gäldenär krävs på t.ex. 50 euro i ersättning för indrivningskostnader på grund av åtgärder vidtagna av en indrivningsbyrå, fastän borgenären enligt sitt avtal med indrivningsbyrån inte är skyldig att betala denna summa till indrivningsbyrån.

Om gäldenären bestrider riktigheten av kostnaderna för indrivning som sköts av en uppdragstagare, ska borgenären visa att han eller hon de facto har betalat eller är skyldig att betala det belopp till uppdragstagaren som krävs av gäldenären som indrivningskostnader.

Paragrafens 2 mom. motsvarar den andra meningen i det gällande 1 mom.

Paragrafens 3 mom. motsvarar det gällande 2 mom. Till det har dock fogats hänvisningar till de nya 4 b, 4 c och 5 a § samt till den omarbetade 7 §.

Innehållet i det gällande 3 mom. har överförts till den nya 10 f §.

10 a §. *Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar.* Det föreslås att maximibeloppen för de indrivningskostnader som gäller konsumentfordringar och graderingen av dem ändras i 1 mom.

Beloppen i euro som anges i momentet är maximibelopp. De kostnader som drivs in ska i enskilda fall alltid uppfylla också det krav på skälighet som föreskrivs i 10 §.

Till fordrans kapital, som avses i de föreslagna bestämmelserna, ska inte omkostnader för krediten eller andra kreditkostnader räknas.

Momentets 1 punkt motsvarar den gällande lagen.

Momentets 2—5 punkter gäller maximibeloppet av kostnaderna för ett betalningskrav enligt 5 § i olika situationer. Med betalningskrav avses i denna lag i enlighet med 5 § endast sådana betalningsuppsmaningar som uppfyller kraven på innehåll i 5 a § och som den

som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet ger eller sänder till gäldenären vid indrivningen av en konsumentfordran för någon annans räkning eller av en konsumentfordran som enbart i indrivningssyfte överförts till den som bedriver indrivningsverksamhet.

Om borgenären själv driver in en egen fordran hos en gäldenär, får borgenären således inte i enlighet med 2—4 punkten kräva ersättning för kostnaderna för de skriftliga betalningsuppsmaningar som han eller hon sänder, utan ersättning ska krävas i enlighet med 1 punkten. Detta motsvarar vad som anförts i motiven till den gällande 10 a § (RP 21/2004 rd, s. 9). Vilken benämning borgenären använder för betalningsuppsmaningen och vilka uppgifter betalningsuppsmaningen innehåller inverkar inte på saken.

Den höjning av maximibeloppet för betalningskrav från 12 euro till 14 euro som föreslås i 3 punkten höjer på motsvarande sätt dröjsmålspåföljden för en felparkeringsavgift. Detta beror på att det i 17 § 2 mom. i lagen om parkeringsövervakning (727/2011) i fråga om storleken av dröjsmålspåföljden hänvisas till det belopp i euro som anges i den ovannämnda 3 punkten.

I 4 punkten föreslås det ett lägre maximibelopp av indrivningskostnaderna för ett nytt betalningskrav som gäller samma fordran.

Momentets 5 punkt innehåller en specialbestämmelse om maximibeloppet av kostnaderna för betalningskrav i en situation där fordran drivs in av en i bestämmelsen närmare specificerad utövare av indrivningsverksamhet som hör till samma ekonomiska helhet som borgenären. En sådan utövare av indrivningsverksamhet får enligt förslaget i stället för maximibeloppen av kostnaderna för betalningskrav enligt 2—4 punkten kräva högst 5 euro, dvs. samma belopp som borgenären själv enligt 1 punkten får kräva för en skriftlig betalningspåminnelse.

Bestämmelsen i 1 § 3 mom. 1 punkten i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet, till vilken det i 5 punkten hänvisas, gäller indrivningsverksamhet som en sammanslutning eller stiftelse där staten, en kommun, en samkommun eller en församling har bestämmande inflytande på det sätt som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen

(1336/1997) bedriver för en annan sammanslutnings eller stiftelses räkning som står i en liknande ställning eller för statens, kommunens, samkommunens eller församlingens räkning. Samma moments 2 punkt i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet gäller för sin del indrivning av en sammanslutnings eller stiftelses fordringar, om uppdragsgivaren och den som bedriver indrivningsverksamheten hör till samma koncern enligt bokföringslagen eller om samma fysiska person har bestämmande inflytande över uppdragsgivaren och den som bedriver indrivningsverksamheten.

I 6 punkten bestäms det enligt förslaget att högst 5 euro får krävas för en förlängning av betalningstiden som sker på gäldenärens begäran vid indrivning av en konsumentfordran.

Bestämmelsen gäller indrivning som sköts av såväl borgenären själv som av en uppdragstagare.

Med förlängning av betalningstiden avses i bestämmelsen en sådan åtgärd som sker på gäldenärens begäran och genom vilken gäldenären beviljas betalningsuppskov för en fordran som förfallit till betalning. Det kan t.ex. vara fråga om att det i ett betalningskrav som sänts till gäldenären har fastställts en bestämd dag när fordran senast ska betalas för att ärendet inte ska överlämnas till rättslig indrivning, och att denna dag senare på gäldenärens begäran senareläggs.

Bestämmelsen gäller inte avtal om förlängning av kredittiden eller förflyttning av förfalldatum som ingås innan fordran förfaller till betalning. Det är i sådana fall inte fråga om indrivning av en sådan fordran som förfallit till betalning och som omfattas av indrivningslagen.

Det föreslagna maximibeloppet på 5 euro ska täcka alla kostnader som borgenären orsakas av en förlängning av betalningstiden, inbegripet en bekräftelse av förlängningen av betalningstiden som eventuellt sänds till gäldenären och en kalkyl över det belopp som gäldenären efter den förlängda betalningstiden ska betala. I samband med förlängning av betalningstiden kan gäldenären således inte krävas på särskild ersättning för att en ny betalningspåminnelse eller ett nytt betalningskrav har sänts.

Det är klart att borgenären inte kan kräva ersättning för kostnaderna för en förlängning av betalningstiden som inte grundar sig på gäldenärens begäran. Ersättning för kostnaderna för en förlängning av betalningstiden kan således inte krävas enbart på den grund att gäldenären i själva verket betalar fordran först efter den fastställda dagen.

Den föreslagna bestämmelsen gäller inte frågan om gäldenären är skyldig att betala dröjsmålsränta för den förlängda tiden. Detta avgörs i enlighet med avtalsvillkoren och bestämmelserna i räntelagen.

Den maximikostnad för en betalningsplan som föreslås i 7 punkten, beroende på situationen antingen 20, 30 eller 50 euro, ska täcka bl.a. följande arbetsfaser i samband med uppgörandet och övervakningen av betalningsplanen:

- granskning av kredituppgifterna och andra uppgifter som behövs för att kunna bedöma hur realistisk betalningsplanen är,
- klargörande av villkoren i betalningsplanen för gäldenären,
- bekräftelse av betalningsplanen till gäldenären skriftligen eller på något annat varaktigt sätt,
- sändandet av amorteringsbrev eller motsvarande till gäldenären för betalning av posterna enligt betalningsplanen,
- övervakning av att betalningsplanen iaktas och
- redogörelse för och rapportering av betalningarna till borgenären.

Avsikten är att den maximala kostnaden för betalningsplanen ska täcka också normala och mindre omfattande ändringar av planen, såsom förlängning av betalningstiden för enskilda poster eller förlängning av den totala betalningstiden. Om betalningsplanen ändras väsentligt kan åtgärden jämföras med uppgörandet av en ny plan, för vilken särskild avgift kan tas ut, om förutsättningarna i 10 c § 2 mom. uppfylls.

Bestämmelsen gäller indrivning som sköts av såväl borgenären själv som av en uppdragstagare.

Paragrafens 2 mom. stämmer överens med gällande lag.

I 3 mom. har en lagteknisk ändring gjorts.

10 b §. Tidsgränser för indrivningsåtgärder i samband med konsumentfordringar. Pa-

ragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagen.

I 2 mom. har en följdändring gjorts på grund av ändringen av 10 a § 1 mom.

I 3 mom. föreslås det en ny bestämmelse med stöd av vilken indrivningskostnader inte får krävas av gäldenären om betalningstiden förlängs med en kortare tid än 14 dagar.

10 c §. Maximiantal betalningskrav och betalningsplaner som berättigar till kostnadsersättning vid indrivning av konsumentfordringar. Enligt 1 mom. får vid indrivning av en och samma konsumentfordran inte krävas indrivningskostnader av gäldenären för fler än två sådana betalningskrav som avses i 5 § och för fler än en sådan betalningsplan som avses i 10 a § 1 mom. 7 punkten.

Paragrafen hindrar inte att flera betalningskrav sänds till gäldenären eller att flera betalningsplaner görs upp med gäldenären än vad som bestäms i momentet. Det är endast fråga om hur många betalningskrav eller betalningsplaner som gäldenären högst kan bli krävd på kostnadsersättning för.

Paragrafen gäller endast maximiantalet sådana betalningskrav och betalningsplaner som berättigar till kostnadsersättning. Den inverkar således inte på rätten att kräva ersättning för kostnader som föranletts av andra typer av indrivningsåtgärder, t.ex. betalningspåminnelse enligt 10 a § 1 mom. 1 punkten eller förlängning av betalningstiden enligt 6 punkten i samma moment.

Med uttrycket "en och samma fordran" avses i den föreslagna paragrafen fordringar som baserar sig på samma avtal eller annars hänföra sig till samma grund. Detta är i allmänhet fallet också när en fordran har förfallit till betalning i flera poster. Om t.ex. hyror som grundar sig på ett hyresavtal är obetalda för flera månader, är det fråga om en och samma fordran. Det faktum att saken gäller en fordran som förfaller till betalning i flera poster kan i enskilda fall med stöd av 2 mom. berättiga till avvikelser från maximiantalet indrivningsåtgärder enligt 1 mom.

Frågan bör emellertid bedömas på annat sätt om de fordringar som grundar sig på avtalsförhållandet i fråga emellanåt har betalats i sin helhet och indrivning senare inleds på nytt. Som exempel kan nämnas en situation där en hyresgäst lämnar hyror för

2013 obetalda, dessa drivs in och fordringarna betalas efter två betalningskrav. Om hyresgästen 2014 på nytt låter bli att betala hyran är det inte längre fråga om indrivning av en och samma fordran, och de betalningskrav som framställdes 2013 beaktas inte när det fastställs utifrån hur många indrivningsåtgärder på grund av nya dröjsmål med betalningen kostnadsersättning får krävas av gäldenären.

I 2 mom. bestäms det på vilka villkor maximiantalen enligt 1 mom. får överskridas.

En särskild anledning att överskrida maximiantalen kan vara t.ex. att en fordran har förfallit till betalning i flera poster. Det ska då observeras att av förbudet att orsaka gäldenären onödiga kostnader enligt 4 § 2 mom. 2 punkten följer att betalningspåminnelser som gäller poster som förfaller till betalning vid olika tidpunkt så långt det är möjligt ska sammanföras i samma betalningskrav.

En särskild anledning att överskrida maximiantalen kan t.ex. också anknyta till att gäldenären avsiktligt har försvårat indrivningen genom att lämna osann eller vilseledande information.

En särskild anledning att överskrida maximiantalen kan t.ex. vara att flera parter är delaktiga i samma skuld, och att betalningskrav då ska sändas till var och en av dessa.

En särskild anledning att överskrida maximiantalet för betalningskrav kan också t.ex. hänföra sig till att gäldenären har försummat att iaktta den uppgjorda betalningsplanen. I det fallet får, trots bestämmelserna om maximiantal i 1 mom., ytterligare ett betalningskrav sändas till gäldenären där det meddelas att betalningsplanen inte har iakttagits och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning, samt där gäldenären vid behov påminns om anmälan om och anteckning av uppgifterna om betalningsstörning i kreditupplysningsregistret. Det kan dock vara skäl att bedöma saken annorlunda, om betalningsplanen redan ursprungligen har varit realistisk i förhållande till gäldenärens förväntade betalningsförmåga.

En särskild anledning att överskrida maximiantalet betalningskrav kan också anses vara t.ex. det att borgenären är tvungen att påminna gäldenären om en skuld som hotar

att bli preskriberad om inte preskriptionen avbryts.

En särskild anledning att kräva ersättning för kostnaderna för flera än en betalningsplan kan t.ex. vara att gäldenären inte har förmått iaktta den första betalningsplanen på grund av att hans eller hennes omständigheter efter det att betalningsplanen gjordes upp har förändrats av en sådan orsak som borgenären eller uppdragstagaren, utifrån den tillräckliga information de hade tillgång till, inte kunnat beakta när parterna förhandlade om betalningsplanens innehåll.

Däremot är det inte fråga om en särskild anledning att kräva ersättning för flera än en betalningsplan t.ex. i en sådan situation där gäldenären inte har förmått iaktta den första betalningsplanen, om borgenären eller uppdragstagaren när planen gjordes upp inte utifrån tillräcklig information säkerställde att planen är realistisk i förhållande till gäldenärens betalningsförmåga.

10 d §. *Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av konsumentfordringar.* Paragrafens 1 mom. stämmer till sitt syfte överens med gällande 10 c § 1 mom. Det föreslås emellertid att maximibeloppen och graderingen av gäldenärens totalkostnadsansvar ändras av de orsaker som nämns i avsnitt 3.5 i den allmänna motiveringen.

Paragrafens 2 mom. svarar huvudsakligen mot det gällande 10 c § 2 mom. och avsikten är att det ska tillämpas på samma sätt som den gällande bestämmelsen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar den sista meningen i det gällande 10 c § 2 mom., ändrat så att maximibeloppet av totalkostnadsansvaret i stället för nuvarande 59 euro är 51 euro.

10 e §. *Standardersättning för indrivningskostnader.* Genom paragrafen genomförs artiklarna 6.1 och 6.2 i direktivet. Paragrafen gäller sådana betalningar som avses i det första lagförslaget, dvs. belopp som en näringsidkare eller en upphandlande enhet ska betala en näringsidkare som vederlag för en vara eller en tjänst.

Med stöd av paragrafen har borgenären rätt att få 40 euro av gäldenären som standardersättning för indrivningskostnaderna, om en sådan betalning som avses ovan har fördröjts så pass mycket att borgenären har rätt till

dröjsmålsränta. Frågan om när borgenären har rätt till dröjsmålsränta bestäms närmast enligt bestämmelserna i räntelagen.

Rätt till standardersättning uppkommer direkt utifrån dröjsmål med betalningen. Det förutsätts alltså inte att borgenären har sänt gäldenären en betalningspåminnelse eller vidtagit andra åtgärder för indrivning av fordran. Om borgenären har börjat driva in sin fordran och på grund av detta orsakats faktiska indrivningskostnader som med stöd av 10 § ska ersättas, har borgenären rätt till ersättning för dem endast till den del deras belopp överstiger standardersättningens belopp.

Om betalningen enligt överenskommelse ska betalas i flera poster och betalningen av flera av dessa poster försenas, har borgenären rätt till standardersättningen på 40 euro separat för varje försenad betalningspost.

Såsom det framgår av 2 § är paragrafen tvingande till förmån för gäldenären. Det är således inte tillåtet att på ett sätt som är bindande för gäldenären komma överens om t.ex. att standardersättningens belopp ska vara större än 40 euro eller att standardersättningen inte ska dras av från de faktiska indrivningskostnader som med stöd av 10 § ska ersättas. För tydlighetens skull kan det dock konstateras att bestämmelsen av tvingande natur i indrivningslagen inte hindrar att man i ett avtal mellan t.ex. två näringsidkare skriver in ett villkor om dröjsmålsvite eller någon annan sådan påföljd för dröjsmål med betalningen som inte har samband med skyldigheten att ersätta indrivningskostnader.

Bestämmelserna i 8—10 § i det första lagförslaget i propositionen hindrar användningen av sådana avtalsvillkor om skyldigheten att ersätta indrivningskostnader som är oskäliga gentemot borgenären. Det bör särskilt observeras att enligt 8 § 3 mom. i det första lagförslaget är avtalsvillkor enligt vilka borgenären inte har rätt till ersättning för indrivningskostnaderna i enlighet med indrivningslagen utan verkan, om det inte finns grundad anledning till användningen av ett sådant villkor.

10 f §. *Direkt utsökningsbara indrivningskostnader.* Paragrafen är ny.

Paragrafens 1 mom. stämmer i sak överens med gällande 10 § 3 mom. Med uttrycket "de

kostnader som borgenären orsakas av indrivningen" avses detsamma som i 10 § 1 mom. En indrivningsbyrå kan således framöver inte längre i sitt eget namn begära utsökning av indrivningskostnader. Saken behandlas närmare i avsnitt 3.7 i den allmänna motiveringen och i motiven till 10 §.

En borgenär som innehar en direkt utsökningsskyldighet ansvarar för att såväl huvudfordran som de indrivningskostnader som krävs av gäldenären är riktiga.

Om gäldenären anser att de direkt utsökningsskyldiga indrivningskostnader som avses i momentet har fastställts felaktigt, kan han eller hon anföra grundbesvär enligt 9 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Enligt den föreslagna 5 a § 1 mom. 6 punkten ska gäldenären i betalningskravet informeras om denna möjlighet.

Paragrafens 2 mom. gäller sådana direkt utsökningsskyldiga fordringar som inte är konsumentfordringar. Till skillnad från nuläget är de kostnader som indrivningen av också dessa fordringar orsakar borgenären direkt utsökningsskyldiga upp till de maximibelopp som fastställs i momentet.

Om det har uppkommit indrivningskostnader i enlighet med 10 § 1 mom. till ett större belopp, är de till den del de överstiger de belopp i euro som avses i den föreslagna bestämmelsen utsökningsskyldiga endast, om det finns en utsökningsskyldighet för dem enligt 2 kap. 2 § i utsökningsskyldighetslagen.

Momentets 1 punkt gäller en situation där en direkt utsökningsskyldig företagsfordran består av sådana betalningar som avses i 10 e §. Exempel på dessa är vissa försäkringspremier. En kostnadsfordran är då direkt utsökningsskyldig upp till det belopp som föreskrivs i 10 e §, dvs. högst 40 euro för varje försenad betalningspost. Om borgenären sedan har specificerat sitt krav på ersättning av kostnader genom att hänvisa till de faktiska kostnader som avses i 10 § 1 mom. eller till den standardersättning som avses i 10 e § inverkar inte på tillämpningen av bestämmelsen.

Momentets 2 punkt tillämpas när det är fråga om någon annan direkt utsökningsskyldig företagsfordran än en sådan som avses i 1 punkten, t.ex. en kommuns fordran på en näringsidkare som gäller en avfallsavgift. I det fallet är kostnadsfordran direkt utsök-

ningsskyldig till den del som den inte överskrider maximibeloppen för indrivningskostnader i fråga om direkt utsökningsskyldiga konsumentfordringar.

11 a §. *Avräkningen av medel från de delar som fordran består av.* Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om i vilken ordning betalningar räknas av från de olika delarna som fordran består av. Paragrafen tillämpas oavsett om det är borgenären eller en uppdragstagare som driver in fordran.

Enligt 1 mom. får de medel som influtit vid indrivningen i första hand räknas av från räntan och först därefter från kapitalet. Bestämmelsen gäller såväl prioritetsordningen mellan den egentliga fordran och räntan på den som prioritetsordningen mellan indrivningskostnaderna och räntan på dem.

Enligt den föreslagna 2 mom. får medel användas för avräkning av indrivningskostnaderna och räntan på dem först efter det att fordran och räntan på den har betalats. Avsikten är att bestämmelsen tillämpas endast på indrivning av konsumentfordringar.

Det faktum att en fordran förfaller till betalning i flera poster inverkar inte på tillämpningen av bestämmelsen. Om t.ex. en försäkringstagare inte har betalat kostnaderna för indrivningen av någon tidigare försäkringspremiepost och senare betalar kapitalet av en ny premiepost när den förfaller till betalning, hänför sig denna betalning inte till indrivningskostnaderna utan till den nya försäkringspremieposten.

Om en fordran förfaller till betalning i flera poster gäller avräkningsordningen endast den del av fordran som har förfallit till betalning vid den tidpunkt då medlen flyter in. Gäldenärens betalning får således räknas av från indrivningskostnaderna trots att en sådan andel av skuldkapitalet är obetald som ännu inte har förfallit till betalning.

Enligt vad som konstateras i motiven till 4 § är användningen av rättigheter grundade på realsäkerheter inte sådan indrivning som avses i indrivningslagen. Den föreslagna bestämmelsen påverkar således inte etablerad praxis, enligt vilken t.ex. köpesumman för försäljning av pant i första hand används för täckning av försäljningskostnaderna och först därefter för betalning av fordran.

Avvikelse från den avräkningsordning som föreskrivs i paragrafen får göras till förmån för gäldenären. Paragrafen hindrar således inte borgenären från att i första hand räkna av gäldenärens betalning från fordrans kapital och först därefter från räntan. Ett avtal eller något annat arrangemang enligt vilket avvikelse från avräkningsordningen görs till nackdel för gäldenären är med stöd av 2 § utan verkan.

Paragrafen gäller endast skuldförhållanden mellan gäldenärer och borgenärer. Paragrafen inverkar inte på när en uppdragstagare enligt sitt avtal med borgenären har rätt att få arvode av borgenären för ett utfört indrivningsuppdrag.

13 §. Tvångsmedel. Det föreslås att 1 mom. kompletteras med en hänvisning till de nya 4 b, 4 c och 5 a §. En hänvisning till 4 a § om gäldenärens rätt att få uppgifter föreslås också bli fogad till momentet, för att man vid behov effektivt ska kunna ingripa i försummelser vid iakttagandet av också denna paragraf.

Till 2 mom. föreslås en hänvisning till den nya 4 b § och den omarbetade 7 § bli fogad. Också till detta moment föreslås en hänvisning till 4 a § bli fogad.

Paragrafens 3 mom. motsvarar den gällande lagen.

14 §. Meddelande av förbud. Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagen.

Enligt 2 mom. kan konsumentombudsmannen meddela ett förbud som avses i 13 § 1 mom. och förena det med vite i ett ärende som inte har avsevärd betydelse för tillämpning av lag eller i övrigt. Den sakliga omfattningen av konsumentombudsmannens rätt att meddela förbud stämmer således överens med bestämmelsen i 6 § 2 mom. i lagen om Konsumentverket. Om ett ärende har avsevärd betydelse ska konsumentombudsmannen hos marknadsdomstolen ansöka om meddelande av förbud.

En näringsidkare som är missnöjd med konsumentombudsmannens beslut att meddela förbud kan föra beslutet till marknadsdomstolen för prövning.

Enligt 3 mom. kan konsumentombudsmannen meddela ett temporärt förbud och förena det med vite på det sätt som föreskrivs i 6 § 3 och 4 mom. i lagen om Konsumentverket.

Paragrafens 4 mom. motsvarar 2 mom. i den gällande paragrafen.

15 §. Ersättningsansvar. Det föreslås att paragrafen ändras så att det ersättningsansvar som föreskrivs i den ska gälla alla som bedriver indrivning — både borgenärer och uppdragstagare — och inte som för närvarande enbart den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet.

Med stöd av paragrafen ska de kostnader som den som indrivningen riktas mot vanligtvis ersättas för kostnaderna för utredningar i samband med indrivningen, t.ex. kostnader för användningen av telefon och anskaffningen av verifikat. Med stöd av paragrafen ska emellertid också t.ex. ekonomisk skada ersättas som en näringsidkare orsakats på grund av att tratta använts vid indrivningen i strid med lag.

I 1 mom. föreskrivs det om borgenärens ersättningsansvar. Med stöd av det är en borgenär skyldig att ersätta skada som orsakats till följd av såväl sitt eget som uppdragstagarens felaktiga förfarande. Gäldenären kan således kräva ersättning av borgenären t.ex. för skada som orsakats gäldenären av en indrivningsbyrå som borgenären anlitar.

Enligt 2 mom. har den som lidit skada emellertid rätt att kräva ersättning för skada som orsakats till följd av uppdragstagarens felaktiga förfarande också direkt av uppdragstagaren.

Den skadelidande kan välja om ersättning krävs för skada orsakad av uppdragstagarens felaktiga förfarande med stöd av 1 mom. av borgenären eller med stöd av 2 mom. av uppdragstagaren eller av vardera parten solidariskt.

Paragrafens 3 mom. gäller borgenärens regressrätt i en situation där borgenären varit tvungen att med stöd av 1 mom. betala ersättning till följd av uppdragstagarens felaktiga förfarande. Denna bestämmelse, som enbart gäller förhållandet mellan en borgenär och en uppdragstagare, är dispositiv. Avvikelse från den kan således göras genom avtal mellan borgenären och uppdragstagaren.

Ikraftträdandebestämmelser. Utgångspunkten är att den föreslagna lagen ska tillämpas på indrivning omedelbart efter det att den trätt i kraft. En gäldenär kan t.ex. framställa begäran om avbrytande enligt 4 c § omedel-

bart efter lagens ikraftträdande. Likaså ska t.ex. bestämmelserna om form och innehåll i betalningskrav i 5 och 5 a § tillämpas, när ett betalningskrav ges eller sänds till gäldenären efter det att den nya lagen trätt i kraft. Maximibeloppen av kostnader enligt 10 a § 1 mom. ska tillämpas på indrivningsverksamhet som bedrivs efter ikraftträdandet.

Ikraftträdandebestämmelsens 2 mom. begränsar tillämpningen av de nya 10 c och 10 d §. Om indrivning av en fordran har inletts före denna lags ikraftträdande, tillämpas 10 c och 10 d § i denna lag endast på sådana indrivningsåtgärder som vidtas efter ikraftträdandet. Gäldenärens kostnadsansvar för indrivningsåtgärder som har vidtagits före ikraftträdandet och som vidtas efter ikraftträdandet får dock sammantaget inte överstiga de belopp som föreskrivs i den 10 c § som gällde före ikraftträdandet.

Den nya 10 e § och det nya 10 f § 2 mom. tillämpas enligt 3 mom. endast på fordringar som förfaller till betalning efter ikraftträdandet.

Enligt 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen tillämpas 11 a § i denna lag på avräkning av sådana medel som inflyter vid indrivning efter det att det har förflutit nio månader från ikraftträdandet.

Enligt 5 mom. tillämpas inte den nya 15 § på skador som förorsakats av fel och försummelser som skett före ikraftträdandet.

1.3 Räntelagen

4 §. Dröjsmålsräntans belopp. Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande lagen.

Det föreslås att en ny bestämmelse fogas till 2 mom. genom vilken artikel 2.6 i direktivet genomförs. Enligt bestämmelsen är dröjsmålsräntan åtta procentenheter högre än den referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga och som avses i 12 §, om dröjsmålet gäller en betalning som avses i det första lagförslaget, dvs. en sådan betalning som en näringsidkare eller en upphandlande enhet ska betala en näringsidkare som vederlag för varor eller tjänster.

Enligt 2 § i räntelagen är bestämmelserna om dröjsmålsränta i regel dispositiva. Bestämmelserna i 8—10 § i det första lagförslaget i propositionen hindrar emellertid an-

vändningen av sådana avtalsvillkor om skyldigheten att betala dröjsmålsränta som är oskäligen gentemot borgenären. Det bör särskilt observeras att 8 § 1 mom. i det första lagförslaget hindrar användningen av sådana avtalsvillkor enligt vilka borgenären inte har rätt till dröjsmålsränta. Om gäldenären är en upphandlande enhet hindrar 8 § 2 mom. dessutom användningen av sådana avtalsvillkor enligt vilka en lägre dröjsmålsränta än vad som bestäms i 4 § 2 mom. i räntelagen ska betalas på ett försenat belopp.

Paragrafens 3 mom. motsvarar paragrafens gällande 2 mom. med undantag för en följdändring som beror på att ett nytt 2 mom. har fogats till paragrafen.

12 a §. Meddelande om fastställande av referensräntan. Det föreslås att en följdändring fogas till paragrafen till följd av att 4 § har ändrats. I det meddelande om fastställande av referensräntan som Finlands Bank publicerar ska framöver också nämnas storleken av den dröjsmålsränta som avses i 4 § 2 mom. i räntelagen. Därigenom säkerställs att Finland på ett korrekt sätt iakttar kravet på insyn i artikel 8.1 i direktivet.

1.4 Lagen om försäkringsavtal

44 §. Premiebetalning genom bank. I enlighet med vad som beskrivs i den allmänna motiveringen står den gällande paragrafen i strid med direktivet om bekämpande av sena betalningar i situationer där försäkringstagaren är näringsidkare eller en upphandlande enhet. Det föreslås därför att paragrafen ändras så att den tillämpas endast om försäkringstagaren är en konsument.

Det föreslås att paragrafen samtidigt också i övrigt moderniseras med beaktande av den nya lagstiftningen om tillhandahållande av betaltjänster och av det faktum att postgiro- och postanvisningstjänster inte längre på årtal har tillhandahållits i Finland.

I praktiken betalas försäkringspremier oftast genom kontoöverföring eller direktdebitering. En försäkringspremie som en konsument betalat på detta sätt anses vara betald den dag då beloppet av kontoöverföringen eller direktdebiteringen debiterades inbetalarens konto. Med uttrycket "betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsstäl-

le" avser t.ex. en situation där försäkringstagaren på bankens kontor betalar in försäkringspremien som kontantinsättning på försäkringsgivarens konto.

Om försäkringstagaren inte är en konsument, tillämpas på bedömningen av om en betalning genom kontoöverföring eller direktdebitering är gjord vid rätt tid i fortsättningen 82 § i betaltjänstlagen. I praktiken innebär detta att betalningen i allmänhet anses ha skett i tid, om beloppet har betalats in på betalningsmottagarens banks konto senast på förfallodagen.

1.5 Jordlegolagen

8 §. Paragrafens 1 mom. motsvarar i sak gällande lag.

Paragrafens 2 mom. motsvarar i sak den första och sista meningen i det gällande momentet.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om när en legoavgift som förmedlats av en betaltjänstleverantör anses ha blivit betald. En till sitt syfte motsvarande bestämmelse finns i den andra meningen i det gällande 2 mom. Orsaken till att bestämmelsen föreslås bli ändrad framgår av motiven till det fjärde lagförslaget.

Legoförhållanden som omfattas av direktivet om bekämpande av sena betalningar omfattas inte av tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen. Sådana legoförhållanden är situationer där legogivaren är näringsidkare och legotagaren näringsidkare eller en upphandlande enhet. När det är fråga om ett sådant legoförhållande tillämpas i fortsättningen 82 § i betaltjänstlagen på bedömningen av om betalningen av en legoavgift genom förmedling av en betaltjänstleverantör har skett i rätt tid.

Det föreslagna 3 mom. gäller således alla andra legoförhållanden än de som omfattas av direktivets tillämpningsområde. De mest typiska av dessa är legoförhållanden där legotagaren är en privatperson i konsumentställning. På dessa tillämpas den föreslagna bestämmelsen oavsett vilken aktör som är legogivare.

Inte heller sådana legoförhållanden där legogivaren är ett offentligt samfund och lego-

tagaren näringsidkare omfattas av direktivets tillämpningsområde. I fråga om sådana legoförhållanden finns det således inte något behov att ändra det rådande rättsläget. På dessa tillämpas således den föreslagna bestämmelsen, som leder till ett för legotagaren gynnsammare slutresultat än 82 § i betaltjänstlagen.

1.6 Lagen om hyra av bostadslägenhet

35 §. *Sättet för betalning av hyra.* Paragrafens 1 mom. motsvarar i sak den första meningen i det gällande 1 mom. samt 4 mom.

I fråga om 2 mom. hänvisas det till vad som sägs i motiven till 8 § 3 mom. i det femte lagförslaget.

Paragrafens 3 och 4 mom. svarar i sak mot 2 och 3 mom. i den gällande paragrafen.

1.7 Lagen om hyra av affärslokal

28 §. *Sättet för betalning av hyra.* Paragrafens 1 mom. motsvarar i sak den första meningen i det gällande 1 mom.

I fråga om 2 mom. hänvisas det till vad som sägs i motiven till 8 § 3 mom. i det femte lagförslaget.

Paragrafens 3 och 4 mom. svarar i sak mot 2 och 3 mom. i den gällande paragrafen.

1.8 Lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare

1 §. *Reglering av avtalsvillkor.* Det föreslås att 1 och 2 mom. ändras så att tillämpningen av avtalspraxis jämföras med användningen av avtalsvillkor. Den föreslagna ändringen är nödvändig eftersom bestämmelserna i artikel 7 i direktivet gäller såväl oskäligen avtalsvillkor som oskäligen avtalspraxis. Frågan behandlas närmare i motiven till 1 § i det första lagförslaget.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande lagstiftning.

Det föreslås att 4 mom. ändras så att uttrycket "en upphandlande enhet" används i stället för "offentligt samfund". På så sätt säkerställs att lagen kan tillämpas i enlighet

med direktivet också på offentligrättsliga inrättningar när de köper varor eller tjänster genom kommersiella åtgärder.

1.9 Lagen om verkställighet av skatter och avgifter

20 a §. *Preskription av accessoriska kostnader.* I syfte att förtydliga rättslaget föreslås det att en ny paragraf fogas till lagen där det bestäms om preskription av accessoriska kostnader. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sak andra meningens i 12 § 1 mom. i preskriptionslagen.

De accessoriska kostnader som avses i paragrafen är t.ex. dröjsmålsräntor på och förhöjningar som hänför sig till offentliga fordringar samt indrivningskostnader som orsakas av indrivning av offentliga fordringar.

1.10 Lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden

3 §. *Anhängiggörande av ärenden.* Det föreslås att paragrafen ändras genom de följändringar som föranleds av ändringen av indrivningslagen och lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare.

1.11 Lagen om fastighetsförämningsavgift

12 §. Det föreslås att 2 mom. ändras till följd av de nya bestämmelser om indrivningen av konsumentfordringar som föreslås i indrivningslagen. Eftersom avsikten är att alla bestämmelser om indrivning av konsumentfordringar i indrivningslagen alltid ska iakttagas vid indrivningen av fastighetsförämningsavgifter, tas någon detaljerad förteckning över dessa bestämmelser inte längre in i momentet.

1.12 Lagen om olycksfallsförsäkring

38 §. Olycksfallsförsäkringspremie är en premie som omfattas av direktivets tillämp-

ningsområde. Det föreslås därför att 1 mom. ändras så att hänvisningen till 4 § 1 mom. i räntelagen gäller 2 mom. i den paragrafen.

1.13 Lagen om pension för arbetstagare

164 §. *Dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift.* Arbetspensionsförsäkringsavgiften är en avgift som omfattas av direktivets tillämpningsområde. Det föreslås därför att paragrafen ändras så att hänvisningen till 4 § 1 mom. i räntelagen gäller 2 mom. i den paragrafen.

1.14 Lagen om pension för lantbruksföretagare

25 §. *Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift.* Förslaget motsvarar det trettonde lagförslaget.

1.15 Lagen om pension för företagare

123 §. *Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift.* Förslaget motsvarar det trettonde lagförslaget.

1.16 Lagen om sjömanspensioner

146 §. *Dröjsmålsränta på pensionsförsäkringsavgift.* Förslaget motsvarar det trettonde lagförslaget.

2 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft cirka tre månader efter det att de har blivit stadfästa. Den föreslagna tidsfristen på tre månader mellan stadfästelse och ikraftträdande är nödvändig för att företag och upphandlande enheter ska hinna anpassa sin verksamhet till kraven i den nya lagstiftningen. Lagarna bör i vilket fall som helst träda i kraft senast den 16 mars 2013, när tidsfristen för att genomföra direktivet utgår.

Enligt övergångsbestämmelsen i förslaget till indrivningslag ska 11 a § i indrivningsla-

gen, som gäller avräkningen av inlutna medel från de delar som fordran består av, börja tillämpas först när nio månader har förflutit från ikraftträdandet av lagen. På så sätt reserveras tillräckligt med tid för borgenärerna att

anpassa sina informationssystem till den nya regleringen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om betalningsvillkor i kommersiella avtal**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på betalningar som näringsidkare eller upphandlande enheter ska erlægga till näringsidkare som vederlag för varor eller tjänster.

Vad som i denna lag sägs om avtalsvillkor gäller också avtalspraxis.

2 §

Upphandlande enhet

Upphandlande enheter som avses i denna lag är

- 1) statens, kommunernas och samkommunernas myndigheter,
- 2) evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan samt deras församlingar och övriga myndigheter,
- 3) affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1062/2010), samt
- 4) offentligrättsliga organ.

Med *offentligrättsliga organ* avses i 1 mom. en juridisk person som har inrättats för att tillgodose sådana behov i det allmännas intresse som inte har industriell eller kommersiell karaktär, och

- 1) som till största delen finansieras av en upphandlande enhet,
- 2) vars ledning står under kontroll av en upphandlande enhet, eller

3) i vars förvaltnings-, styrelse- eller kontrollorgan mer än hälften av ledamöterna utses av en upphandlande enhet.

3 §

Bestämmelsernas tvingande natur

Avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i denna lag till nackdel för borgenären är utan verkan.

4 §

Maximal betalningstid när gäldenären är en upphandlande enhet

Om gäldenären är en upphandlande enhet, får betalningstiden vara högst 30 dagar

- 1) från den dag då gäldenären tar emot fakturan eller ett motsvarande betalningskrav,
- 2) från dagen för mottagande av varan eller tjänsten, om gäldenären tar emot fakturan eller ett motsvarande betalningskrav tidigare än varan eller tjänsten eller om det råder osäkerhet om dagen för mottagande av fakturan eller betalningskravet,
- 3) från dagen för godkännande eller undersökning av varan eller tjänsten, om det i lag eller i avtalet föreskrivs om ett förfarande för godkännande eller undersökning genom vilket varans eller tjänstens överensstämmelse med avtalet ska konstateras och om köparen tar emot fakturan eller ett motsvarande betal-

ningskrav före godkännandet eller undersökningen.

Oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. får betalningstiden vara högst 60 dagar, om det uttryckligen avtalats om detta och det är motiverat på grund av avtalets särskilda karaktär eller särdrag.

5 §

Maximal betalningstid när gäldenären är näringsidkare

Om gäldenären är näringsidkare, får betalningstiden överskrida 60 dagar endast om det uttryckligen avtalats om detta.

6 §

Godkännande- eller undersökningsförfarandets längd

Gäldenären får inte på grundval av godkännande eller undersökning enligt 4 § 1 mom. 3 punkten uppskjuta betalning med mer än 30 dagar från dagen för mottagande av varan eller tjänsten, om det inte uttryckligen avtalats om en längre tid för godkännande eller undersökning.

7 §

Betalning i poster

Vad som föreskrivs i 4—6 § ska inte utgöra hinder för att avtala om betalning i poster.

8 §

Avtalsvillkor om dröjsmålsränta och indrivningskostnader som är utan verkan

Avtalsvillkor enligt vilka borgenären inte har rätt till dröjsmålsränta är utan verkan.

Om gäldenären är en upphandlande enhet, är också avtalsvillkor enligt vilka gäldenären på det försenade beloppet ska betala en lägre dröjsmålsränta än vad som följer av 4 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) utan verkan.

Avtalsvillkor enligt vilka borgenären inte har rätt till ersättning för indrivningskostnader i enlighet med 10 och 10 e § i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) är utan verkan, om det inte finns grundad anledning till att använda ett sådant villkor.

9 §

Oskäligen avtalsvillkor

I fråga om jämkning av oskäligen avtalsvillkor som gäller betalningstid, godkännande- eller undersökningsförfarandets längd, dröjsmålsränta eller ersättning för indrivningskostnader tillämpas 36 § i lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929).

10 §

Förbud

Det är förbjudet att i avtal använda sig av sådana avtalsvillkor utan verkan eller sådana oskäligen avtalsvillkor som avses i 8 eller 9 §. Användningen av sådana villkor kan förbjudas genom domstolsbeslut på det sätt som föreskrivs i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/1993).

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avtal som har ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag**om ändring av lagen om indrivning av fordringar**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 3 § 2 mom., 4, 5—7, 10, 10 a—10 c § och 13—15 §, av dem 3 § 2 mom. samt 10 och 10 a—10 c § sådana de lyder i lag 28/2005, 4 § sådan den lyder i lag 568/2008 och 14 § sådan den lyder i lag 1538/2001, samt *fogas* till lagen nya 3 a, 4 b, 4 c, 5 a, 10 d—10 f och 11 a § som följer:

3 §

Konsumentfordran

Bestämmelserna om en konsumentfordran i denna lag ska iakttas också när en offentlig-rättslig juridisk persons fordran eller en fordran som anknyter till ett offentligt uppdrag drivs in hos en privatperson.

3 a §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *direkt utsökningsbar fordran* en fordran som får utsökas utan en sådan utsökningsgrund som avses i 2 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007) på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007),

2) *på ett varaktigt sätt lämnande* av ett meddelande till mottagaren personligen, antingen skriftligen eller elektroniskt, så att mottagaren kan spara och återge det i oförändrad form.

4 §

God indrivningssed

Vid indrivning får det inte användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären. Vid indrivning ska förhållningssättet till

betalningsarrangemang vara ansvarsfullt. Bestämmelser om förfaranden som från konsumentens synpunkt är otillbörliga eller strider mot god sed finns även i 2 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) och bestämmelser om kreditgivarens skyldigheter gentemot konsumenten i händelse av försenad betalning i 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen.

Vid indrivningen får inte

1) osann eller vilseledande information ges om påföljderna av en underlåten betalning eller om andra omständigheter av betydelse för gäldenären,

2) oskäliga eller onödiga kostnader eller onödig olägenhet orsakas gäldenären,

3) gäldenärens integritetsskydd äventyras.

En preskriberad fordran eller en fordran som har upphört av andra skäl får inte drivas in.

4 b §

Bestridande av betalningsskyldighet

Indrivning enligt denna lag får inte fortsättas, om gäldenären bestrider sin betalningsskyldighet.

Indrivning får fortsättas trots bestridande, om gäldenären inte anger någon grund för bestridandet eller åberopar endast en sådan grund som uppenbart inte har någon inverkan på gäldenärens betalningsskyldighet.

Indrivning av en direkt utsökningsbar fordran får fortsättas trots bestridande, om inte gäldenären har anfört sådana grundbesvär som avses i 9 § i lagen om verkställighet av

skatter och avgifter eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

4 c §

Gäldenärens rätt att begära avbrytande av indrivningen av en konsumentfordran

När en konsumentfordran drivs in har gäldenären rätt att begära att indrivningen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning. Om indrivningen gäller en fordran som förfaller i flera poster får avbrytande av indrivningen dock begäras endast om fordran har förfallit till betalning i sin helhet. Gäldenären ska skriftligen eller på något annat varaktigt sätt begära att indrivningen avbryts.

Trots begäran om avbrytande får indrivning enligt denna lag fortsättas om ersättning för indrivningskostnaderna inte krävs av gäldenären.

Trots begäran om avbrytande får sådana uppmaningar och meddelanden lämnas till gäldenären som enligt lag krävs av borgenären för att anmäla uppgifter om en betalningsstörning, för att avbryta preskription eller annars för att bevara sin rätt.

5 §

Betalningskrav när en konsumentfordran drivs in

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet ska, vid indrivning av en konsumentfordran för någon annans räkning eller indrivning av en konsumentfordran som enbart i indrivningssyfte överförts till den som bedriver indrivningsverksamhet, ge eller sända gäldenären ett betalningskrav.

Ett betalningskrav ska vara skriftligt. Det får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt.

Ett betalningskrav får inte ges eller sändas förrän gäldenären efter det att fordran förfallit till betalning har påmint om fordran och

det har gått minst 14 dagar från det att betalningspåminnelsen lades fram eller sändes.

5 a §

Innehållet i ett betalningskrav

I ett betalningskrav som avses i 5 § ska åtminstone följande nämnas:

- 1) borgenärens namn och adress,
- 2) grunden för fordran,
- 3) fordrans kapital, ränta, dröjsmålsränta och indrivningskostnader specificerade,
- 4) det totala belopp som krävs,
- 5) till vem, hur och när fordran ska betalas,
- 6) gäldenärens möjlighet att framställa anmärkningar mot fordrans belopp och grund samt inom vilken tid anmärkningarna ska framställas; om indrivningen gäller en direkt utsökningsbar fordran, ska gäldenären i betalningskravet underrättas om de rättsmedel som står till förfogande vid indrivningen av en sådan fordran och om möjligheten att ansöka om betalningsuppskov,
- 7) till vem anmärkningarna ska framställas; om indrivningen gäller ett offentligt samfunds fordran ska det i betalningskravet också uppges kontaktinformation för den enhet eller person som har hand om det offentliga samfundets indrivning och till vilken gäldenären kan rikta sina anmärkningar om fordran och indrivningen.

Om gäldenären enligt 4 c § har rätt att begära att indrivningen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning, ska betalningskravet innehålla information om denna rättighet samt om hur begäran om avbrytande ska göras och vilka rättsverkningar begäran har.

Om det i fråga om borgenären används ett annat namn än namnet i det avtal eller någon annan åtgärd som ligger till grund för fordran, ska också det namn som ursprungligen användes uppges i betalningskravet. Vid indrivning av en överförd fordran ska också den ursprungliga borgenärens namn anges i betalningskravet.

Om grunderna för hur räntorna ska beräknas inte har nämnts i betalningskravet, ska gäldenären underrättas om sin rätt att på be-

gäran få en utredning över hur räntorna bestäms.

6 §

Sådant krav på betalning av en konsumentfordran som framställs i domstol

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet får vid indrivning av en konsumentfordran för någon annans räkning eller indrivning av en konsumentfordran som enbart i indrivningssyfte överförts till den som bedriver indrivningsverksamhet inte i domstol kräva att fordran betalas förrän ett betalningskrav enligt 5 § har getts eller sänts och de tider för betalning av fordran och framställning av anmärkningar som nämnts i kravet löpt ut.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får betalning krävas om

1) ett uppskov med behandlingen i domstol kan leda till en rättsförlust för borgenären eller om det finns något annat vägande skäl att utan dröjsmål inleda behandlingen, eller

2) gäldenären har bestridit sin betalningskyldighet eller i enlighet med 4 c § begärt att indrivningen avbryts och ärendet överlämnas till rättslig indrivning.

7 §

Användning av tratta

En betalningsuppsmaning där betalning krävs inom en viss tid vid äventyr att en underlåtelse att iaktta uppsmaningen offentliggörs eller antecknas i kreditupplysningsregistret (*tratta*) får användas endast för indrivning av en klar och ostridig fordran som förfallit till betalning. Vid tillämpningen av denna paragraf betraktas en direkt utsökningsbar fordran som ostridig, om inte gäldenären har anfört grundbesvär eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

En tratta får inte användas för att driva in en konsumentfordran.

En tratta får inte sändas förrän gäldenären har getts eller sänts en betalningspåminnelse, där det uppställts en tidsfrist på minst sju dagar för betalning av fordran eller framställ-

ning av anmärkningar om fordran, och tidsfristen har löpt ut.

En tratta ska vara skriftlig. Den får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Samma krav gäller för en sådan betalningspåminnelse som avses i 3 mom.

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast tio dagar efter det att den sänts.

En vägran att betala en tratta får inte styrkas genom en offentlig myndighetsförrättning.

10 §

Ersättning för indrivningskostnader

Gäldenären ska ersätta de skäligen kostnader som orsakas borgenären av indrivningen. Ersättningsskyldigheten kan grunda sig både på kostnaderna för borgenärens egna indrivningsåtgärder och på borgenärens kostnader till följd av ersättningar som ska betalas till en uppdragstagare för skötseln av indrivningen.

När skäligheten av de kostnader som ska ersättas bedöms, ska fordrans storlek, mängden utfört arbete, ändamålsenligheten i indrivningssättet och övriga omständigheter beaktas.

Gäldenären är dock inte skyldig att ersätta indrivningskostnaderna, om borgenären eller uppdragstagaren har förfarit i strid med 4, 4 b, 4 c eller 7 § eller om den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet inte har uppfyllt förpliktelsena enligt 5 och 5 a §, utom i det fall att det klandervärda i förfarandet eller underlåtelsen kan anses vara ringa.

10 a §

Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar

Vid indrivning av en konsumentfordran får det av gäldenären krävas följande belopp för

indrivningsåtgärder som nämns i detta moment:

- 1) en skriftlig betalningspåminnelse, högst 5 euro,
- 2) ett betalningskrav som avses i 5 §, högst
 - a) 14 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 100 euro,
 - b) 24 euro, om fordrans kapital överstiger 100 euro, men uppgår till högst 1 000 euro,
 - c) 50 euro, om fordrans kapital överstiger 1 000 euro,
- 3) ett i 5 § avsett betalningskrav på en direkt utsökningsbar fordran, högst 14 euro,
- 4) hälften av det belopp som nämns i 2 eller 3 punkten, om det är fråga om ett nytt betalningskrav på samma fordran,
- 5) ett betalningskrav enligt 5 §, högst 5 euro, om fordran drivs in av någon som bedriver indrivningsverksamhet i enlighet med 1 § 3 mom. 1 eller 2 punkten i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (517/1999),
- 6) förlängning av betalningstiden på gäldenärens begäran, högst 5 euro,
- 7) en skriftlig eller på något annat varaktigt sätt framställd betalningsplan som omfattar hela den återstående fordran och som utarbetats tillsammans med gäldenären, högst
 - a) 20 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 100 euro eller betalningsplanen omfattar högst fyra poster,
 - b) 30 euro, om fordrans kapital överstiger 100 euro, men uppgår till högst 1 000 euro och betalningsplanen omfattar mer än fyra poster,
 - c) 50 euro, om fordrans kapital överstiger 1 000 euro och betalningsplanen omfattar mer än fyra poster,
 - d) 20 euro, om fordran är direkt utsökningsbar.

För andra betalningspåminnelser än sådana som avses i 1 mom. 1 punkten får de faktiska kostnader som påminnelsen medfört krävas. Kostnaderna kan tas ut enligt de genomsnittliga faktiska kostnaderna för det slag av påminnelser som använts.

De faktiska indrivningskostnaderna får krävas av gäldenären, om indrivningen har förutsatt en exceptionellt stor arbetsinsats och därför medfört andra indrivningskostnader än sådana som anges i 1 mom. eller kostnader som överstiger de belopp som före-

skrivs i det momentet. I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska upplysas om att beloppet är större än de maximibelopp som annars ska iakttas. Maximibeloppen får emellertid inte överskridas, om indrivningen gäller en direkt utsökningsbar fordran.

10 b §

Tidsgränser för indrivningsåtgärder i samband med konsumentfordringar

För en i 10 a § 1 mom. 1 punkten avsedd betalningspåminnelse får det av gäldenären krävas indrivningskostnader endast om det till gäldenären har sänts en faktura eller någon annan förfalloanmälan minst 14 dagar innan fordran förfallit till betalning, och det innan betalningspåminnelsen avsänts har gått minst 14 dagar från det att fordran förfallit till betalning. Om fordran enligt avtal ska betalas på förfalldagen utan särskild anmälan, får det av gäldenären krävas indrivningskostnader endast om det innan betalningspåminnelsen avsänts har gått minst 14 dagar från förfalldagen.

För en ny betalningspåminnelse eller ett nytt i 10 a § 1 mom. 2—5 punkten avsett betalningskrav får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om det har gått minst 14 dagar sedan den föregående påminnelsen eller det föregående kravet avsändes.

För en i 10 a § 1 mom. 6 punkten avsedd förlängning av betalningstiden får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om betalningstiden förlängs med minst 14 dagar.

10 c §

Maximiantal betalningskrav och betalningsplaner som berättigar till kostnadsersättning vid indrivning av konsumentfordringar

Vid indrivning av en och samma konsumentfordran får indrivningskostnader krävas av gäldenären för högst två sådana betal-

ningskrav som avses i 5 § och för högst en sådan betalningsplan som avses i 10 a § 1 mom. 7 punkten.

Indrivningskostnader får krävas av gäldenären för fler betalningskrav och betalningsplaner än vad som föreskrivs i 1 mom., om det funnits särskild anledning till att flera indrivningsåtgärder vidtagits och indrivningsåtgärderna inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall ska de indrivningsåtgärder som vidtagits specificeras för gäldenären och denne ska samtidigt upplysas om varför det funnits särskild anledning till indrivningsåtgärderna.

10 d §

Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av konsumentfordringar

För indrivningen av en och samma konsumentfordran får det av gäldenären som indrivningskostnader krävas sammanlagt högst följande belopp:

- 1) 60 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 100 euro,
- 2) 90 euro, om fordrans kapital överstiger 100 euro, men uppgår till högst 1 000 euro,
- 3) 160 euro, om fordrans kapital överstiger 1 000 euro.

Av gäldenären får de faktiska indrivningskostnaderna krävas till ett belopp som överskrider vad som föreskrivs i 1 mom., om indrivningen har varit exceptionellt svår och indrivningsåtgärderna inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska samtidigt upplysas om varför kostnaderna överskrider det maximibelopp för totalkostnadsansvaret som annars ska iakttas.

För indrivningen av en direkt utsökningsbar konsumentfordran får det av gäldenären krävas indrivningskostnader till ett belopp av sammanlagt högst 51 euro.

10 e §

Standardersättning för indrivningskostnader

Om en betalning som avses i 1 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/) är försenad så att borgenären har rätt till dröjsmålsränta, har borgenären rätt att av gäldenären få 40 euro som standardersättning för indrivningskostnaderna. Borgenären har då rätt till ersättning för de indrivningskostnader som avses i 10 § endast till den del deras belopp överstiger standardersättningen.

10 f §

Direkt utsökningsbara indrivningskostnader

Om indrivningen gäller en konsumentfordran som är direkt utsökningsbar, är också de kostnader som borgenären orsakas av indrivningen av fordran direkt utsökningsbara.

Om indrivningen gäller någon annan direkt utsökningsbar fordran än en konsumentfordran, är borgenärens kostnader för indrivningen av fordran direkt utsökningsbara till den del kostnaderna inte överstiger

1) 40 euro för varje försenad betalningspost, om fordran består av sådana betalningar som avses i 10 e §,

2) de maximibelopp enligt 10 a § 1 mom. och 10 d § 3 mom. för indrivningskostnaderna för en direkt utsökningsbar konsumentfordran, om det är fråga om någon annan fordran än en sådan som avses i 1 punkten.

11 a §

Avräkningen av medel från de delar som fordran består av

De medel som inlutit vid indrivningen får i första hand räknas av från räntan och först därefter från kapitalet.

De medel som inlutit vid indrivningen av en konsumentfordran får användas för avräkning av indrivningskostnaderna och räntan på dem först efter det att fordran och räntan på den har betalats.

13 §

Tvångsmedel

En näringsidkare som bryter mot 4, 4 a, 4 b, 4 c, 5, 5 a eller 6 § när näringsidkaren driver in en konsumentfordran, kan förbjudas att fortsätta ett dylikt förfarande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. Förbudet ska förenas med vite, om det inte är obehövligt av särskilda skäl.

En näringsidkare som bryter mot bestämmelserna i 4, 4 a, 4 b eller 7 § när näringsidkaren av en annan näringsidkare driver in en sådan fordran som uppstått i näringsverksamhet, kan förbjudas att fortsätta eller att upprepa ett sådant förfarande. Förbudet ska förenas med vite, om det inte är obehövligt av särskilda skäl.

Om det finns särskilda skäl, kan förbudet meddelas att gälla också en person som är anställd hos en näringsidkare som avses i 1 eller 2 mom. eller någon annan som handlar för näringsidkarens räkning.

14 §

Meddelande av förbud

Ett förbud som avses i 13 § meddelas av marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen kan också meddela ett temporärt förbud som gäller tills saken är slutligt avgjord.

Konsumentombudsmannen kan meddela ett förbud som avses i 13 § 1 mom. och förena det med vite i ett ärende som inte har avsevärd betydelse för tillämpning av lag eller i övrigt. Konsumentombudsmannens beslut får inte överklagas genom besvär. Den som förbudet gäller får föra beslutet till marknadsdomstolen för behandling inom 30 dagar efter att ha fått del av beslutet. I annat fall står beslutet fast. Vite som ett förbud är förenat med döms ut av marknadsdomstolen.

Konsumentombudsmannen kan meddela ett förbud som avses i 13 § 1 mom. temporärt

och förena det med vite på det sätt som föreskrivs i 6 § 3 och 4 mom. i lagen om Konsumentverket (1056/1998).

Särskilda bestämmelser gäller dessutom för marknadsdomstolen och behandlingen av ärenden i marknadsdomstolen.

15 §

Ersättningsansvar

En borgenär är skyldig att ersätta skada som tillfogats den mot vilken indrivningen riktats som en följd av att borgenären eller den uppdragstagare som borgenären överlåtit indrivningen till förfarit i strid med denna lag eller annars felaktigt.

Om skada har orsakats till följd av uppdragstagarens felaktiga förfarande, ansvarar också uppdragstagaren för att den skadelidande ersätts för skadan.

En borgenär som varit tvungen att betala skadestånd till följd av uppdragstagarens felaktiga förfarande har rätt att av uppdragstagaren få tillbaka den ersättning borgenären har betalat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 10 c och 10 d § i denna lag tillämpas på indrivningsåtgärder som vidtas efter ikraftträdandet. Om indrivningen har inletts före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på gäldenärens totalkostnadsansvar dessutom den 10 c § som gällde vid ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 10 e § och 10 f § 2 mom. i denna lag tillämpas på fordringar som förfaller till betalning efter ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 11 a § i denna lag tillämpas på medel som inflyter vid indrivning efter det att det förflutit nio månader från ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 15 § i denna lag tillämpas inte på skador som försakas av ett förfarande före ikraftträdandet.

3.

Lag**om ändring av 4 och 12 a § i räntelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räntelagen (633/1982) 4 och 12 a §, sådana de lyder, 4 § i lag 846/2009 och 12 a § i lag 340/2002, som följer:

4 §

Dröjsmålsräntans belopp

Gäldenären ska vid dröjsmål med betalning av gäld på det försenade beloppet betala en årlig dröjsmålsränta som är sju procentenheter högre än den i 12 § avsedda referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga.

Dröjsmålsräntan är dock åtta procentenheter högre än referensräntan, om dröjsmålet gäller en sådan betalning som avses i 1 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/).

Om dröjsmålsräntan enligt 1 eller 2 mom. är lägre än den ränta som skulle betalas på gälden för tiden före förfallodagen, ska dröjsmålsränta betalas enligt samma grund som före förfallodagen. Om gäldenärens förbindelse ansluter sig till ett konsumentkreditavtal eller ett annat avtal enligt 2 § 2 mom., ska dröjsmålsränta dock betalas enligt samma grund som före förfallodagen i högst 180 dygn från det att gälden i dess helhet har

förfallit till betalning. Om en domstol meddelar en dom i fråga om gälden innan nämnda tid löper ut, ska ränta betalas enligt samma grund som före förfallodagen till dess domen meddelats.

12 a §

Meddelande om fastställande av referensräntan

Finlands Bank ska i Finlands författningssamling utan dröjsmål publicera ett meddelande om den referensränta som avses i 12 § och dess giltighetstid. I meddelandet ska också nämnas storleken av de dröjsmålsräntor som avses i 4 § 1 och 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På fordringar som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag**om ändring av 44 § i lagen om försäkringsavtal**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsavtal (543/1994) 44 § som följer:

44 §
Premiebetalning genom bank

tjänstleverantör ha blivit betald den dag då den debiterades inbetalarens konto eller betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsställe.

Om försäkringstagaren är en konsument, anses en premie som betalats till försäkringsgivaren genom bank eller någon annan betal-
Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 8 § i jordlegolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jordlegolagen (258/1966) 8 § som följer:

8 §
Om det inte har avtalats om tiden för betalning av legoavgiften, ska avgiften betalas årligen senast tre månader före legoårets utgång eller, om legotiden är kortare än ett år, senast vid legotidens utgång.

En legoavgift i pengar får betalas genom bank eller någon annan betaltjänstleverantör. Ett avtalsvillkor som strider mot detta är ogiltigt.

En legoavgift som betalats till legogivaren genom en betaltjänstleverantör anses ha blivit betald den dag då den debiterades inbetalarens konto eller betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsställe. Ett avtalsvillkor som strider mot detta är ogiltigt. I stället för vad som föreskrivs ovan i detta moment tillämpas emellertid 82 § i betaltjänstlagen (290/2010), om legogivaren är näringsidkare och legotagaren är näringsid-

kare eller en sådan upphandlande enhet som avses i 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/). Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 35 § i lagen om hyra av bostadslägenhet

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995) 35 § som följer:

35 §

Sättet för betalning av hyra

Hyra i pengar får betalas genom bank eller någon annan betaltjänstleverantör. Ett avtalsvillkor som strider mot detta är ogiltigt.

Hyra som betalats till hyresvärden genom en betaltjänstleverantör anses ha blivit betald den dag då den debiterades inbetalarens konto eller betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsställe. I stället för vad som föreskrivs ovan i detta moment tillämpas emellertid 82 § i betaltjänstlagen (290/2010), om hyresvärden är näringsidkare och hyres-

gästen är näringsidkare eller en sådan upphandlande enhet som avses i 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/).

Om hyran betalas på något annat sätt än genom en betaltjänstleverantör, ska hyresvärden ge hyresgästen ett kvitto på betalningen.

På den ort där lägenheten finns får hyran betalas i hyresvärdens bostad, affärslokal eller på någon annan plats som hyresvärden bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om hyra av affärslokal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hyra av affärslokal (482/1995) 28 § som följer:

28 §

Sättet för betalning av hyra

Hyra i pengar får betalas genom bank eller någon annan betaltjänstleverantör.

Hyra som betalats till hyresvärden genom en betaltjänstleverantör anses ha blivit betald den dag då den debiterades inbetalarens konto eller betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsställe. I stället för vad som föreskrivs ovan i detta moment tillämpas emellertid 82 § i betaltjänstlagen (290/2010), om hyresvärden är näringsidkare och hyresgästen är näringsidkare eller en sådan upp-

handlande enhet som avses i 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/).

Om hyran betalas på något annat sätt än genom en betaltjänstleverantör, ska hyresvärden ge hyresgästen ett kvitto på betalningen.

På den ort där lägenheten finns får hyran betalas i hyresvärdens bostad, affärslokal eller på någon annan plats som hyresvärden bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/1993) 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 341/2002, som följer:

1 §

Reglering av avtalsvillkor

I avtal mellan näringsidkare får det inte användas sådana villkor eller tillämpas någon sådan praxis som för de näringsidkare som är den andra parten i avtalen är oskäligen beaktande av det behov av skydd som sistnämnda näringsidkare har till följd av sin svagare ställning samt övriga omständigheter som inverkar på saken.

En näringsidkare kan förbjudas att använda villkor eller tillämpa praxis som strider mot 1 mom. eller att på nytt använda sådana eller därmed jämförbara villkor eller tillämpa sådan eller därmed jämförbar praxis. Förbudet

ska förenas med vite, om det inte är obehövt av särskilda skäl.

Förbudet kan, om det finns särskilda skäl, meddelas att gälla också en person som är anställd hos en sådan näringsidkare som avses i 2 mom., eller någon annan som handlar för näringsidkarens räkning.

Vid tillämpningen av denna lag ska som näringsidkare betraktas också en sådan upphandlande enhet som avses i 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/) när den upphandlar varor eller tjänster genom kommersiella åtgärder.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av skatter och avgifter

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) en ny 20 a § som följer:

20 a § förhöjningar och övriga accessoriska kostnader som hänför sig till fordran.

Preskription av accessoriska kostnader

Om en offentlig fordrans kapital preskriberas, preskriberas också de dröjsmålsräntor, Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001) 3 § 1 mom. 1, 4 och 8 punkten samt 2 mom., av dem 1 mom. 8 punkten och 2 mom. sådana de lyder i lag 295/2010, samt
fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1497/2001, 917/2008 och 295/2010, en ny 7 a-punkt som följer:

3 § radioverksamhet på ansökan av konsumentombudsmannen,

Anhängiggörande av ärenden

Vid marknadsdomstolen anhängiggörs ett ärende som behandlas med stöd av

1) konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket eller lagen om televisions- och

4) lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare på ansökan av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen eller på ansökan av den näringsidkare eller upphandlande enhet mot vilken tillämp-

ningen av avtalsvillkoret eller avtalspraxis riktas,

7 a) 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar, på ansökan av konsumentombudsmannen eller på ansökan av den näringsidkare mot vilken konsumentombudsmannens förbud riktas,

8) 13 § 2 mom. i lagen om indrivning av fordringar, på ansökan av den näringsidkare mot vilken ett förfarande i strid med 4, 4 a, 4 b eller 7 § i den lagen riktas eller på ansökan av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen,

Ärenden som gäller utdömande av vite som förbud har förenats med blir emellertid i så-

dana fall som avses i 1 mom. 2 punkten anhängiga på ansökan av konsumentombudsmannen och i sådana fall som avses i 6 punkten på ansökan av Finansinspektionen. I sådana fall som avses i 1 mom. 7 a-punkten blir ärenden som gäller utdömande av vite som har förelagts av konsumentombudsmannen anhängiga på ansökan av konsumentombudsmannen. I sådana fall som avses i 1 mom. 9 punkten blir ärenden som gäller utdömande av vite som har förelagts av Finansinspektionen anhängiga på ansökan av Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om fastighetsförrättningsavgift

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995) 12 § 2 mom., sådant det lyder i lag 960/2009, som följer:

12 §

Om fastighetsförrättningsavgiften inte betalas inom utsatt tid, ska på det belopp som förfallit till betalning betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Dessutom ska kostnaderna för indrivning av en avgift som förfallit till betalning ersättas. När in-

drivningskostnader ersätts och drivs in iaktas lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Bestämmelserna om konsumentfordran i den lagen ska iaktas också när den betalningsskyldige inte är en privatperson.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av 38 § i lagen om olycksfallsförsäkring**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) 38 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1234/2005, som följer:

38 §
På en försenad försäkringspremie enligt denna lag och en avgift enligt 36 § ska arbetsgivaren för dröjsmålstiden betala årlig dröjsmålsränta enligt räntefoten i 4 § 2 mom. i räntelagen (633/1982). En försäkringspremie som drivs in i utskökningsväg höjs med 10 procent i ett för allt. När en försäkringsanstalt lämnar en försäkringspremie till utskökningsanstalten dock i stället

för höjningen ta ut en ovan nämnd dröjsmålsränta på sin fordran.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På premier och avgifter som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

13.

Lag**om ändring av 164 § i lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 164 § som följer:

164 §
Dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift

Om en arbetsgivare har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften inom den tid som föreskrivs i denna lag, försäk-

ringsvillkoren eller en pensionskassas eller pensionsstiftelses stadgar, ska arbetsgivaren till pensionsanstalten för dröjsmålstiden betala dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 2 mom. i räntelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avgifter som har förfallit till betalning bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.
före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de _____

14.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 25 §, sådan den lyder i lag
990/2008, som följer:

25 §

ränta enligt den räntefot som avses i 4 §
2 mom. i räntelagen (633/1982).

Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten
har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att
för dröjsmålstiden ta ut en årlig dröjsmåls-

_____ Denna lag träder i kraft den
20 .

På avgifter som har förfallit till betalning
före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de
bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

15.

Lag**om ändring av 123 § i lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) 123 § som följer:

123 §

Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om företagaren har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att för dröjsmålstiden ta ut

en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 2 mom. i räntelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avgifter som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

16.

Lag**om ändring av 146 § i lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 146 § som följer:

146 §

Dröjsmålsränta på pensionsförsäkringsavgift

Om en arbetsgivare har försummat att betala pensionsförsäkringsavgiften senast på förfallodagen, ska arbetsgivaren till pensions-

kassan för dröjsmålstiden betala en dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 2 mom. i räntelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avgifter som har förfallit till betalning bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.
före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de _____

Helsingfors den 7 juni 2012

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

JUTTA URPILAINEN

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*

*Bilaga
Parallelltext*

2.

Lag

om ändring av lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 3 § 2 mom., 4, 5—7, 10, 10 a—10 c § och 13—15 §, av dem 3 § 2 mom. samt 10 och 10 a—10 c § sådana de lyder i lag 28/2005, 4 § sådan den lyder i lag 568/2008 och 14 § sådan den lyder i lag 1538/2001, samt *fogas* till lagen nya 3 a, 4 b, 4 c, 5 a, 10 d—10 f och 11 a § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Konsumentfordran

Bestämmelserna om en konsumentfordran i 5—7, 10, 10 a—10 c och 12—14 § skall i *tillämpliga delar* iakttas när en offentligrättslig juridisk persons fordran eller en fordran som anknyter till ett offentligt uppdrag drivs in hos en privatperson.

Föreslagen lydelse

3 §

Konsumentfordran

Bestämmelserna om en konsumentfordran i *denna lag* ska iakttas *också* när en offentligrättslig juridisk persons fordran eller en fordran som anknyter till ett offentligt uppdrag drivs in hos en privatperson.

3 a §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *direkt utsökningsbar fordran* en fordran som får utsökas utan en sådan utsökningsgrund som avses i 2 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007) på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007),

2) *på ett varaktigt sätt lämnande av ett meddelande till mottagaren personligen, antingen skriftligen eller elektroniskt, så att*

mottagaren kan spara och återge det i oförändrad form.

4 §

God indrivningssed

Vid indrivning får inte användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären. Bestämmelser om förfaranden som från konsumentens synpunkt är otillbörliga eller strider mot god sed finns även i 2 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978).

Vid indrivningen får inte

1) felaktig eller vilseledande information ges om påföljderna av en underlåten betalning,

2) oskäligen eller onödigen kostnader eller onödigt men orsakas gäldenären, eller

3) gäldenärens integritetsskydd äventyras.

4 §

God indrivningssed

Vid indrivning får *det* inte användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären. *Vid indrivning ska förhållningssättet till betalningsarrangemang vara ansvarsfullt.* Bestämmelser om förfaranden som från konsumentens synpunkt är otillbörliga eller strider mot god sed finns även i 2 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) och bestämmelser om kreditgivarens skyldigheter gentemot konsumenten i händelse av försenad betalning i 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen.

Vid indrivningen får inte

1) *osann* eller vilseledande information ges om påföljderna av en underlåten betalning *eller om andra omständigheter av betydelse för gäldenären,*

2) oskäligen eller onödigen kostnader eller *onödig olägenhet* orsakas gäldenären,

3) gäldenärens integritetsskydd äventyras.

En preskriberad fordran eller en fordran som har upphört av andra skäl får inte drivas in.

4 b §

Bestridande av betalningsskyldighet

Indrivning enligt denna lag får inte fortsättas, om gäldenären bestrider sin betalningsskyldighet.

Indrivning får fortsättas trots bestridande, om gäldenären inte anger någon grund för bestridandet eller åberopar endast en sådan grund som uppenbart inte har någon inverkan på gäldenärens betalningsskyldighet.

Indrivning av en direkt utsökningsbar fordran får fortsättas trots bestridande, om inte gäldenären har anfört sådana grundbesvär som avses i 9 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

4 c §

Gäldenärens rätt att begära avbrytande av indrivningen av en konsumentfordran

När en konsumentfordran drivs in har gäldenären rätt att begära att indrivningen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning. Om indrivningen gäller en fordran som förfaller i flera poster får avbrytande av indrivningen dock begäras endast om fordran har förfallit till betalning i sin helhet. Gäldenären ska skriftligen eller på något annat varaktigt sätt begära att indrivningen avbryts.

Trots begäran om avbrytande får indrivning enligt denna lag fortsättas om ersättning för indrivningskostnaderna inte krävs av gäldenären.

Trots begäran om avbrytande får sådana uppmaningar och meddelanden lämnas till gäldenären som enligt lag krävs av borgenären för att anmäla uppgifter om en betalningsstörning, för att avbryta preskription eller annars för att bevara sin rätt.

5 §

Betalningskrav när en konsumentfordran drivs in

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet skall, när han driver in en konsumentfordran, ge eller sända gäldenären ett skriftligt betalningskrav, i vilket skall nämnas åtminstone

5 §

Betalningskrav när en konsumentfordran drivs in

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet ska, vid indrivning av en konsumentfordran för någon annans räkning eller indrivning av en konsumentfordran som enbart i indrivningssyfte överförs till den som bedriver indrivningsverksamhet, ge eller sända gäldenären ett betalningskrav.

Ett betalningskrav ska vara skriftligt. Det får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt.

Ett betalningskrav får inte ges eller sändas förrän gäldenären efter det att fordran förfallit till betalning har påmint om fordran och det har gått minst 14 dagar från det att betalningspåminnelsen lades fram eller sändes.

5 a §

Innehållet i ett betalningskrav

I ett betalningskrav som avses i 5 § ska åtminstone följande nämnas:

1) borgenärens namn och adress,
2) grunden för fordran,
3) fordrans kapital, ränta, dröjsmålsränta och indrivningskostnader specificerade,
4) det totala belopp som krävs,
5) till vem, hur och när fordran skall betalas,
6) gäldenärens möjlighet att framställa anmärkningar mot fordrans belopp och grund samt inom vilken tid anmärkningarna skall framställas; om indrivningen gäller en fordran som kan drivas in i utsökningsväg utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961) skall gäldenären i betalningskravet underrättas om de rättsliga medel som står till förfogande vid indrivningen av en sådan fordran och om möjligheten att ansöka om betalningsuppskov, samt
7) till vem anmärkningarna skall framställas; om indrivningen gäller ett offentligt samfunds fordran skall i betalningskravet också uppges kontaktinformation för den enhet eller person som har hand om det offentliga samfundets indrivning och till vilken gäldenären kan rikta sina anmärkningar som gäller fordran och indrivningen. | 1) borgenärens namn och adress,
2) grunden för fordran,
3) fordrans kapital, ränta, dröjsmålsränta och indrivningskostnader specificerade,
4) det totala belopp som krävs,
5) till vem, hur och när fordran ska betalas,
6) gäldenärens möjlighet att framställa anmärkningar mot fordrans belopp och grund samt inom vilken tid anmärkningarna ska framställas; om indrivningen gäller en <i>direkt utsökningsbar</i> fordran, ska gäldenären i betalningskravet underrättas om de rättsmedel som står till förfogande vid indrivningen av en sådan fordran och om möjligheten att ansöka om betalningsuppskov,
7) till vem anmärkningarna ska framställas; om indrivningen gäller ett offentligt samfunds fordran ska <i>det</i> i betalningskravet också uppges kontaktinformation för den enhet eller person som har hand om det offentliga samfundets indrivning och till vilken gäldenären kan rikta sina anmärkningar om fordran och indrivningen. |
|--|---|

Om gäldenären enligt 4 c § har rätt att begära att indrivningen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning, ska betalningskravet innehålla information om denna rättighet samt om hur begäran om avbrytande ska göras och vilka rättsverkningar begäran har.

Om det i fråga om borgenären används ett annat namn än namnet i det avtal eller någon annan åtgärd som ligger till grund för fordran, ska också det namn som ursprungligen användes uppges i betalningskravet. Vid indrivning av en överförd fordran ska också den ursprungliga borgenärens namn anges i betalningskravet.

Om grunderna för hur räntorna skall beräknas inte har nämnts i betalningskravet, skall

Om grunderna för hur räntorna ska beräknas inte har nämnts i betalningskravet, ska

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

gäldenären meddelas att han har rätt att på begäran få en utredning över hur räntorna bestäms.

gäldenären *underrättas om sin rätt* att på begäran få en utredning över hur räntorna bestäms.

6 §

Sådant krav på betalning av en konsumentfordran som framställs i domstol

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet får inte i domstol kräva att en konsumentfordran betalas förrän ett betalningskrav enligt 5 § har givits eller sänts och de tider för betalning av fordran och framställning av anmärkningar som nämnts i kravet löpt ut. *Betalning får dock* krävas, om ett uppskov med behandlingen i domstol kan leda till en rättsförlust för borgenären eller om det finns något annat vägande skäl att utan dröjsmål inleda behandlingen.

6 §

Sådant krav på betalning av en konsumentfordran som framställs i domstol

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet får *vid indrivning av en konsumentfordran för någon annans räkning eller indrivning av en konsumentfordran som enbart i indrivningssyfte överförs till den som bedriver indrivningsverksamhet* inte i domstol kräva att *fordran* betalas förrän ett betalningskrav enligt 5 § har *getts* eller sänts och de tider för betalning av fordran och framställning av anmärkningar som nämnts i kravet löpt ut.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får betalning krävas om

1) ett uppskov med behandlingen i domstol kan leda till en rättsförlust för borgenären eller om det finns något annat vägande skäl att utan dröjsmål inleda behandlingen, *eller*

2) *gäldenären har bestridit sin betalningskyldighet eller i enlighet med 4 c § begärt att indrivningen avbryts och ärendet överlämnas till rättslig indrivning.*

7 §

Användning av tratta

En vägran att betala en tratta får inte styrkas genom en offentlig förrättning (protest för obetald tratta).

En tratta får inte användas för att driva in en konsumentfordran.

7 §

Användning av tratta

En betalningsuppmaning där betalning krävs inom en viss tid vid äventyr att en underlåtelse att iaktta uppmeningen offentliggörs eller antecknas i kreditupplysningsregistret (tratta) får användas endast för indrivning av en klar och ostridig fordran som förfallit till betalning. Vid tillämpningen av denna paragraf betraktas en direkt utsköningsbar fordran som ostridig, om inte gäldenären har anfört grundbesvär eller utnyttjat något annat därmed jämförbart rättsmedel.

En tratta får inte användas för att driva in en konsumentfordran.

En tratta får inte sändas förrän gäldenären

har getts eller sänts en betalningspåminnelse, där det uppställts en tidsfrist på minst sju dagar för betalning av fordran eller framställning av anmärkningar om fordran, och tidsfristen har löpt ut.

En tratta ska vara skriftlig. Den får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Samma krav gäller för en sådan betalningspåminnelse som avses i 3 mom.

En tratta får offentliggöras eller anmälas för anteckning i kreditupplysningsregistret tidigast tio dagar efter det att den sänts.

En vägran att betala en tratta får inte styrkas genom en offentlig myndighetsförrättning.

10 §

Ersättning för och utmätning av indrivningskostnader

Gäldenären skall ersätta de skäligen kostnader som orsakas borgenären av indrivningen oberoende av om fordran drivs in av borgenären själv eller av en uppdragstagare för borgenärens räkning. När skäligheten bedöms skall fordrans storlek, mängden utfört arbete, ändamålsenligheten i indrivningen och övriga omständigheter beaktas.

Gäldenären är dock inte skyldig att ersätta indrivningskostnaderna, om borgenären eller uppdragstagaren har förfarit i strid med 4 § eller om den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet inte har uppfyllt förpliktelsen enligt 5 §, utom i det fall att det klandervärda i förfarandet eller underlåtelsen kan anses vara ringa.

Om den fordran som indrivs är en konsumentfordran som utan dom eller beslut kan drivas in i utsökningsväg på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och

10 §

Ersättning för indrivningskostnader

Gäldenären ska ersätta de skäligen kostnader som orsakas borgenären av indrivningen. *Ersättningsskyldigheten kan grunda sig både på kostnaderna för borgenärens egna indrivningsåtgärder och på borgenärens kostnader till följd av ersättningar som ska betalas till en uppdragstagare för skötseln av indrivningen.*

När skäligheten av de kostnader som ska ersättas bedöms, ska fordrans storlek, mängden utfört arbete, ändamålsenligheten i indrivningssättet och övriga omständigheter beaktas.

Gäldenären är dock inte skyldig att ersätta indrivningskostnaderna, om borgenären eller uppdragstagaren har förfarit i strid med 4, 4 b, 4 c eller 7 § eller om den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet inte har uppfyllt *förpliktelserna* enligt 5 och 5 a §, utom i det fall att det klandervärda i förfarandet eller underlåtelsen kan anses vara ringa.

avgifter i utsökningsväg, får också indrivningskostnaderna för fordran drivas in i utsökningsväg utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i nämnda lag. Detta gäller oberoende av om kostnaderna orsakats av borgenärens indrivningsåtgärder eller vid skötseln av ett indrivningsuppdrag.

10 a §

Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar

Vid indrivning av en konsumentfordran får av gäldenären krävas *högst* följande belopp för indrivningsåtgärder som nämns i detta moment:

- 1) en skriftlig betalningspåminnelse, 5 euro,
- 2) ett betalningskrav som avses i 5 §, 21 euro, om fordrans belopp är 250 euro eller mindre, och 45 euro, om fordrans belopp är större än 250 euro,
- 3) ett i 5 § avsett betalningskrav på en i 10 § 3 mom. avsedd direkt utsökningsbar fordran, 12 euro, samt
- 4) en skriftlig betalningsplan som omfattar hela den återstående fordran och som utarbetats tillsammans med gäldenären, 30 euro.

10 a §

Maximibelopp för indrivningskostnader i samband med konsumentfordringar

Vid indrivning av en konsumentfordran får *det* av gäldenären krävas följande belopp för indrivningsåtgärder som nämns i detta moment:

- 1) en skriftlig betalningspåminnelse, *högst* 5 euro,
- 2) ett betalningskrav som avses i 5 §, *högst*
 - a) 14 euro, om fordrans kapital uppgår till *högst* 100 euro,
 - b) 24 euro, om fordrans kapital överstiger 100 euro, men uppgår till *högst* 1 000 euro,
 - c) 50 euro, om fordrans kapital överstiger 1 000 euro,
- 3) ett i 5 § avsett betalningskrav på en *direkt* utsökningsbar fordran, *högst* 14 euro,
- 4) *hälften* av det belopp som nämns i 2 eller 3 punkten, om det är fråga om ett nytt betalningskrav på samma fordran,
- 5) ett betalningskrav enligt 5 §, *högst* 5 euro, om fordran drivas in av någon som bedriver indrivningsverksamhet i enlighet med 1 § 3 mom. 1 eller 2 punkten i lagen om tillståndsplikt för indrivningsverksamhet (517/1999),
- 6) *förlängning* av betalningstiden på gäldenärens begäran, *högst* 5 euro,
- 7) en skriftlig eller på något annat *varaktigt* sätt framställd betalningsplan som omfattar hela den återstående fordran och som utarbetats tillsammans med gäldenären, *högst*
 - a) 20 euro, om fordrans kapital uppgår till *högst* 100 euro eller betalningsplanen omfattar *högst* fyra poster,
 - b) 30 euro, om fordrans kapital överstiger 100 euro, men uppgår till *högst* 1 000 euro och betalningsplanen omfattar mer än fyra poster,
 - c) 50 euro, om fordrans kapital överstiger

För andra än i 1 mom. 1 punkten avsedda betalningspåminnelser får de faktiska kostnader som påminnelsen orsakat krävas. Kostnaderna kan bestämmas enligt de faktiska genomsnittliga kostnaderna för ifrågavarande slag av påminnelser.

De faktiska indrivningskostnaderna får krävas hos gäldenären, om indrivningen har förutsatt en exceptionellt stor arbetsinsats och därför orsakat andra indrivningskostnader än sådana som anges i 1 mom. eller kostnader som överstiger i momentet nämnda belopp. I sådana fall skall de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne skall upplysas om att beloppet är större än de maximibelopp som annars skall iaktas. Maximibeloppen får emellertid inte överskridas om indrivningen gäller en i 10 § 3 mom. avsedd direkt utsökningsbar fordran.

10 b §

Tidsgränser för indrivningsåtgärder i samband med konsumentfordringar

För en i 10 a § 1 mom. 1 punkten avsedd betalningspåminnelse får av gäldenären krävas indrivningskostnader endast om det till gäldenären har sänts en faktura eller någon annan förfalloanmälan minst 14 dagar innan fordran förfallit till betalning, och det innan betalningspåminnelsen avsänts har gått minst 14 dagar från det att fordran förfallit till betalning. Om fordran enligt avtal skall betalas på förfalldagen utan särskild anmälan, får av gäldenären krävas indrivningskostnader endast om det innan betalningspåminnelsen avsänts har gått minst 14 dagar från förfalldagen.

För en ny betalningspåminnelse eller ett nytt i 10 a § 1 mom. 2 eller 3 punkten avsett betalningskrav får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om det har gått minst 14 dagar sedan den föregående påminnelsen eller det föregående kravet avsändes.

1 000 euro och betalningsplanen omfattar mer än fyra poster,

d) 20 euro, om fordran är direkt utsökningsbar.

För andra *betalningspåminnelser än sådana som avses i 1 mom. 1 punkten* får de faktiska kostnader som påminnelsen *medfört* krävas. Kostnaderna kan *tas ut* enligt de *genomsnittliga faktiska* kostnaderna för *det slag av påminnelser som använts*.

De faktiska indrivningskostnaderna får krävas av gäldenären, om indrivningen har förutsatt en exceptionellt stor arbetsinsats och därför *medfört* andra indrivningskostnader än sådana som anges i 1 mom. eller kostnader som överstiger *de belopp som föreskrivs i det momentet*. I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska upplysas om att beloppet är större än de maximibelopp som annars ska iaktas. Maximibeloppen får emellertid inte överskridas, om indrivningen gäller en direkt utsökningsbar fordran.

10 b §

Tidsgränser för indrivningsåtgärder i samband med konsumentfordringar

För en i 10 a § 1 mom. 1 punkten avsedd betalningspåminnelse får *det* av gäldenären krävas indrivningskostnader endast om det till gäldenären har sänts en faktura eller någon annan förfalloanmälan minst 14 dagar innan fordran förfallit till betalning, och det innan betalningspåminnelsen avsänts har gått minst 14 dagar från det att fordran förfallit till betalning. Om fordran enligt avtal ska betalas på förfalldagen utan särskild anmälan, får *det* av gäldenären krävas indrivningskostnader endast om det innan betalningspåminnelsen avsänts har gått minst 14 dagar från förfalldagen.

För en ny betalningspåminnelse eller ett nytt i 10 a § 1 mom. 2—5 punkten avsett betalningskrav får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om det har gått minst 14 dagar sedan den föregående påminnelsen eller det föregående kravet avsändes.

För en i 10 a § 1 mom. 6 punkten avsedd

förlängning av betalningstiden får indrivningskostnader krävas av gäldenären endast om betalningstiden förlängs med minst 14 dagar.

10 c §

Maximiantal betalningskrav och betalningsplaner som berättigar till kostnadsersättning vid indrivning av konsumentfordringar

Vid indrivning av en och samma konsumentfordran får indrivningskostnader krävas av gäldenären för högst två sådana betalningskrav som avses i 5 § och för högst en sådan betalningsplan som avses i 10 a § 1 mom. 7 punkten.

Indrivningskostnader får krävas av gäldenären för fler betalningskrav och betalningsplaner än vad som föreskrivs i 1 mom., om det funnits särskild anledning till att flera indrivningsåtgärder vidtagits och indrivningsåtgärderna inte kan anses oproportionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall ska de indrivningsåtgärder som vidtagits specificeras för gäldenären och denne ska samtidigt upplysas om varför det funnits särskild anledning till indrivningsåtgärderna.

10 c §

Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av konsumentfordringar

För indrivningen av en och samma konsumentfordran får av gäldenären som indrivningskostnader krävas sammanlagt högst följande belopp:

- 1) 190 euro, om fordrans belopp är 250 euro eller mindre, och
- 2) 220 euro, om fordrans belopp är större än 250 euro.

Av gäldenären får krävas de faktiska indrivningskostnaderna till ett belopp som överskrider vad som anges i 1 mom., om indrivningen har varit exceptionellt svår och indrivningsåtgärderna inte kan anses opropor-

10 d §

Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av konsumentfordringar

För indrivningen av en och samma konsumentfordran får *det* av gäldenären som indrivningskostnader krävas sammanlagt högst följande belopp:

- 1) 60 euro, om fordrans kapital uppgår till högst 100 euro,
- 2) 90 euro, om fordrans kapital överstiger 100 euro, men uppgår till högst 1 000 euro,
- 3) 160 euro, om fordrans kapital överstiger 1 000 euro.

Av gäldenären får de faktiska indrivningskostnaderna krävas till ett belopp som överskrider vad som *föreskrivs* i 1 mom., om indrivningen har varit exceptionellt svår och indrivningsåtgärderna inte kan anses opro-

tionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall skall de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne skall samtidigt upplysas om skälen till att det belopp som krävs är större än det maximibelopp för totalkostnadsansvaret som annars skall iaktas. Om indrivningen gäller en i 10 § 3 mom. avsedd direkt utsökningsbar fordran, får av gäldenären emellertid inte krävas indrivningskostnader till ett högre belopp än 59 euro.

portionerliga med beaktande särskilt av fordrans kapital. I sådana fall ska de indrivningskostnader som krävs och grunderna för dem specificeras för gäldenären och denne ska samtidigt upplysas om *varför kostnaderna överskrider* det maximibelopp för totalkostnadsansvaret som annars ska iaktas.

För indrivningen av en direkt utsökningsbar konsumentfordran får det av gäldenären krävas indrivningskostnader till ett belopp av sammanlagt högst 51 euro.

10 e §

Standardersättning för indrivningskostnader

Om en betalning som avses i 1 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/) är försenad så att borgenären har rätt till dröjsmålsränta, har borgenären rätt att av gäldenären få 40 euro som standardersättning för indrivningskostnaderna. Borgenären har då rätt till ersättning för de indrivningskostnader som avses i 10 § endast till den del deras belopp överstiger standardersättningen.

10 f §

Direkt utsökningsbara indrivningskostnader

Om indrivningen gäller en konsumentfordran som är direkt utsökningsbar, är också de kostnader som borgenären orsakas av indrivningen av fordran direkt utsökningsbara.

Om indrivningen gäller någon annan direkt utsökningsbar fordran än en konsumentfordran, är borgenärens kostnader för indrivningen av fordran direkt utsökningsbara till den del kostnaderna inte överstiger

1) 40 euro för varje försenad betalningspost, om fordran består av sådana betalningar som avses i 10 e §,

2) de maximibelopp enligt 10 a § 1 mom. och 10 d § 3 mom. för indrivningskostnader-

na för en direkt utsökningsbar konsumentfordran, om det är fråga om någon annan fordran än en sådan som avses i 1 punkten.

11 a §

Avräkningen av medel från de delar som fordran består av

De medel som influtit vid indrivningen får i första hand räknas av från räntan och först därefter från kapitalet.

De medel som influtit vid indrivningen av en konsumentfordran får användas för avräkning av indrivningskostnaderna och räntan på dem först efter det att fordran och räntan på den har betalats.

13 §

Tvångsmedel

En näringsidkare, som bryter mot 4, 5 eller 6 § när han driver in en konsumentfordran, kan förbjudas att fortsätta ett dylikt förfarande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. Förbudet skall förenas med vite, om detta inte av särskilda skäl är obehövligt.

En näringsidkare, som bryter mot bestämmelserna i 4 § när han av en annan näringsidkare driver in en sådan fordran som uppstått i näringsverksamhet, kan förbjudas att fortsätta eller att upprepa ett sådant förfarande. Förbudet skall förenas med vite, om detta inte av särskilda skäl är obehövligt.

Om det föreligger särskilda skäl, kan förbudet meddelas att gälla också en person som är anställd hos en näringsidkare som avses i 1 eller 2 mom. eller någon annan som handlar för dennes räkning.

14 §

Meddelande av förbud

Ett förbud som avses i 13 § meddelas av marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen kan

13 §

Tvångsmedel

En näringsidkare som bryter mot 4, 4 a, 4 b, 4 c, 5, 5 a eller 6 § när näringsidkaren driver in en konsumentfordran, kan förbjudas att fortsätta ett dylikt förfarande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. Förbudet ska förenas med vite, om *det* inte är obehövligt av särskilda skäl.

En näringsidkare som bryter mot bestämmelserna i 4, 4 a, 4 b eller 7 § när näringsidkaren av en annan näringsidkare driver in en sådan fordran som uppstått i näringsverksamhet, kan förbjudas att fortsätta eller att upprepa ett sådant förfarande. Förbudet ska förenas med vite, om *det* inte är obehövligt av särskilda skäl.

Om det *finns* särskilda skäl, kan förbudet meddelas att gälla också en person som är anställd hos en näringsidkare som avses i 1 eller 2 mom. eller någon annan som handlar för *näringsidkarens* räkning.

14 §

Meddelande av förbud

Ett förbud som avses i 13 § meddelas av marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen

också meddela ett temporärt förbud, *varvid förbudet är i kraft* tills saken är slutligt avgjord.

Om marknadsdomstolen och om behandlingen av ärenden i den gäller dessutom vad som föreskrivs särskilt.

Konsumentombudsmannen kan meddela ett förbud som avses i 13 § 1 mom. eller meddela ett temporärt förbud med iakttagande av vad som i lagen om Konsumentverket (1056/1998) föreskrivs om förbud som meddelas av konsumentombudsmannen.

kan också meddela ett temporärt förbud *som gäller* tills saken är slutligt avgjord.

Konsumentombudsmannen kan meddela ett förbud som avses i 13 § 1 mom. *och förena det med vite i ett ärende som inte har avsevärd betydelse för tillämpning av lag eller i övrigt. Konsumentombudsmannens beslut får inte överklagas genom besvär. Den som förbudet gäller får föra beslutet till marknadsdomstolen för behandling inom 30 dagar efter att ha fått del av beslutet. I annat fall står beslutet fast. Vite som ett förbud är förenat med döms ut av marknadsdomstolen.*

Konsumentombudsmannen kan meddela ett förbud som avses i 13 § 1 mom. temporärt och förena det med vite på det sätt som föreskrivs i 6 § 3 och 4 mom. i lagen om Konsumentverket (1056/1998).

Särskilda bestämmelser gäller dessutom för marknadsdomstolen och behandlingen av ärenden i marknadsdomstolen.

15 §

Ersättningsansvaret för den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet är skyldig att ersätta skada som hans förfarande i strid med denna lag eller annars felaktiga förfarande har orsakat den mot vilken indrivningen riktats.

15 §

Ersättningsansvar

En borgenär är skyldig att ersätta skada som tillfogats den mot vilken indrivningen riktats som en följd av att borgenären eller den uppdragstagare som borgenären överlätit indrivningen till förfarit i strid med denna lag eller annars felaktigt.

Om skada har orsakats till följd av uppdragstagarens felaktiga förfarande, ansvarar också uppdragstagaren för att den skadelidande ersätts för skadan.

En borgenär som varit tvungen att betala skadestånd till följd av uppdragstagarens felaktiga förfarande har rätt att av uppdragstagaren få tillbaka den ersättning borgenären har betalat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 10 c och 10 d § i denna lag tillämpas på indrivningsåtgärder som

vidtas efter ikraftträdandet. Om indrivningen har inletts före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på gäldenärens totalkostnadsansvar dessutom den 10 c § som gällde vid ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 10 e § och 10 f § 2 mom. i denna lag tillämpas på fordringar som förfaller till betalning efter ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 11 a § i denna lag tillämpas på medel som inflyter vid indrivning efter det att det förflutit nio månader från ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 15 § i denna lag tillämpas inte på skador som förorsakas av ett förfarande före ikraftträdandet.

3.

Lag**om ändring av 4 och 12 a § i räntelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räntelagen (633/1982) 4 och 12 a §, sådana de lyder, 4 § i lag 846/2009 och 12 a § i lag 340/2002, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Dröjsmålsrätans belopp

Gäldenären ska vid dröjsmål med betalning av gäld på det försenade beloppet betala en årlig dröjsmålsränta som är sju procentenheter högre än den i 12 § avsedda referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga.

Om dröjsmålsräntan enligt 1 mom. är lägre än den ränta som skulle betalas på gälden för tiden före förfallodagen, ska dröjsmålsräntan betalas enligt samma grund som före förfallodagen. Om gäldenärens förbindelse ansluter sig till ett konsumentkreditavtal eller ett annat avtal enligt 2 § 2 mom. ska dröjsmålsränta dock betalas enligt samma grund som före förfallodagen i högst 180 dagar från det att gälden i dess helhet har förfallit till betalning. Om en domstol meddelar en dom i fråga om gälden innan nämnda tid löper ut, ska ränta betalas enligt samma grund som före förfallodagen till dess domen meddelats.

Föreslagen lydelse

4 §

Dröjsmålsrätans belopp

Gäldenären ska vid dröjsmål med betalning av gäld på det försenade beloppet betala en årlig dröjsmålsränta som är sju procentenheter högre än den i 12 § avsedda referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga.

Dröjsmålsräntan är dock åtta procentenheter högre än referensräntan, om dröjsmålet gäller en sådan betalning som avses i 1 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/).

Om dröjsmålsräntan enligt 1 eller 2 mom. är lägre än den ränta som skulle betalas på gälden för tiden före förfallodagen, ska *dröjsmålsränta* betalas enligt samma grund som före förfallodagen. Om gäldenärens förbindelse ansluter sig till ett konsumentkreditavtal eller ett annat avtal enligt 2 § 2 mom., ska dröjsmålsränta dock betalas enligt samma grund som före förfallodagen i högst 180 *dygn* från det att gälden i dess helhet har förfallit till betalning. Om en domstol meddelar en dom i fråga om gälden innan nämnda tid löper ut, ska ränta betalas enligt samma grund som före förfallodagen till dess domen meddelats.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

12 a §

12 a §

*Meddelande om fastställande av referensräntan**Meddelande om fastställande av referensräntan*

Finlands Bank skall i Finlands författningssamling utan dröjsmål publicera ett meddelande om den referensränta som avses i 12 § och dess giltighetstid. I meddelandet skall också nämnas storleken av den dröjsmålsränta som avses i 4 § 1 mom.

Finlands Bank ska i Finlands författningssamling utan dröjsmål publicera ett meddelande om den referensränta som avses i 12 § och dess giltighetstid. I meddelandet ska också nämnas storleken av *de dröjsmålsräntor* som avses i 4 § 1 och 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På fordringar som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag**om ändring av 44 § i lagen om försäkringsavtal**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsavtal (543/1994) 44 § som följer:

Gällande lydelse

44 §

*Premiebetalning genom bank **eller** post*

En premie som har sänts till försäkringsgivaren med post- eller bankgiro anses ha blivit betald den dag då den inbetalades till penninginrättningen eller postanstalten, den dag då gireringen debiterades inbetalarens konto eller den dag då postgironörelsens utbetalningskort har stämplat med postgironörelsens behandlingsstämpel.

En betalning som har sänts som postanvisning anses ha skett den dag då postanvisningen lämnats till posten.

Föreslagen lydelse

44 §

Premiebetalning genom bank

Om försäkringstagaren är en konsument, anses en premie som betalats till försäkringsgivaren genom bank eller någon annan betaltjänstleverantör ha blivit betald den dag då den debiterades inbetalarens konto eller betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsställe.

Denna lag träder i kraft den
20 .

5.

Lag**om ändring av 8 § i jordlegolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jordlegolagen (258/1966) 8 § som följer:

Gällande lydelse

8 §

Har om tiden för legoavgiftens erläggande icke avtalats, skall avgiften erläggas årligen senast tre månader före legoårets utgång eller, om legotiden understiger ett år, senast vid legotidens utgång.

Legoavgiften må även betalas medelst postanvisning eller genom post- eller bankgiro. Då betalning sker på detta sätt, skall vid prövning av frågan därom, huruvida avgiften blivit erlagd i rätt tid, betalningen anses hava ägt rum den dag postanvisningen under legogivarens adress inlämnades till posten för befordran eller inbetalningen genom inbetalningskort gjordes på legogivarens postgirokonto eller bankgiroordern inlämnades till penninginrättning eller, om legotagaren anlitat postgirokonto, den dag utbetalnings- eller girokortet inkom till postgirokontoret. Förbehåll, som strider mot stadgandena i detta moment, är ogiltigt.

Föreslagen lydelse

8 §

Om det inte har avtalats om tiden för betalning av legoavgiften, ska avgiften betalas årligen senast tre månader före legoårets utgång eller, om legotiden är kortare än ett år, senast vid legotidens utgång.

En legoavgift i pengar får betalas genom bank eller någon annan betaltjänstleverantör. Ett avtalsvillkor som strider mot detta är ogiltigt.

En legoavgift som betalats till legogivaren genom en betaltjänstleverantör anses ha blivit betald den dag då den debiterades inbetalarens konto eller betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsställe. Ett avtalsvillkor som strider mot detta är ogiltigt. I stället för vad som föreskrivs ovan i detta moment tillämpas emellertid 82 § i betaltjänstlagen (290/2010), om legogivaren är näringsidkare och legotagaren är näringsidkare eller en sådan upphandlande enhet som avses i 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/).

84
Gällande lydelse

RP 57/2012 rd
Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den
20 .

6.

Lag**om ändring av 35 § i lagen om hyra av bostadslägenhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995) 35 § som följer:

Gällande lydelse

35 §

Sättet för betalning av hyra

Hyra i pengar får *alltid* betalas genom post- eller bankgiro eller som postanvisning. Betalningen anses ha skett den dag som banken eller posten har antecknat som betalningsdag betalarens kvitto eller den dag då en postanvisning försedd med hyresvärdens adress enligt betalarens kvitto har lämnats till posten.

Om hyran betalas på något annat sätt än genom med post- eller bankgiro eller som postanvisning, skall hyresvärden ge hyresgästen ett kvitto på betalningen.

På den ort där lägenheten finns får hyran betalas i hyresvärdens bostad, affärslokal eller på någon annan plats som hyresvärden bestämmer.

Ett villkor som förbjuder hyresgästen att använda post- eller bankgiro eller postanvisning är ogiltigt.

Föreslagen lydelse

35 §

Sättet för betalning av hyra

Hyra i pengar får betalas genom *bank eller någon annan betaltjänstleverantör*. *Ett avtalsvillkor som strider mot detta är ogiltigt.*

Hyra som betalats till hyresvärden genom en betaltjänstleverantör anses ha blivit betald den dag då den debiterades inbetalarens konto eller betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsställe. I stället för vad som föreskrivs ovan i detta moment tillämpas emellertid 82 § i betaltjänstlagen (290/2010), om hyresvärden är näringsidkare och hyresgästen är näringsidkare eller en sådan upphandlande enhet som avses i 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/).

Om hyran betalas på något annat sätt än genom *en betaltjänstleverantör*, ska hyresvärden ge hyresgästen ett kvitto på betalningen.

På den ort där lägenheten finns får hyran betalas i hyresvärdens bostad, affärslokal eller på någon annan plats som hyresvärden bestämmer.

86
Gällande lydelse

RP 57/2012 rd
Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den
20 .

7.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om hyra av affärslokal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hyra av affärslokal (482/1995) 28 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §

28 §

Sättet för betalning av hyra

Sättet för betalning av hyra

Hyra i pengar får *alltid* betalas genom post- eller bankgiro eller som postanvisning. Betalningen anses ha skett den dag som banken eller posten har antecknat som betalningsdag betalarens kvitto eller den dag då en postanvisning försedd med hyresvärdens adress enligt betalarens kvitto har lämnats till posten.

Hyra i pengar får betalas genom *bank eller någon annan betaltjänstleverantör*.

Hyra som betalats till hyresvärden genom en betaltjänstleverantör anses ha blivit betald den dag då den debiterades inbetalarens konto eller betalades kontant på betaltjänstleverantörens verksamhetsställe. I stället för vad som föreskrivs ovan i detta moment tillämpas emellertid 82 § i betaltjänstlagen (290/2010), om hyresvärden är näringsidkare och hyresgästen är näringsidkare eller en sådan upphandlande enhet som avses i 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/).

Om hyran betalas på något annat sätt än genom post- eller bankgiro eller som postanvisning, skall hyresvärden ge hyresgästen ett kvitto på betalningen.

Om hyran betalas på något annat sätt än genom *en betaltjänstleverantör*, ska hyresvärden ge hyresgästen ett kvitto på betalningen.

På den ort där lokalen finns får hyran betalas i hyresvärdens bostad, affärslokal eller på någon annan plats som hyresvärden bestämmer.

På den ort där *lägenheten* finns får hyran betalas i hyresvärdens bostad, affärslokal eller på någon annan plats som hyresvärden bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/1993) 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 341/2002, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Reglering av avtalsvillkor

I avtal mellan näringsidkare får inte användas villkor som för de näringsidkare som är den andra parten i avtalen är oskäligen med beaktande av det behov av skydd som sistnämnda näringsidkare har till följd av sin svagare ställning samt övriga omständigheter som inverkar på saken.

En näringsidkare kan förbjudas att använda ett villkor som strider mot 1 mom. eller att på nytt använda sådana eller därmed jämförbara villkor. Förbudet skall förenas med vite, om det inte är obehövt av särskilda skäl.

Förbudet kan, om det föreligger särskilda skäl, meddelas att gälla också en person som är anställd hos en sådan näringsidkare som avses i 2 mom., eller någon annan som handlar för dennes räkning.

Vid tillämpningen av denna lag skall som näringsidkare betraktas också ett offentligt samfund när det upphandlar varor eller tjänster genom kommersiella åtgärder.

Föreslagen lydelse

1 §

Reglering av avtalsvillkor

I avtal mellan näringsidkare får *det* inte användas *sådana* villkor *eller tillämpas någon sådan praxis* som för de näringsidkare som är den andra parten i avtalen är oskäligen med beaktande av det behov av skydd som sistnämnda näringsidkare har till följd av sin svagare ställning samt övriga omständigheter som inverkar på saken.

En näringsidkare kan förbjudas att använda villkor *eller tillämpa praxis* som strider mot 1 mom. eller att på nytt använda sådana eller därmed jämförbara villkor *eller tillämpa sådan eller därmed jämförbar praxis*. Förbudet ska förenas med vite, om det inte är obehövt av särskilda skäl.

Förbudet kan, om det *finns* särskilda skäl, meddelas att gälla också en person som är anställd hos en sådan näringsidkare som avses i 2 mom., eller någon annan som handlar för *näringsidkarens* räkning.

Vid tillämpningen av denna lag ska som näringsidkare betraktas också *en sådan upphandlande enhet som avses i 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/)* när den upphandlar varor eller tjänster genom kommersiella åtgärder.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av lagen om verkställighet av skatter och avgifter**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) en ny 20 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 a §

Preskription av accessoriska kostnader

Om en offentlig fordrans kapital preskriberas, preskriberas också de dröjsmålsräntor, förhöjningar och övriga accessoriska kostnader som hänför sig till fordran.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001) 3 § 1 mom. 1, 4 och 8 punkten samt 2 mom., av dem 1 mom. 8 punkten och 2 mom. sådana de lyder i lag 295/2010, samt

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1497/2001, 917/2008 och 295/2010, en ny 7 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

3 §

Anhängiggörande av ärenden

Vid marknadsdomstolen anhängiggörs ett ärende som behandlas med stöd av

1) konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket, 13 § 1 mom. *lagen om indrivning av fordringar* eller lagen om televisions- och radioverksamhet på ansökan av konsumentombudsmannen,

4) lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare på ansökan av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen eller på ansökan av den näringsidkare mot vilken tillämpningen av avtalsvillkoret riktas,

8) 13 § 2 mom. i lagen om indrivning av fordringar, på ansökan av den näringsidkare mot vilken ett i lagens 4 § avsett förfarande riktas eller på ansökan av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen,

Ärenden som gäller utdömande av vite som

Föreslagen lydelse

3 §

Anhängiggörande av ärenden

Vid marknadsdomstolen anhängiggörs ett ärende som behandlas med stöd av

1) konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket eller lagen om televisions- och radioverksamhet på ansökan av konsumentombudsmannen,

4) lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare på ansökan av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen eller på ansökan av den näringsidkare *eller upphandlande enhet* mot vilken tillämpningen av avtalsvillkoret *eller avtalspraxis* riktas,

7 a) 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar, på ansökan av konsumentombudsmannen eller på ansökan av den näringsidkare mot vilken konsumentombudsmannens förbud riktas,

8) 13 § 2 mom. i lagen om indrivning av fordringar, på ansökan av den näringsidkare mot vilken ett *förfarande i strid med 4, 4 a, 4 b eller 7 § i den lagen* riktas eller på ansökan av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen,

Ärenden som gäller utdömande av vite som

Gällande lydelse

förbud har förenats med blir emellertid i sådana fall som avses i 1 mom. 2 punkten anhängiga på ansökan av konsumentombudsmannen och i sådana fall som avses i 6 punkten på ansökan av Finansinspektionen. Även i sådana fall som avses i 1 mom. 9 punkten blir ärenden som gäller utdömande av vite som har förelagts av Finansinspektionen anhängiga på ansökan av Finansinspektionen.

Föreslagen lydelse

förbud har förenats med blir emellertid i sådana fall som avses i 1 mom. 2 punkten anhängiga på ansökan av konsumentombudsmannen och i sådana fall som avses i 6 punkten på ansökan av Finansinspektionen. *I sådana fall som avses i 1 mom. 7 a-punkten blir ärenden som gäller utdömande av vite som har förelagts av konsumentombudsmannen anhängiga på ansökan av konsumentombudsmannen.* I sådana fall som avses i 1 mom. 9 punkten blir ärenden som gäller utdömande av vite som har förelagts av Finansinspektionen anhängiga på ansökan av Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag**om ändring av 12 § i lagen om fastighetsförrättningsavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995) 12 § 2 mom., sådant det lyder i lag 960/2009, som följer:

Gällande lydelse

12 §

Om fastighetsförrättningsavgiften inte betalas inom utsatt tid, ska på det belopp som förfallit till betalning betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Dessutom ska kostnaderna för indrivning av en avgift som förfallit till betalning ersättas. När indrivningskostnader ersätts och drivs in iaktas lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Bestämmelserna om konsumentfordran i 5—7, 10, 10 a—10 c och 12—14 § i den lagen iaktas också när en betalningskyldig inte är en privatperson.

Föreslagen lydelse

12 §

Om fastighetsförrättningsavgiften inte betalas inom utsatt tid, ska på det belopp som förfallit till betalning betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Dessutom ska kostnaderna för indrivning av en avgift som förfallit till betalning ersättas. När indrivningskostnader ersätts och drivs in iaktas lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Bestämmelserna om konsumentfordran i den lagen *ska* iaktas också när *den betalningsskyldige* inte är en privatperson.

Denna lag träder i kraft den
 20 .

12.

Lag**om ändring av 38 § i lagen om olycksfallsförsäkring**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) 38 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1234/2005, som följer:

Gällande lydelse

38 §

På en försenad försäkringspremie enligt denna lag och en avgift enligt 36 § skall arbetsgivaren för dröjsmålstiden betala årlig dröjsmålsränta enligt räntefoten i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). En försäkringspremie som drivs in i utskökningsväg höjs med 10 procent i ett för allt. När en försäkringsanstalt lämnar en försäkringspremie till utskökningsanstalten dock i stället för förhöjningen på sin fordran bära upp en ovan nämnd dröjsmålsränta.

Föreslagen lydelse

38 §

På en försenad försäkringspremie enligt denna lag och en avgift enligt 36 § ska arbetsgivaren för dröjsmålstiden betala årlig dröjsmålsränta enligt räntefoten i 4 § 2 mom. i räntelagen (633/1982). En försäkringspremie som drivs in i utskökningsväg höjs med 10 procent i ett för allt. När en försäkringsanstalt lämnar en försäkringspremie till utskökningsanstalten dock i stället för höjningen ta ut en ovan nämnd dröjsmålsränta på sin fordran.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På premier och avgifter som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

13.

Lag**om ändring av 164 § i lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 164 § som följer:

Gällande lydelse

164 §

Dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift

Om en arbetsgivare har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften inom den tid som föreskrivs i denna lag, försäkringsvillkoren eller en pensionskassas eller pensionsstiftelses stadgar, skall arbetsgivaren till pensionsanstalten för dröjsmålstiden betala dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

Föreslagen lydelse

164 §

Dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift

Om en arbetsgivare har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften inom den tid som föreskrivs i denna lag, försäkringsvillkoren eller en pensionskassas eller pensionsstiftelses stadgar, ska arbetsgivaren till pensionsanstalten för dröjsmålstiden betala dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 2 mom. i räntelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avgifter som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

14.

Lag**om ändring av 25 § i lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 25 §, sådan den lyder i lag 990/2008, som följer:

Gällande lydelse

25 §

Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att för dröjsmålstiden ta ut en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Föreslagen lydelse

25 §

Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att för dröjsmålstiden ta ut en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 2 mom. i räntelagen (633/1982).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avgifter som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

15.

Lag**om ändring av 123 § i lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) 123 § som följer:

Gällande lydelse

123 §

Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om företagaren har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att för dröjsmålstiden ta ut en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

Föreslagen lydelse

123 §

Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om företagaren har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att för dröjsmålstiden ta ut en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 2 mom. i räntelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avgifter som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

16.

Lag**om ändring av 146 § i lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 146 § som följer:

Gällande lydelse

146 §

Dröjsmålsränta på pensionsförsäkringsavgift

Om en arbetsgivare har försummat att betala pensionsförsäkringsavgiften senast på förfalldagen, skall arbetsgivaren till pensionskassan för dröjsmålstiden betala en dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

Föreslagen lydelse

146 §

Dröjsmålsränta på pensionsförsäkringsavgift

Om en arbetsgivare har försummat att betala pensionsförsäkringsavgiften senast på förfalldagen, ska arbetsgivaren till pensionskassan för dröjsmålstiden betala en dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 2 mom. i räntelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avgifter som har förfallit till betalning före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.